

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	tervikttekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.07.2010
Avaldamismärge:	

Kaitseväeteenistuse seadus

Vastu võetud 14.03.2000
 RT I 2000, 28, 167
 jõustumine 16.04.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.03.2001	RT I 2001, 34, 190	01.04.2001
02.05.2001	RT I 2001, 47, 260	01.01.2002
06.06.2001	RT I 2001, 58, 353	12.07.2001
21.11.2001	RT I 2001, 97, 604	28.12.2001
15.12.2001	RT I 2001, 100, 648	01.01.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
18.12.2002	RT I 2002, 110, 660	31.12.2002
18.12.2002	RT I 2003, 4, 22	23.01.2003
11.12.2002	RT I 2002, 110, 656	01.03.2003, osaliselt 1.01.2004
22.01.2003	RT I 2003, 13, 69	01.05.2003, osaliselt 1.01.2004
29.01.2003	RT I 2003, 20, 116	10.03.2003
29.01.2003	RT I 2003, 20, 119	15.03.2003
tervikttekst RT paberandjal	RT I 2003, 31, 195	
17.12.2003	RT I 2004, 2, 7	07.01.2004
02.06.2004	RT I 2004, 49, 342	01.07.2004
14.12.2004	RT I 2004, 88, 599	24.12.2004, osaliselt 1.04.2005 ja 1.01.2006
01.06.2005	RT I 2005, 33, 243	01.08.2005, osaliselt 17.06.2005 ja 1.01.2007
õiend, (RT I 2005, 39)		
21.09.2005	RT I 2005, 53, 420	23.10.2005
23.11.2005	RT I 2005, 65, 496	23.12.2005
12.04.2006	RT I 2006, 19, 147	15.05.2006
10.05.2006	RT I 2006, 26, 193	01.01.2007
23.11.2006	RT I 2006, 53, 398	02.12.2006
21.12.2006	RT I 2006, 63, 468	01.01.2007
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008
25.01.2007	RT I 2007, 16, 77	01.01.2008
14.02.2007	RT I 2007, 24, 126	01.07.2007
14.06.2007	RT I 2007, 44, 316	14.07.2007
19.09.2007	RT I 2007, 54, 360	21.10.2007
21.11.2007	RT I 2007, 65, 406	01.01.2008
18.06.2008	RT I 2008, 28, 182	13.07.2008
19.06.2008	RT I 2008, 34, 208	01.09.2008
19.06.2008	RT I 2008, 35, 213	01.01.2009
õiend, (RT I 2008, 41; 42)		
03.12.2008	RT I 2008, 53, 294	26.12.2008, osaliselt rakendatakse tagasiulatavalt alates 1.05.2007 ja 1.05.2008

10.12.2008	RT I 2008, 58, 326	01.01.2009
10.12.2008	RT I 2008, 58, 327	02.01.2009
17.12.2008	RT I 2009, 5, 35	01.07.2009
18.02.2009	RT I 2009, 15, 94	10.03.2009, kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõistetev kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.
20.05.2009	RT I 2009, 29, 175	01.07.2009
18.06.2009	RT I 2009, 36, 234	01.07.2009
09.12.2009	RT I 2009, 61, 403	17.12.2009
08.12.2009	RT I 2009, 61, 402	26.12.2009
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
16.12.2009	RT I 2010, 1, 2	jõustub Riigikogu XII koosseisu volituste alguspäeval
27.01.2010	RT I 2010, 7, 29	01.08.2010
21.04.2010	RT I 2010, 17, 95	10.05.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel.
19.05.2010	RT I 2010, 26, 131	01.07.2010
17.06.2010	RT I 2010, 38, 231	01.07.2010

1. peatükk ÜLDSÄTTED

1. jagu Kaitseväeteenistuse kohustus

§ 1. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesolev seadus sätestab kaitseväeteenistuse mõiste, subjektid, korralduse ja kaitseväeteenistuses ning asendusteenistuses olevate isikute õigusliku seisundi.
- (2) Kaitseväeteenistust ja asendusteenistust reguleerivad ning kaitseväeteenistuse subjektid ja nende õigusliku seisundi sätestavad käesolev seadus ja selle alusel antud õigusaktid.
- (3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Kaitseväeteenistus

- (1) Kaitseväeteenistus on avaliku teenistuse eriliik, mis sätestatakse käesolevas seaduses. Kaitseväeteenistuseks loetakse teenistust kaitseväes, Kaitseliidus ja teistes seaduse alusel loodud sõjaväelisel korraldatud asutustes ja üksustes sõjaväelise auastmega ametikohtadel.
- (2) Kaitseväeteenistuse liigid on:
 - 1) tegevteenistus;
 - 2) reservteenistus.
- (3) Tegevteenistuse liigid on:
 - 1) ajateenistus;
 - 2) lepinguline teenistus;
 - 3) osavõtt õppekogunemisest.

§ 3. Kaitseväeteenistuskohustus

- (1) Meessoost Eesti kodanik on kohustatud teenima kaitseväes - täitma kaitseväeteenistuskohustust.

(2) Aja kestel, mil kodanik on kohustatud täitma kaitseväeteenistuskohustust, on ta kaitseväekohustuslane. Eesti kodanik on kaitseväekohustuslane 16. kuni 60. eluaastani, kui teda ei ole käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras kustutatud kaitseväekohustuslaste registrist.

(3) Kaitseväekohustuslased jagunevad kutsealusteks, ajateenijateks ja reservväelasteks.

(4) Kaitseväeteenistuskohustuse täitmine jaguneb ajateenistuskohustuse ja reservteenistuskohustuse täitmiseks.

(5) Mobilisatsiooni korral kehtib kõigile kaitseväekohustuslastele ühtne kaitseväeteenistuskohustus.

(6) Usulistel või kõlbelistel põhjustel kaitseväeteenistusest keeldumine ei vabasta kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest.

(7) Kaitseväekohustuslaste ning käesolevas seaduses ettenähtud toimingute ja otsuste arvestust peetakse avaliku teabe seaduses sätestatud alustel ja korras Vabariigi Valitsuse asutatud kaitseväekohustuslike Eesti kodanike riiklikus registris (edaspidi *kaitseväekohustuslaste register*), mille eesmärk on kaitseväeteenistuse korraldajatele pandud kohustuste täitmiseks vajalike isikuandmete töötlemine. [Kaitseväekohustuslike Eesti kodanike riiklik register on mobilisatsiooni riikliku keskregistri osa.](#)
[RT I 2007, 12, 66- jõust. 01.01.2008]

(7¹) [Mobilisatsiooni riiklik keskregister on avaliku teabe seaduses](#) sätestatud alustel ja korras Vabariigi Valitsuse poolt asutatud riiklik register, kus peetakse arvestust kaitseväekohustuslaste, sõjaaja ametikohtade isikkoosseisuga komplekteerituse ja mobilisatsiooni läbiviimiseks vajaliku materiaalse ressursi üle.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(8) Kaitseväekohustuslasele antakse [Vabariigi Valitsuse kehtestatud alustel ja korras identifitseerimiskood](#).

(9) Kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest kõrvalehoidvast isikust teatab Kaitseressursside Amet avaldusega politseiasutusele isiku asukoha kindlaks tegemiseks.

(10) Kaitseressursside Ametil on õigus teha kaitseväekohustuslasele ettekirjutus, kui isik:

- 1) jätab käesolevas seaduses nimetatud Kaitseressursside Ameti väljakutse peale ilmutamata;
 - 2) ei esita Kaitseressursside Ametile käesoleva seaduse kohaselt esitamisele kuuluvaid tõendeid;
 - 3) ei osale käesoleva seaduse kohasel arstlikul läbivaatusel või arstliku komisjoni esimehe suunamisel täiendaval arstlikul läbivaatusel või uuringul;
 - 4) ei osale käesoleva seaduse kohasel psühholoogilise sobivuse hindamiseks vajalike testide tegemisel.
- [RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmisel võib Kaitseressursside Amet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 10 000 krooni.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 4. Asendusteenistus

(1) Usulistel või kõlbelistel põhjustel kaitseväeteenistusest keeldunud kutsealune on kohustatud läbi tegema asendusteenistuse seaduses ettenähtud korras.

(2) Asendusteenistuses teenimine toimub käesolevas seaduses sätestatud ja selle alusel antud õigusaktidega kehtestatud korras.

§ 5. Tegevteenistussuhte õiguslik alus

(1) Kaitseväelase ja Eesti Vabariigi vaheline tegevteenistussuhe sätestatakse:

- 1) ajateenija ja reservväelase suhtes - käesolevas seaduses;
- 2) kaadrikaitseväelase suhtes - käesolevas seaduses ning selle alusel sõlmitavas tegevteenistuse lepingus.

(2) Tegevteenistussuhte mobilisatsiooni korral sätestab käesolev seadus sõjaaja riigikaitse seaduses ja erakorralise seisukorra seaduses sätestatud erisustega.

(3) Tegevteenistussuhe algab tegevteenistusse võtmise käskkirjas märgitud kuupäeval ja lõpeb tegevteenistusest vabastamise käskkirjas märgitud kuupäeval.

2. jagu

Kaitseväeteenistuse subjektid

§ 6. Kaitseväeteenistuse subjektid

Kaitseväeteenistuse subjektideks on kutsealused, kaitsevälased, reservvälased ja eruvälased.

§ 7. Kutsealune

Kutsealune on jooksva aasta vältel 16-aastaseks saav kaitseväekohustuslane kuni ajateenistusse kutsumiseni või ajateenistusse kutsumisest vabastamiseni.

§ 8. Kaitsevälane

(1) Kaitsevälane on tegevteenistuses olev Eesti kodanik.

(2) Kaitsevälased jagunevad tegevteenistuse liigi alusel:

- 1) ajateenijateks;
- 2) kaadrikaitsevälasteks;
- 3) õppekogunemisest osavõtvateks reservvälasteks.

(3) Esmakordsel tegevteenistusse astumisel annab kaitsevälane Eesti kaitsevälase töötuse järgmises sõnastuses:

«Mina, (ees- ja perekonnanimi), töotan jääda ustavaks demokraatlikule Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale, kaitsta Eesti Vabariiki vaenlase vastu kogu oma mõistuse ja jõuga, olla valmis ohverdama oma elu isamaa eest, pidada kinni kaitseväe distsipliinist ning täpselt ja vastuvaidlematult täita kõiki oma kohustusi, pidades meeles, et vastasel korral seadus mind rangelt karistab.»

§ 9. Ajateenija

(1) Ajateenija on käesoleva seaduse alusel ajateenistuskohustuse täitmisele kutsutud kaitseväekohustuslane.

(2) Ajateenijad jagunevad sõjaväelise auastme järgi sõduriteks ja nooremallohvitserideks.

§ 10. Kaadrikaitsevälane

(1) Kaadrikaitsevälane on sõdurilt, allohvitserilt või ohvitserilt nõutava hariduse, sõjaväelise väljaõppe ja sõjaväelise auastme saanud, vabatahtlikult lepingulisse tegevteenistusse astunud Eesti kodanik.

(2) Kaadrikaitsevälased jagunevad sõjaväelise auastme järgi sõduriteks, allohvitserideks ja ohvitserideks.

§ 11. Kaitseväe õppurid

(1) Kaadrikaitsevälased, ajateenijad või reservvälased, kes õpivad kaitseväe õppeasutuses või väeosas, on kaitseväe õppurid.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Kaitseväe õppurid jagunevad:

1) kursuslane - allohvitser või allohvitserikandidaat, kes õpib kaitseväe õppeasutuses allohvitserikursusel.

Ajateenijast allohvitserikandidaat võib õppida ka väeüksuses.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

2) aspirant - ajateenijast reservohvitserikandidaat, kes õpib väeüksuses reservohvitserikursusel;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

3) kadett - kaadriohvitserikandidaat, kes lepingulises teenistuses olles õpib kaitseväe õppeasutuses põhikursusel;

4) kuulaja - kaadriohvitser, kes õpib kaitseväe õppeasutuses keskastmekursusel või kolledžis.

(3) Õppeasutuse või väeosa piires on kaitseväe õppuri nimetus vastavalt kuulaja, kadett, aspirant või kursuslane, olenemata tema sõjaväelisest auastmest.

§ 12. Reservvälane

(1) Reservvälane on kaitseväekohustuslane, kes oma tervise seisundi ja vanuse poolest on tunnistatud kaitseväeteenistuskõlblikuks ning arvatud kaitseväe reservi.

(2) Reservvälased jagunevad sõjaväelise auastme järgi sõduriteks, allohvitserideks ja ohvitserideks.

§ 13. Eruvälane

Eruvälane on kaadrikaitsevälane, kes oma tervise seisundi või vanuse tõttu või muul seaduslikul alusel on vabastatud kaitseväeteenistuskohustusest ja arvatud erru.

3. jagu

Teenistuse korraldamise alused

§ 14. Teenistuskohat

(1) Kaitseväelase teenistuskohat on kaitseväes ja Kaitseliidus.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Kaadrikaitseväelase teenistuskohat võib olla rahvusvahelise kaitseorganisatsiooni struktuuriüksus, rahvusvaheline sõjaväeline õppeasutus või üksus või välisriigi sõjaline õppeasutus.

(3) Kaadrikaitseväelase teenistuskohat võib olla ka ilma sõjaväelise auastmeta ametikohal väljaspool käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud struktuuriüksusi.

§ 15. Ametikoht

(1) Kaitseväelane määratakse sõjaväelise auastmega ametikohale.

(2) Sõjaväelise auastmega ametikohad liigitatakse:

- 1) teenistusliigi järgi rahuajal - kaadrikaitseväelaste ja ajateenijate või reservväelastega täidetavateks ametikohtadeks;
- 2) sõjaväelise auastme järgi - sõdurite, allohvitseride ja ohvitseride ametikohtadeks;
- 3) ametikoha astmete järgi - madalamaastmelisteks, samaastmelisteks ja kõrgemaastmelisteks ametikohtadeks;
- 4) teenistusülesannete iseloomu järgi - riviametikohadeks ja erialametikohtadeks.

(3) [Kehtetu – RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

(4) Riviametikohal teenival kaitseväelasel peab olema ametikohale vastav sõjaväeline väljaõpe ja keskharidus, sõjaväeline kõrgharidus, kõrgharidus või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Liidu liikmesriigi sõjaväelistes õppeasutustes omandatud ja nimetatud liikmesriikide poolt vastaval ametikohal nõutav haridus.
[RT I 2008, 28, 182- jõust. 13.07.2008]

(5) Erialametikohal teenival kaitseväelasel peab olema ametikohale vastav sõjaväeline väljaõpe ja erialane kutsekeskharidus või erialane kõrgharidus või keskharidus koos erialase kutsega.
[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(6) Riviametikoht on ülema ametikoht.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(7) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 sätestatud teenistuskohal võib kaitseväelase määrata ka avaliku teenistuja ametikohale.

§ 15¹. Sõjaaja ametikohale määramine

(1) Sõjaaja ametikoht on ametikoht kaitseväe sõjaaja üksuses või reservüksuses, mis täidetakse õppekogunemise või mobilisatsiooni käigus reservväelase, kaadrikaitseväelase või vastava väljaõppe saanud ajateenijaga. Kaitseväelase määramine sõjaaja ametikohale jõustub käesolevas paragrahvis sätestatud korras.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Reservväelase eelnev määramine sõjaaja ametikohale jõustub tema asumisel tegevteenistusse (õppekogunemisel või mobiliseerimisel).

(3) Tegevteenistuses oleva kaadrikaitseväelase eelnev määramine sõjaaja ametikohale jõustub kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) poolt kehtestatud korras, sellise määramise jõustumine vabastab kaadrikaitseväelase seniselt ametikohalt.

(4) Reservväelast ja kaadrikaitseväelast teavitatakse sõjaaja ametikohale määramisest ja vabastamisest. Teade toimetatakse reservväelasele ja kaadrikaitseväelasele kätte posti teel.

(5) Sõjaaja ametikohale määramine ja sealt vabastamine, samuti ametikohtadele määramine sõjaseisukorra ajal toimub kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) poolt kehtestatud korras. Kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) kinnitab sõjaaja ametikohtadele määravad ülemad.
[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 15². Erialaametikoja ettevalmistusteenistusse nimetamine

(1) Erialaametikoja ettevalmistusteenistuse kestel valmistatakse erialaametikoja kandidaat ette lepingulisse teenistusse võtmiseks.

(2) Erialaametikoja ettevalmistusteenistusse võib koosseisuvälise teenistujana nimetada avaliku teenistuse seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud nõuetele ja käesoleva seaduse § 79 lõike 1 punktis 4 sätestatud nõuetele vastava isiku, kellel on erialane kutsekeskharidus või kõrgharidus.

(3) Erialaametikoja ettevalmistusteenistuse kestus on kuni kuus kuud ning see koosneb sõjaväeliseist ja praktilisest väljaõppest. Erialaametikoja ettevalmistusteenistust korraldatakse kaitseväge juhataja kehtestatud korras.

[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

(4) Erialaametikoja ettevalmistusteenistus toimub käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud teenistuskohas, kus isik osaleb praktilisel väljaõppel, ning kaitseväge õppeasutuses, kus isik osaleb sõjalisel väljaõppel.

(5) Erialaametikoja ettevalmistusteenistusele laienevad avaliku teenistuse seaduse sätted, välja arvatud kaitseväge õppeasutuses toimuva sõjalise väljaõppe ajal, mil isik on võrdsustatud kursuselasega.

(6) Erialaametikoja ettevalmistusteenistuse tähtaja möödumisel erialaametikoja kandidaadi teenistussuhe avaliku teenistujana lõpetatakse.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 16. Kaitseväelase haridustaseme, kvalifikatsiooni ja sõjaväelise väljaõppe nõuete kinnitamine

[Kaitseväelase haridustaseme ja kvalifikatsiooni nõuded kinnitab kaitseminister, sõjalise väljaõppe nõuded kinnitab kaitseväge juhataja\(kaitseväge ülemjuhataja\).](#)

§ 17. Teenistustähtaja ja teenistusstaaži arvestamine

(1) Teenistustähtaega arvestatakse kuudes ja aastates.

(2) Teenistusstaaži arvestatakse täisaastates. Täisaastani ümardatakse staaž, mille pikkus on vähemalt kuus kuud.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 18. Teenistust korraldavad ülemad

(1) Kaitseväelase teenistust kaitseväes ja Kaitseliidus korraldavad ja selle eest kannavad vastutust ainujuhtimise põhimõttel põhiseaduses ning seaduses sätestatud tingimustel ja korras oma pädevuse piires Kaitseliidu ülem, kaitseväge struktuuriüksuste ülemad, väeliikide ülemad ning nende otsesed ülemad.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(2) Kaitseväelase teenistust väljaspool kaitseväge või Kaitseliitu korraldab sõjaväelisel korraldatud asutuse või üksuse juht, kes on seaduse alusel võrdsustatud väeosa ülema või temast kõrgema ülemaga.

(3) Kaitseväelase teenistust valitsusasutuses või valitsusasutuse hallatavas riigiasutuses või õppeasutuses korraldab minister, peadirektor või hallatava riigiasutuse või õppeasutuse juht käesoleva seaduse alusel ja selles reguleerimata osas vastavalt avaliku teenistuse seadusele.

(4) [Kehtetu – RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(5) Otsene ülem võib muuta või tühistada oma pädevuse piires kaitseväelase teenistust korraldava ettepaneku, esildise, käskkirja või käsu.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(6) Kaitseväge juhatajal (kaitseväge ülemjuhatajal) on õigus võrdsustada allüksuse ülema distsiplinaarvõim väeosa ülema distsiplinaarvõimuga.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 19. Kaitseväge määrustikud

(1) Kaitseväge määrustikud kehtivad kõigi kaitseväelaste suhtes, sõltumata tegevteenistuse liigist või teenistuskohast, kui seadus või Eesti Vabariigi välisleping ei sätesta teisiti.

(2) [Kaitseväge määrustikud kinnitab Vabariigi Valitsus.](#)

§ 20. Teenistust korraldavad dokumendid

(1) Käesolevas seaduses sätestatud teenistust korraldavad ettepanekud, esildised ja käskkirjad on kirjalikud dokumendid. Teenistust korraldavad dokumendid peavad vastama haldusdokumentidele esitatavatele nõuetele.

(2) [Kehtetu – RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

2. peatükk

SÕJAVÄELISE AUASTMEGA AMETIKOHAD

§ 21. Sõjaväelise auastmega ametikohtade loomine

(1) [Kehtetu – RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3)–(4)

[Kehtetud – RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(5) Nende ametikohtade vastavus põhiametikohtadele, mille nimetus ei lange kokku käesoleva seaduse §-des 22–25 kehtestatud põhiametikohtade nimetusega, määratakse kindlaks kaitseväge struktuuriüksuse koosseisus põhiametikohtadele ettenähtud auastmete alusel.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 22. Ohvitseride põhiametikohad

(1) Ohvitseride ametikohad on sõjaväelist kõrgharidust või erialast kõrgharidust ja sõjaväelist väljaõpet või kõrgharidust, erialast kutset ja sõjaväelist väljaõpet või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Liidu liikmesriigi sõjaväelistes õppeasutustes omandatud ja nimetatud liikmesriikide poolt ohvitseri auastmel aktsepteeritud haridust nõudvad sõjaväelise auastmega ametikohad.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(2) Ohvitseride põhiametikohad on:

1) kindrali auastmega ametikoht - kaitseväge ülemjuhataja ametikoht;

2) kindralleitnandi auastmega ametikoht - kaitseväge juhataja ametikoht;

3) kindralmajori auastmega ametikoht – Kaitseväge Peastaabi ülema ametikoht ja maaväge ülema ametikoht;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

4) brigaadikindrali auastmega ametikoht – õhuväge ülema ametikoht ja mereväe ülema ametikoht;

5) koloneli auastmega ametikoht - kaitseringkonna ülema ametikoht;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

6) kolonelleitnandi auastmega ametikoht - pataljoniülema ametikoht;

7) majori auastmega ametikoht - staabiohvitseri ametikoht;

8) kapteni auastmega ametikoht - kompaniiülema ametikoht;

9) leitnandi auastmega ametikoht - rühmaülema ametikoht.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 23. Vanemallohvitseride põhiametikohad

(1) Vanemallohvitseride ametikohad on sõjaväelist kutsekeskharidust või keskharidust, erialast kutset ja sõjaväelist väljaõpet nõudvad sõjaväelise auastmega ametikohad.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(2) Vanemallohvitseride põhiametikohad on:

1) ülemveebli auastmega ametikoht - väeliigi vanema ametikoht;

2) staabiveebli auastmega ametikoht - staabiallohvitseri ametikoht;

3) vanemveebli auastmega ametikoht - kompaniiveebli ametikoht;

4) veebli auastmega ametikoht – rühmavanema ametikoht;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

5) nooremveebli auastmega ametikoht - jaoülema ametikoht.

§ 24. Nooremallohvitseride põhiametikohad

(1) Nooremallohvitseride ametikohad on sõjaväelist väljaõpet nõudvad sõjaväelise auastmega ametikohad.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Nooremallohvitseride põhiametikohad on:

1) vanemseersandi või vanemmaadi auastmega ametikoht - rühmavanema ametikoht;

2) seersandi või maadi auastmega ametikoht - jaoülema ametikoht.

§ 25. Sõdurite ametikohad

(1) Kaprali auastmega kaitseväe riviala- ja erialaametikoht on vanemsõduri ametikoht.

(2) Reamehe auastmega kaitseväe rivialaametikoht on sõduri ametikoht.

§ 26. Sõjaväelise auastmega ülema asetäitja ametikoht

Sõjaväelise auastmega ülema asetäitja ametikoht on ühe auastme võrra madalam ülema ametikohast.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 26¹. Sõjaväelise auastmega ametikohad rahvusvahelises sõjalises operatsioonis

Osalemise ajal rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses võib erandina määrata kaadrikaitseväelase käesoleva seaduse §-des 22–24 kehtestatud põhiametikohale ühe auastme võrra kõrgema auastmega ametikohale.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

3. peatükk SÕJAVÄELISED AUASTMED

§ 27. Sõjaväeline auaste

(1) Eesti sõjaväeline auaste (edaspidi *auaste*) on kaitseväelasele või reservväelasele sõltuvalt tema sõjaväelisest väljaõppest ja haridusest, sõjaväelise auastmega ametikohast, tegevteenistuse staažist ning väeliigist Eesti Vabariigi nimel antav nimetus.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Auastmete põhiliigid on sõduri-, allohvitseri- ja ohvitseriauastmed.

(3) [Kehtetu – RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 28. Sõduriauastmed

Sõdurite auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - reamees ja kapral;
- 2) mereväes - madrus ja vanemmadrus.

§ 29. Allohvitseriauastmed

(1) Allohvitseride auastmed jagunevad nooremallohvitseride ja vanemallohvitseride auastmeteks.

(2) Nooremallohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - nooremseersant, seersant, vanemseersant;
- 2) mereväes - nooremmaat, maat, vanemmaat.

(3) Vanemallohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses kõikides väeliikides nooremveebel, veebel, vanemveebel, staabiveebel, ülemveebel.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 30. Ohvitseriauastmed

(1) Ohvitseride auastmed jagunevad noorem-, vanem- ja kõrgemate ohvitseride auastmeteks.

(2) Nooremohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - lipnik, nooremleitnant, leitnant, kapten;
- 2) mereväes - lipnik, nooremleitnant, leitnant, vanemleitnant.

(3) Vanemohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - major, kolonelleitnant, kolonel;
- 2) mereväes - kaptenmajor, kaptenleitnant, mereväekapten.

(4) Kõrgemate ohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - brigaadikindral, kindralmajor, kindralleitnant, kindral;
- 2) mereväes - kommodoor, kontradmiral, viitseadmiral, admiral.

4. peatükk

AUASTME ANDMINE, AUASTME MUUTMINE

§ 31. Auastme andmine

(1) Auastme andmine on kaitsevälasele ja reservvälasele käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras sõduri, allohvitseri või ohvitseri esimese auastme andmine.

(2) Auaste antakse kaitsevälasele ja reservvälasele tähtaega määramata. Auastet võib ülendada või alandada käesolevas seaduses ja kaitseväe distsiplinaarseaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(3) Auastme andmine ja auastme ülendamine tehakse kaitsevälasele ja reservvälasele teatavaks pidulikult auastme andnud või ülendanud isiku või tema volitatud isiku osavõtul.

(4) Esimese auastmena pärast kaitseväekohustuslase ajateenistusse või õppekogunemisele kutsumist või vabatahtlikuna tegevteenistusse astumist antakse talle koos väeosa nimekirja arvamisega sõduriauastmena reamehe või madruse auaste.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(5) Järgmine auaste antakse pärast vastava sõjalise väljaõppe saamist ja hariduse omandamist sõltuvalt väeliigist:

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

- 1) sõduriauastmena - kapral või vanemmadrus;
- 2) nooremallohvitseri auastmena - nooremseersant või nooremmaat;
- 3) vanemallohvitseri auastmena - nooremveebel;
- 4) reservohvitseri auastmena - lipnik;
- 5) kaadriohvitseri auastmena - nooremleitnant.

(5¹) [Kehtetu – RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(6) Kaitseväekohustuslasele, kellele on antud välisriigi allohvitseri või ohvitseri auaste, võib tema taotlusel anda Eesti allohvitseri või ohvitseri auastme vastavalt tema sõjalise väljaõppe ja hariduse tasemele. Auastme andmise esildise tegemiseks annab väeosa ülem või kaitseväe atesteerimiskomisjon hinnangu taotleja sõjalise väljaõppe ja hariduse taseme vastavuse kohta Eesti allohvitserile või ohvitserile esitatavatele nõuetele.

(7) Kui välisriigi allohvitseri või ohvitseri auastmega kaitseväekohustuslane loobub Eesti allohvitseri või ohvitseri auastme taotlemisest või tema sõjaväeline väljaõpe ja haridus ei vasta Eesti allohvitserile või ohvitserile esitatavatele nõuetele, võetakse ta reservi arvele sõdurina.

[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

§ 32. Auastme andmise ja auastme muutmise õigust omavad isikud

Auastmeid annavad ja muudavad:

1) sõdurite auastmeid – kaitseväe struktuuriüksuse ja väeliigi ülem;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

2) allohvitseride auastmeid – kaitseväe juhataja, sõjaajal käesoleva paragrahvi punktis 1 nimetatud ülem;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

3) ohvitseride auastmeid – Vabariigi President.

§ 33. Auastme andmise ja auastme muutmise algatamine ja otsustamine

Auastme andmise ja auastme muutmise korra sätestavad käesolev seadus ja kaitseväe distsiplinaarseadus.

§ 34. Kaitseväe juhataja (ülemjuhataja) auastme ülendamine

Kaitseväe juhataja (ülemjuhataja) auastme ülendamine otsustab Vabariigi President.

§ 35. Auastme ülendamine

(1) Auastme ülendamine on käesoleva seaduse alusel kaitsevälasele ja reservvälasele senisest auastmest ülenevas järjestuses järgmise auastme andmine.

(2) Kaitsevälast ja reservvälast võib esitada (teha esildise või ettepaneku) auastme ülendamiseks, kui ta on saanud vastava sõjaväelise väljaõppe või omandanud hariduse, määratud ülendatavale auastmele vastavale ametikohale ja on välja teeninud järgmise auastmesse ülendamiseks eelmises auastmes nõutava teenistusaaja (edaspidi *auastme vanus*).

(3) Reservväelase auastet võib ülendada pärast nõutava hariduse ja ülendatavale auastmele vastava sõjaväelise väljaõppe omandamist.

(4) Kaitseväelast või reservväelast, kes kannab karistust distsiplinaarsüüteo või kuriteo eest, ei esitata auastme ülendamiseks. Tehtud esildise (ettepaneku) tunnistab kehtetuks ettepaneku tegija.

§ 36. Auastme vanus

(1) Auastme vanus on järgmine:

Auaste	Auastme vanus aastates
kõrgema ohvitseri auaste	ei kehtestata
kolonel, mereväekapten	ei kehtestata
kolonelleitnant, kaptenleitnant	4
major, kaptenmajor	4
kapten, vanemleitnant	4
leitnant	3
nooremleitnant	3
lipnik	2–3
ülemveebel	ei kehtestata
staabiveebel	ei kehtestata
vanemveebel	8
veebel	6
nooremveebel	4
seersant ja sõdur	ei kehtestata

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(2) Auastme vanust arvestatakse auastme andmise või auastme ülendamise käskkirja kuupäevast. Auastme vanuse hulka ei arvestata aega, millal kaadrikaitseväelane oli reservis või tema auaste oli alandatud käesolevas seaduses või kaitseväe distsiplinaarseaduses sätestatud korras.

(3) Erandina võib motiveeritud esildise alusel esitada auastme ülendamiseks kaitseväelase või reservväelase, kui ta on saanud vastava sõjalise väljaõppe või omandanud hariduse ja määratud ülendatavale auastmele vastavale ametikohale, sõltumata eelmise auastme vanusest.

(3¹) Erandina võib kaitseväelase või reservväelase auastet ajutiselt ülendada ajaks, millal ta osaleb rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses või lähetatakse diplomaatilisele ametikohale või teenistuskohale rahvusvahelises organisatsioonis.
[RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

(4) Kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) auastet võib ülendada, sõltumata eelmise auastme vanusest.

§ 37. Auastme alandamine

(1) Auastme alandamine on käesoleva seaduse või kaitseväe distsiplinaarseaduse alusel kaitseväelasele või reservväelasele senisest auastmest alanevas järjestuses madalama auastme andmine.

(2) Auastet võib alandada:

- 1) ohvitseril - järgmise madalama ohvitseri auastmeni;
- 2) allohvitseril - järgmise madalama allohvitseri auastmeni;
- 3) sõduril - reamehe või madruse auastmeni.

(3) Auastet võib alandada:

- 1) tahtlikult toimepandud kuriteo eest - süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel;
- 2) distsiplinaarkaristusena - kaitseväe distsiplinaarseaduses sätestatud alustel ja korras.

(4) Auastet võib auastme alandamisest ühe aasta möödumisel üldises korras uuesti ülendada endisesse auastmesse, kui kaitseväelane või reservväelane ei kanna karistust väärteo, distsiplinaarsüüteo või kriminaalkuriteo toimepanemise eest ja tema karistusandmed on karistusregistrist kustutatud.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 38. Auastme andmine ja auastme muutmise sõjaseisukorra ajal

(1) Sõjaseisukorra ajal võib anda sõdurile allohvitseri ja allohvitserile ohvitseri auastme, kui sõdur on määratud allohvitseri ametikohale või allohvitser on määratud ohvitseri ametikohale.

(2) Sõjaseisukorra ajal võib auastet ülendada kaitseväelasel, kes on määratud kõrgema sõjaväelise auastmega ametikohale, arvestamata käesolevas seaduses sätestatud auastme andmiseks või auastme ülendamiseks esitatavaid nõudeid.

(3) Sõjaseisukorra ajal võib süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel alandada ohvitseri või allohvitseri auastet reamehe või madruse auastmeni.

5. peatükk

KAITSERESSURSSIDE AMET, KAITSEVÄETEENISTUSE KOMISJON, ARSTLIKUD KOMISJONID

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 39. Kaitseressursside Amet kaitseväeteenistuse korraldamisel

(1) Käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks tegutseb Kaitseministeeriumi valitsemisalas Kaitseressursside Amet.

(2) Kaitseressursside Amet korraldab kaitseväekohustuslaste arvelevõtmist ning kutsealuste aja- ja asendusteenistusse kutsumist.

(3) Kaitseressursside Ameti pädevuses on otsustamine järgmistes kutsealust puudutavates küsimustes:

- 1) [Kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]
- 2) ajapikenduse andmine;
- 3) ajateenistusse kutsumine, kutsumise aeg ja väeosa;
- 4) kaitseväeteenistusest keeldunud kutsealuse kutsumine asendusteenistusse, kui ta keeldus kaitseväeteenistusest usulistel või kõlbelistel põhjustel;
- 5) ajateenistusse kutsumisest vabastamine ja kaitseväekohustuslaste registrist kustutamine vastavalt käesolevale seadusele.

(4) Kaitseressursside Ameti otsusega mittenõustumise korral võib kutsealune esitada vaide kaitseväeteenistuse komisjonile või kaebuse halduskohtule.

(5) Kaitseressursside Ameti töötaja ei või avaldada talle tööalasel teatavaks saanud kaitseväekohustuslaste, kaitseväelaste, reservväelaste ja eruväelaste veendumusi, majanduslikku, sotsiaalset ja tervislikku seisundit ning muid nende eraelu puudutavaid andmeid.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel tehtud Kaitseressursside Ameti otsus tehakse kutsealusele teatavaks käesolevas seaduses sätestatud korras 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(7) Kaitseressursside Ameti otsus kutsealuse ajateenistusse kutsumise, kutsumise aja ja väeosa kohta tehakse kutsealusele teatavaks hiljemalt 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates, kuid mitte hiljem kui üks aasta enne ajateenistusse kutsumise päeva, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud üheaastast tähtaega ei kohaldata kutsealuse suhtes, kes on:
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

- 1) käesoleva seaduse § 55 lõike 1¹ kohaselt teatanud ajateenistusse kutsumise kalendriaasta;
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]
- 2) saanud ajapikendust käesoleva seaduse alusel ning kelle ajapikendus on lõppenud;
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]
- 3) määratud ajateenistusse kutsumisele, kuid kelle suhtes ei ole Kaitseressursside Amet veel teinud ajateenistusse kutsumise otsust ja kutsealune on andnud kirjaliku nõusoleku, et tema suhtes ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud üheaastast tähtaega;
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]
- 4) varem jätnud ajateenistusse ilmumata;
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]
- 5) esitanud avalduse asendusteenistusse asumiseks.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktides 2 ja 4 nimetatud juhtudel kohaldatakse ühe kuu pikkust etteteatamistähtaega.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 40¹. Dokumendi kättetoimetamine

(1) Kaitseressursside Ameti otsus kutsealuse ajateenistusse või asendusteenistusse kutsumise kohta või muud Kaitseressursside Ameti poolt seaduse alusel kaitseväekohustuslaste osas tehtud otsused, saadetud kutsed ja teated (edaspidi *dokumendid*) antakse kätte allkirja vastu või toimetatakse kätte posti teel, elektrooniliselt või avaldatakse perioodilises väljaandes. Kättetoimetamise viisi valib Kaitseressursside Amet.

(2) Kaitseressursside Ameti poolt kättetoimetamise korral antakse dokument kaitseväekohustuslasele üle allkirja vastu teatisel, millele märgitakse ka dokumendi üleandmise aeg, vajaduse korral kellaajalise täpsusega. Dokument loetakse kättetoimetatuks ka juhul, kui see on allkirja vastu kätte antud kaitseväekohustuslasega koos elavale vähemalt 18-aastasele perekonnaliikmele.

(3) Kaitseväekohustuslase ajutise äraoleku korral, kui dokumenti ei olnud võimalik Kaitseressursside Ameti poolt kätte anda kaitseväekohustuslasele ega ka käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud kaitseväekohustuslasega koos elavale isikule, märgib Kaitseressursside Amet dokumendile lisatud teatisele kellaaja ja kuupäeva, millal dokumendi kättetoimetamine ebaõnnestus. Kirjeldatud juhul võib kaitseväekohustuslase dokumendi kätteandmiseks välja kutsuda.

(4) Kaitseväekohustuslasele toimetatakse dokument posti teel kätte rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressil või isiku poolt Kaitseressursside Ametile teatatud aadressil või viimasel Kaitseressursside Ametile teadaoleval aadressil tähtkirjaga või väljastusteatega tähtkirjaga. Dokument loetakse kaitseväekohustuslasele kättetoimetatuks, kui see on kohale toimetatud kaitseväekohustuslase aadressil või kui see on talle postiasutuses allkirja vastu üle antud.

(5) Kaitseväekohustuslase soovil saadetakse dokument tema näidatud elektronposti aadressil. Kui dokument toimetatakse kätte elektrooniliselt, on selle adressaadil õigus vajaduse korral nõuda dokumendi hilisemat kättetoimetamist paberil.

(6) Kui kaitseväekohustuslase aadressi kohta puuduvad andmed või kui ta ei ela ega asu registrisse kantud või Kaitseressursside Ametile teadaoleval aadressil ja tema tegelik viibimiskoht ei ole teada ning dokumenti ei ole muul viisil võimalik kätte toimetada, võib dokumendi resolutiivosa avaldada ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded või üleriigilise levikuga päevalehes. Dokumendi resolutiivosa avaldatakse vähemalt kahel korral ja vähemalt kahepäevase vahetega. Dokumendi resolutiivosa loetakse kättetoimetatuks esmakordse avaldamise päevale järgneval päeval.

(7) Välisriigis elavale kaitseväekohustuslasele toimetatakse dokument kätte posti teel tähitult tema teatatud aadressil. Kui isiku elu- või asukoht ei ole teada, korraldatakse adressaadi leidmine ja dokumendi kättetoimetamine Eesti Vabariigi välisesinduse kaudu.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 41. Kaitseväeteenistuse komisjon

(1) Kaitseväeteenistuse komisjon (edaspidi *komisjon*) on Kaitseministeeriumi kantsleri poolt vastavalt vajadusele kokkukutsutav kaitseväeteenistuskohustuse täitmist analüüsiv ja koordineeriv Kaitseministeeriumi juures tegutsev komisjon. **Komisjoni töökorra kehtestab kaitseminister määrusega.**

(2) Komisjoni esimeheks on Kaitseministeeriumi kantsler, kes juhib selle tööd ning koordineerib kaitseväeteenistuskohustuse täitmise korraldamist riigis.

(3) Komisjoni esimees nimetab kooskõlastatult komisjoni aseesimehega komisjoni neli liiget Kaitseministeeriumi kõrgemate riigiametnike ja kaitseväe juhtkonna hulgast.

(4) Kooskõlastatult ministritega võib Kaitseministeeriumi kantsler kaasata komisjoni töösse komisjoniliikme õigustes teiste ministeeriumide kõrgemaid riigiametnikke.

(5) Komisjon:

1) kuulab vähemalt kord aastas ära Kaitseressursside Ameti peadirektori ja kaitseväe juhataja aruanded kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest riigis ja hindab kaitseväeteenistuskohustuse täitmist.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

2) esitab kaitseministrile kehtetuks tunnistamiseks või muutmiseks järelevalve korras või vaide alusel läbivaadatud Kaitseressursside Ameti otsuse ja esitab kaitseministrile kinnitamiseks uue otsuse;

3) [kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(5¹) [Kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 sätestatud alustel tehtud otsuse peale võib vaide esitanud isik ministri otsusega mittedõustumise korral kaebuse halduskohtule.

(7) Komisjoni otsus protokollitakse ja avaldatakse täitmiseks kaitseministri poolt.

(8) Kaitseminister esitab 1. veebruariks Vabariigi Valitsusele aruande riigikaitsest osavõtu kohustuse ja kaitseväeteenistuskohustuse täitmise kohta riigis eelneval kalendriaastal.

§ 42. Arstlikud komisjonid

(1) Arstlikud komisjonid määravad tegevteenistusse võetava isiku või kaitsevälase tervise seisundi alusel tema kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaks kahe astmena:

- 1) esimese astmena - Kaitseressursside Ameti arstlikud komisjonid ja kaitseväe arstlik komisjon;
- 2) teise astmena - Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon.

(2) Arstlike komisjonide arvu, komisjoni liikmete erialad ja arvulise koosseisu, komisjoni töökorra ja otsuse vorminõuded ning kaitseväekohustuslase, tegevteenistusse võetava isiku ja kaitsevälase arstlikku komisjoni suunamise korra kehtestab kaitseminister määrusega.

(3) Arstlike komisjonide liikmed nimetab kaitseminister vastavalt kehtestatud korrale arstina tegutseda lubatud erialaarstide hulgast kooskõlastatult sotsiaalministriga.

(4) Arstlike komisjonide esimehed määrab komisjonide liikmete hulgast kaitseminister käskkirjaga.

(5) Arstlike komisjonide esimeeste ja liikmete töö tasustamise ja lähetuskulude hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(6) Vabariigi Valitsus kinnitab kaitseväekohustuslaste ja kaitsevälaste tervise kaitseväeteenistuseks kõlblikkuse hindamise kriteeriumid, arstliku läbivaatuse juhendi ja kaitsevälase terviseuuringutele või ravile saatmise korra. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 43. Kaitseväe ja Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon

(1) Kaitseväe või Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon (edaspidi *arstlik komisjon*) teeb arstliku läbivaatuse põhjal ning teenistuskohhta ja ametikohta arvestades ühe järgmistest arstlikest otsustest, millega tunnistab isiku tema tervise seisundi alusel:

- 1) tegevteenistuseks kõlblikuks;
- 2) tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega;
- 3) tegevteenistuseks ajutiselt mittekõlblikuks;
- 4) tegevteenistuseks mittekõlblikuks.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud arstlikku otsust ei tehta ajateenija suhtes.

(2) Kaitseväekohustuslase, kaitsevälase või reservvälase suhtes, kes oma tervise seisundi tõttu ei ole võimeline teenistuskohustusi täitma, teeb arstlik komisjon otsuse ravi jätkamise ja vajaduse korral kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme muutmise kohta.

(3) Lepingulisse tegevteenistusse võetava isiku arstlik läbivaatus toimub kaitseväe arstlikus komisjonis. Isiku kirjaliku avalduse alusel võib arstliku läbivaatuse teha ka elukohajärgses Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis. [RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

(4) Kui kaadrikaitsevälane puudub teenistusest kalendriaasta jooksul rohkem kui kaks kuud tervise seisundi tõttu, suunab väeosa arst ta ravi määramise või jätkamise otsuse tegemiseks või kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme muutmiseks arstlikku komisjoni.

(5) Tunnistades kaitseväekohustuslase või kaitsevälase tegevteenistuseks mittekõlblikuks, määrab arstlik komisjon otsuses kaitsevälase edasise ravi vajaduse või teeb ettepaneku kustutada ta kaitseväekohustuslaste registrist.

(6) Arstlik komisjon tuvastab kaitsevälase või kaitseväekohustuslase kaitseväeteenistuseks kõlblikkuse piirangutega, ajutise mittekõlblikkuse või mittekõlblikkuse põhjustanud tervisehäire seose tegevteenistusega, otsustades, kas:

- 1) tervisehäire on põhjustatud teenistusülesannete täitmisest;
- 2) tervisehäire ei ole põhjustatud teenistusülesannete täitmisest.

(7) Arstliku komisjoni otsuse peale võib Kaitseministeeriumi arstlikule keskkomisjonile ühe kuu jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest, esitada vaide isik, kelle tervise kohta otsus tehti, või tema seaduslik esindaja. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 44. Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni ülesanded

(1) Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni ülesanded on:

- 1) Kaitseressursside Ameti arstlike komisjonide ja kaitseväe arstliku komisjoni otsuse peale esitatud vaiete läbivaatamine;
- 2) Kaitseressursside Ameti arstlike komisjonide ja kaitseväe arstliku komisjoni töö metoodiline juhendamine;
- 3) kaitseministrile ettepanekute tegemine arstlike komisjonide tegevuse korraldamiseks.

(2) Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon vaatab talle Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni otsuse peale esitatud vaide läbi kahe kuu jooksul, arvates vaide saamisest.

(2¹) Vajadusel võib Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon teostada selle kaitseväekohustuslase või kaitsevälase, kelle tervise seisundi kohta tehtud otsuse peale vaie esitati, arstliku läbivaatuse või suunata ta täiendavatele uuringutele. Sel juhul pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud vaide läbivaatamise tähtaeg arstliku läbivaatuse või täiendavate uuringute teostamiseks vajaliku aja võrra.

(3) Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon jätab vaide läbivaatamisel Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni otsuse muutmata või teeb oma pädevuse piirides uue otsuse.

(4) Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni liige ei või olla samaaegselt Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni liige ega läbi vaadata tema osalusel varem tehtud otsuse peale esitatud vaiet. Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni liige ei või olla samaaegselt Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni liige ega läbi vaadata tema osalusel varem tehtud otsuse peale esitatud vaiet.

(5) Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule ühe kuu jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

6. peatükk TEGEVTEENISTUS

1. jagu Ajateenistus

1. jaotis KUTSEALUSENA ARVELEVÕTMINE, AJATEENISTUSSE KUTSUMINE

§ 45. [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 46. **Kutsealuse arvelevõtmine kaitseväeteenistuskohustuse täitmiseks**
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1) Kaitseressursside Amet võtab kutsealuse arvele kaitseväeteenistuskohustuse täitmiseks alates tema 17-aastaseks saamisest.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(2) Kutsealune loetakse arvelevõetuks tema isikuandmete kandmisega kaitseväekohustuslaste riiklikku registrisse.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3) Andmekogu või riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus on kohustatud esitama Kaitseressursside Ameti nõudmisel käesoleva seaduse alusel haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks oma valduses olevaid andmeid ja tõendeid kutsealuse hariduse, elukoha, kontaktandmete, õppe- või töökoha, tervisliku seisundi, karistatuse ning perekondliku või majandusliku olukorra kohta.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(4) Kaitseressursside Amet võib kutsealuselt nõuda tema kohta haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks vajalike andmete või tõendite täiendamiseks või kontrolliks andmete või tõendite esitamist.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(5) Kutsealuse arvelevõtmise korra kehtestab kaitseminister määrusega.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 47. [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 48. Andmete esitamine kutsealuste kohta, kelle suhtes toimub kriminaalmenetlus

(1) Prokuratuur esitab Kaitseressursside Ameti nõudmisel andmed kutsealuse kohta esitatud süüdistuse, kokkuleppemenetluses sõlmitud kokkuleppe, kriminaalasja lõpetamise või kohtusse saatmise, vahistamise või vahi alt vabastamise fakti kohta.

(2) Kohus esitab Kaitseressursside Ameti nõudmisel andmed kutsealuse suhtes kriminaalasja lõpetamise, süüdi- või õigeksmõistva kohtuotsuse kohta.

(3) Vahistatud kahtlustatava ja süüdistatava kutsealuse ajateenistusse kutsumine peatatakse kuni tema suhtes kriminaalasja lõpetamiseni või kohtuotsuse tegemiseni.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 49. [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 50. Kutsealuse arstlik läbivaatus ning kutsesobivuse määramine

(1) Kutsealuse kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramine tema tervise seisundi alusel toimub Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis.

(2) Arvelevõetud kutsealusele teatab Kaitseressursside Amet kirjalikult tema tervise seisundi kontrollimiseks ja kutsesobivuse määramiseks määratud Kaitseressursside Ametisse ilmumise aja ja koha.

(2¹) Kutsealune on kohustatud:

- 1) ilmuma Kaitseressursside Ameti määratud ajal ja kohas arstlikku komisjoni;
- 2) osalema arstlikul läbivaatusel ja arstliku komisjoni esimehe suunamisel täiendaval arstlikul läbivaatusel või uuringul;
- 3) osalema Kaitseressursside Ameti määratud ajal ja kohas psühholoogilise sobivuse hindamiseks vajalike testide tegemisel.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Kui kutsealusele on antud ajapikendus käesoleva seaduse §-des 54 ja 55 sätestatud alustel, määratakse tema kaitseväeteenistuskõlblikkuse aste kindlaks Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis mitte varem kui kuus kuud enne ajapikenduse lõppemist.

(4) Kaitseressursside Ameti arstlikule komisjonile on kutsealune kohustatud esitama tõendid oma tervise seisundi kohta, andes üle vastavad dokumendid.

(5) Kui kutsealune osutab tervise seisundit kajastavate dokumentide asukohale, millele tal puudub juurdepääs, nõuab Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni esimees need nende asukohast välja.

(6) Kutsealuse, kes põeb kroonilist haigust või kellel on puue, mis ei võimalda Kaitseressursside Ameti arstlikusse komisjoni kohale ilmuda, tervise seisundit kajastavad dokumendid esitatakse kutsealuse vanema, eestkostja või hooldaja poolt Kaitseressursside Ameti arstlikule komisjonile ühe kuu jooksul pärast kutsealuse kutsumist Kaitseressursside Ameti arstlikku komisjoni.

(7) Kutsealuse, kelle tervise seisundit ei ole võimalik arstliku läbivaatuse või tema tervise seisundit kajastavate dokumentide alusel objektiivselt hinnata, suunab Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni esimees täiendavale arstlikule läbivaatusele või uuringutele raviasutusse.

(8) Täiendavale arstlikule läbivaatusele või uuringutele suunatud kutsealuse kaitseväeteenistuskõlblikkuse otsustab Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon pärast täiendava arstliku läbivaatuse või uuringu tulemuste saamist.

(9) Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsusega tegevteenistuseks kõlblikuks või tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega tunnustatud kutsealuse teenistuskoha määramiseks tehakse Kaitseressursside Ametis kutsealuse psühholoogilise sobivuse hindamiseks vajalikke teste.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(10) Kutsealuse psühholoogilise sobivuse hindamiseks vajalike testide tegemise korra [kehtestab kaitseminister määrusega](#).

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(11) Kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramisega Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis ja kutsesobivuse määramisel viibimisega ning käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul täiendaval arstlikul läbivaatusel või uuringutel viibimisega seotud sõidu- ja toitlustuskulude katteks makstakse kutsealusele hüvitist.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud hüvitise maksmise korra ja ulatuse kehtestab kaitseminister määrusega.

(13) Kutsealune, kes on Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsusega tunnustatud tegevteenistuseks kõlblikuks või tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega, on kohustatud viivitamatult kirjalikult teatama Kaitseressursside Ametile oma raskest haigusest või kehalisest puudest, mis oluliselt mõjutab tema kõlblikkust kaitseväeteenistuseks, ja esitama oma tervise-seisundit kajastavad dokumendid. Teatamine ei peata ajateenistusse kutsumise otsuse kehtivust ega selle täitmist.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 51. Kutsealuse kutsumine ajateenistusse

(1) Kutsealused kutsutakse ajateenistusse 18 kuni 27 aasta vanuselt (kaasa arvatult).

(2) [Kehtetu – RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

(3) Kutsealune, kes on esitanud käesoleva seaduse § 55 lõike 1¹ alusel avalduse ja valinud ajateenistuskohustuse täitmisele asumise kalendriaasta, kutsutakse ajateenistusse temavalitud ajal, välja arvatud juhul, kui

1) kutsealune ei ilmu Kaitseressursside Ameti kutse peale arstlikku komisjoni ja tema kohta ei ole Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsust või

2) kutsealusele on antud ajapikendus käesoleva seaduse §-des 53, 54 või § 55 lõigetes 2² ja 3 sätestatud alustel.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(4) Kutsealuste ajateenistusse kutsumise korra kehtestab kaitseminister määrusega. Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtajad ja kutsealuste arvulise jagunemise väeosade vahel ülejäärmiseks aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 15. oktoobriks.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4¹) Kaitseminister kinnitab määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud väeosade komplekteerimise nõuded.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4²) Kutsealune on kohustatud ilmuma ajateenistusse Kaitseressursside Ameti määratud ajal ja kohas.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(5) Kaitseväge juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtaegade ja kutsealuste arvulise jagunemise väeosade vahel kohta ülejäärmiseks aastaks hiljemalt 15. septembriks.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(6) Ajateenistusse asumisel peavad kutsealusel olema kaasas talle teatavaks tehtud dokumendid ja esemed.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud dokumentide ja esemete loetelu kehtestab kaitseminister määrusega.

2. jaotis AJAPIKENDUS JA AJATEENISTUSSE KUTSUMISEST VABASTAMINE

§ 52. Ajapikendus

Ajapikendus on kutsealuse tegevteenistusse kutsumise edasilükkamine määratud ajaks või teatud tingimustel.

§ 53. Ajapikenduse andmine haiguse või tervisehäire tõttu

(1) Ajateenistusse kutsumisel võib Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsuse alusel anda kutsealusele ajapikendust haiguse või tervisehäire ravimiseks kuni 28-aastaseks saamiseni.

(2) Ajapikendust haiguse või tervisehäire ravimiseks võib kutsealusele perioodiliste arstlike läbivaatuste alusel anda iga kord tähtajaga kuni kolm aastat.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 54. Ajapikenduse andmine perekondlikel ja majanduslikel põhjustel

Perekondlikel või majanduslikel põhjustel antakse kutsealusele ajapikendust, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) ta on lapsevanem, eestkostja või muu last ülalpidav isik perekonnaseaduse tähenduses, kes peab üleval vähemalt kahte või üksinda vähemalt ühte last;

2) ta on ainus isik, kes hooldab raske või sügava puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 55. Ajapikenduse andmine hariduse omandamiseks, kandideerimiseks või valitaval ametikohal töötamiseks

(1) Kutsealusel on õigus ajapikendusele kutseõppeasutusse, rakenduskõrgkooli või ülikooli astumiseks vahetult pärast keskhariduse omandamist sama aasta 15. septembrini.

(1¹) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppeasutusse vastuvõtmist teatab kõrgharidust, mille lõpetamisel antakse välja riiklikult tunnustatud diplom, omandama asunud kutsealune Kaitseressursside Ametile kirjalikult hiljemalt 15. septembriks kalendriaasta, millal ta hiljemalt kolme aasta jooksul õppeasutusse vastuvõtmisest alates soovib asuda ajateenistuskohustuse täitmisele, kusjuures valitud kalendriaasta ei või olla hilisem kui eriala nominaalajaga lõpetamise aasta.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Kutsealusel on õigus ajapikendusele üldkeskhariduse omandamiseks päevases õppevormis kuni selle aasta 1. juulini, mille jooksul ta saab 21-aastaseks.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2¹) Kutsealusel on õigus ajapikendusele kutseõppe omandamiseks koolipõhises õppevormis täiskoormusega õppes selle aasta 1. juulini, mille jooksul ta saab 21-aastaseks, juhul kui ta:

1) omandab kutseõpet põhihariduse baasil või

2) omandab kutsekeskharidusõpet.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2²) Kutsealusel, kes õpib sisekaitsealase rakenduskõrgkooli politsei-, piirivalve- või päästeerialal, on õigus ajapikendusele kuni õpingute nominaalkestuse lõpuni, juhul kui kutsealune esitab Kaitseressursside Ametile hiljemalt ühe kuu jooksul immatrikuleerimisest ajapikenduse taotluse koos õppeasutuse tõendiga kutsealuse immatrikuleerimise ja nominaalaja kestuse kohta.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu või Euroopa Parlamendi valimistel kandideerivale kutsealusele antakse ajapikendust kuni valimistulemuste teatavakstegemiseni või kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu või Euroopa Parlamendi liikmeks oleku aja lõpuni.

(4) Kutsealusele säilitatakse ajateenistuskohustuse täitmise ajaks õppekoht.

(5) Vahetult pärast keskhariduse omandamist samal aastal välisriigi kõrgkooli immatrikuleeritud üliõpilasel on õigus ajapikendusele kuni kõrghariduse esimese astme kvalifikatsiooni saamiseni, juhul kui kutsealune esitab Kaitseressursside Ametile hiljemalt ühe kuu jooksul immatrikuleerimisest ajapikenduse taotluse **koos õppeasutuse tõendiga kutsealuse immatrikuleerimise ja õppe nominaalkestuse kohta.**

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 56. Ajapikenduse taotlus

(1) Kutsealune, kes kuulub ajateenistusse kutsumisele ja kellel esinevad asjaolud ajapikenduse saamiseks, esitab Kaitseressursside Ametile viivitamatult, kuid mitte hiljem kui üks kuu enne ajateenistusse kutsumise aega kirjaliku taotluse ajapikenduse saamiseks käesolevas seaduses sätestatud aluste ilmnemisel, lisades taotlusele ajapikenduse andmist põhjendavad dokumendid või osutades nende asukohale, kui tal puudub neile juurdepääs.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega ajapikenduse andmise aluseks olevate asjaolude ilmnemisel ennistab Kaitseressursside Amet omal algatusel või kutsealuse taotlusel ajapikenduse taotluse esitamise tähtaja.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Ajapikenduse taotluse esitamine ei peata ajateenistusse kutsumise otsuse kehtivust ega selle täitmist.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 57. Ajapikenduse andmise otsustamine

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1) Ajapikenduse andmise käesoleva seaduse §-des 53–55 sätestatud alustel otsustab Kaitseressursside Amet.

(2) [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 58. Ajapikenduse lõppemine

(1) Ajapikendus lõpeb:

- 1) ajapikendustähtaja lõppemisega;
- 2) kui kutsealuse suhtes, kellele oli antud ajapikendus käesoleva seaduse §-des 54 ja 55 sätestatud alustel, ei esine enam ajapikenduse andmise aluseks olnud asjaolusid.

(2) Kutsealune on kohustatud viivitamatult teatama kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Kaitseressursside Ametile käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud asjaolude muutumisest.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) [Kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 59. Ajateenistusse kutsumisest vabastamine

(1) Ajateenistusse ei kutsuta kutsealust:

- 1) kes on tunnistanud oma tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks ja kustutatud kaitseväeteenistuskohustuslaste registrist;
- 2) kellel on karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest, mille eest on talle mõistetud vabadusekaotuslik karistus, või narkootilise või psühhotropse ainega seotud kuriteo toimepanemise eest;
- 3) kes on ajapikendustähtaja jooksul saanud 28-aastaseks.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Kaitseväekohustuslane, kes on täitnud ajateenistuskohustuse mõnes teises riigis või teeninud mõne teise riigi sõjaväes vähemalt 12 kuud, vabastatakse ajateenistusse kutsumisest ja võimaluse korral arvatakse reservi käesoleva seaduse § 69 lõikes 3 või § 78 lõikes 1 või § 31 lõigetes 6 ja 7 sätestatud korras.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 60. Kutsealuse vabastamine ajateenistusse kutsumisest kroonilise raske haiguse või kehalise või vaimse puude tõttu

(1) Kutsealune tunnistatakse tegevteenistuseks mittekõlblikuks kroonilise raske haiguse, kehalise või vaimse puude tõttu ning vabastatakse täielikult kaitseväeteenistuskohustusest ja kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist.

(2) [Kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 60¹. Ajateenijate põhiõiguste ja -vabaduste piiramine

(1) Ajateenija on ajateenistuses viibimise ajal kohustatud täitma teenistuskohustusi ja kaitseväes kehtivaid õigusakte. Ajateenija teenistuskohustused on:

- 1) võtta oma pädevuse piires ja vastavalt sõjaväelisele väljaõppele osa kaitseväe ülesannete täitmisest;
- 2) osaleda sõjaväelises väljaõppes vastavalt väljaõppekavale ja päevakorrale;
- 3) kinni pidada kaitseväedistsipliinist.

(2) Ajateenija on ajateenistuse kestel kohustatud viibima sõjaväelise väljaõppega tegeleva väeosa paiknemiskohas või teenistuse huvides muus pädeva ülema määratud asukohas. Pädev ülem võib ajateenija lühiajaliselt teenistuskohustustest vabastada kaitseväe määrustikus sätestatud alustel ja korras.

(3) Isiklike side- ja elektroonikavahendite kasutamine on ajateenijale lubatud ainult kaitseväe määrustikus sätestatud vabal ajal või vahetu ülema loal. Ajateenija ei tohi teha kaitseväe territooriumil ilma vahetu ülema loata salvestisi, mis annavad edasi teavet riigi kaitsevõime või julgeoleku kohta. Muude isiklike asjade kasutamine väeosa territooriumil ei tohi takistada teenistuskohustuste täitmist.

(4) Kaitseväelane võib väeosa ülema käsul teostada ajateenija isiklike asjade läbivaatust ning võtta hoiule ajateenijale lubatud isiklike asjade piirkogust ületavad asjad ja ajateenistuses keelatud asjad.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel hoiule võetud asjade kohta koostab väeosa ülema volitatud kaitseväelane akti, tehes samaaegselt ajateenijale ettepaneku nende saatmiseks ajateenija kulul viimase poolt nimetatud adressaadile. Kui ajateenija sellega ei nõustu, on kaitseväel kohustus võtta asjad hoiule kuni ajateenija vabastamiseni ajateenistusest. Erandina võib väeosa ülem lubada ajateenijal tema puhkuse või kokkusaamise ajal toimetada hoiule võetud asjad väeosa territooriumilt välja, mille kohta koostab kaitseväelane akti. Kiirestiriknevaid asju hoiule ei võeta ning nende hävitamine toimub väeosa ülema käsul kaitseväe kulul, mille kohta koostab kaitseväelane akti.

(6) Ajateenija isiklike lubatud asjade piirkogused ja ajateenistuses keelatud asjade loetelu ning nende hoidmise, tagastamise ja hävitamise ning hoiule võtmise korra ja hävitamise akti vormi kinnitab [kaitseminister määrusega](#).

(7) Teenistuskohustuste täitmise ajal või teenistuskohas on ajateenijale keelatud alkoholi tarbimine, valdamine, edasiandmine ja müük ning hasartmängud. Ravimite kasutamine ja omamine on lubatud kooskõlastatult struktuuriüksuse arsti või sellele struktuuriüksusele tervishoiuteenust osutava arstiga.

(8) Ajateenija peab olema korrektse välimusega ja täitma isikliku hügieeni nõudeid. Välimuse ja hügieeni nõuded sätestatakse kaitseväe määrustikus.

(9) Ajateenijale on lubatud vähemalt üks kord kuus väeosa territooriumil kokku saada oma perekonnaliikmete ja teiste isikutega, välja arvatud juhtudel, kui see sõjaväelise väljaõppe tõttu ei ole võimalik.

(10) Ajateenija põhiõigusi ja -vabadusi võib piirata seaduses sätestatud juhtudel. Kui seadus ei sätesta konkreetset piirangut, võib väeosa ülem kaitseväe julgeoleku või väeosa territooriumil viibivate isikute ohutuse tagamiseks kohaldada vaid sellist piirangut, mis peab vastama kaitseväe julgeoleku või väeosa territooriumil viibivate isikute ohutuse tagamise eesmärgile ja inimväärikuse põhimõttele ega tohi moonutada seaduses sätestatud teiste õiguste ja vabaduste olemust.

(11) Sõjaväelise väljaõppe eesmärk on sõjaaja ametikohal nõutava sõjaväelise väljaõppe taseme saavutamine tegutsemiseks üksi või väeüksuse või allüksuse koosseisus. Kaitseväe väljaõppekavast lähtuvalt võib väeosa ülem või väljaõpet läbiviiv pädev ülem ohutuse nõudeid järgides seada ajateenija õppusel olukorda, mis tinglikult vastab sõjaajal toimuvale lahingtegevusele.
[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

3. jaotis

AJATEENISTUSKOHUSTUSE TÄITMINE

§ 61. Ajateenistuse kestus

(1) Ajateenistuskohustuse kestus (edaspidi *ajateenistuse kestus*) on aeg, mille kestel kaitseväekohustuslane on kohustatud ajateenijana täitma kaitseväeteenistuskohustust.

(2) Ajateenistus algab väeosa ülema ajateenija tegevteenistusse võtmise käskkirjas märgitud kutsealuse teenistuskohhta saabumise päevast.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Ajateenistuse kestuse, mis ei või olla pikem kui 12 kuud ega lühem kui 8 kuud, määrab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.
[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

(4) Ajateenistuse kestus sõltub väeliigist, sõjaväelise väljaõppe iseloomust, väeosale seatud ülesannetest ning ajateenija poolt kõrghariduse omandamisest riiklikult tunnustatud õppekava alusel kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(5) Ajateenija täidab teenistuskohustusi ajateenistuse algusest kuni ajateenistusest vabastamiseni.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 62–63. [Kehtetud – RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 63¹. Ajateenijate esindusmees

(1) Ajateenijate esindusmees on ajateenija, kes esindab ajateenijate huvisid teenistusküsimustes teenistust korraldavate ülemate ees.

(2) Esindusmees ei ole kohustatud ajateenijate huvide esindamisel avaldama ettepaneku esitaja nime, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel süüteo-, distsiplinaar- või halduskohtumenetluse huvides.

(3) Kaitseminister kehtestab ajateenijate poolt valitud esindusmehe tegutsemise korra, millega reguleeritakse esindusmehe valimine, tagasikutsumine, rühmaüksuse pidamine, esindusmeeste kogu koosseis ja kokkukutsumise kord, samuti esindusmehe täpsemad õigused ja kohustused ning ettepanekute esitamise ja menetlemise kord.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

4. jaotis

AJATEENIJA MÄÄRAMINE AMETIKOHALE JA VABASTAMINE AMETIKOHALT

§ 64. Ametikohale määramine ja ametikohalt vabastamine

(1) Ajateenija määratakse ametikohale ja vabastatakse ametikohalt käskkirjaga teenistuse huvides, olenemata tema nõusolekust.

(2) Uuele ametikohale määramine vabastab ajateenija seniselt ametikohalt.

(3) Ajateenija määrab ametikohale ja vabastab ametikohalt väeosa ülem.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4) Ajateenija viiakse teenistuse huvides kaitseväge ühest väeosast teise väeosse üle väeliigi sees väeliigi ülema käskkirja, ühest väeliigist teise kaitseväge juhataja käskkirja alusel.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(5) Ametikohale määramise käskkiri tehakse ajateenijale teatavaks avalikult, kaitseväge määrustikes ettenähtud korras.

§ 65. Ametikohale määramise ja teise väeosasse üleviimise piirangud

(1) Ajateenijat ei määrata täieliku varalise vastutusega või kaadrikaitseväelase ametikohale.

(2) Ajateenijat ei määrata ametikohale, mille vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 66. Kõrgemaastmelisele ametikohale määramine

(1) Ajateenija võidakse teenistuse huvides määrata kõrgemaastmelisele ametikohale (ametikohal ülendada), kui tal on kõrgemaastmelisele ametikohale vastav sõjaväeline väljaõpe või haridus.

(2) Kõrgemaastmelisele ametikohale ei määrata ajateenijat:

- 1) kes on kriminaalasjas kahtlustatav, süüdistatav või kohtualune;
- 2) tema distsiplinaarkaristuse kehtivuse ajal.

§ 67. Madalamaastmelisele ametikohale määramine

Ajateenija võidakse määrata madalamaastmelisele ametikohale (ametikohal alandada) seoses tema:

- 1) distsiplinaarsüüteoga;
- 2) auastme alandamisega;
- 3) ametikohajärgsete teenistusülesannetega korduva mittetoimetulemisega (ametikohale mittevastavusega).

5. jaotis

AJATEENIJA VABASTAMINE AJATEENISTUSEST

§ 68. Ajateenistusest vabastamise alused

(1) Ajateenija vabastatakse ajateenistusest seoses ajateenistuskohustuse täitmisega ajateenistustähtaja lõppemisel.

(2) Ajateenija vabastatakse ajateenistusest seoses:

- 1) tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega ja kaitseväeteenistuskohustuslaste registrist kustutamise;
- 2) temale tahtlikult toimepandud kuriteo eest mõistetud vabadusekaotusliku karistusega või karistatusega narkootilise või psühhotropse ainega seotud kuriteo toimepanemise eest;
- 3) kohustusega ainsa hooldajana hooldada raske või sügava puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest,
- 4) olemisega lapsevanemaks, eestkostjaks või muuks last ülalpidavaks isikuks perekonnaseaduse tähenduses, kes peab üleval vähemalt kahte või üksinda vähemalt ühte last;
- 5) lepingulisse teenistusse võtmisega alalises valmiduses olevas väeüksuses või allüksuses;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
- 6) õppima asumisega kaitseväge õppeasutusse.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Kui ajateenija on teeninud vähemalt 3/4 oma ajateenistuse kestusest, võib ta teenistusest vabastada ja lugeda tema ajateenistuskohustus täidetuks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1, 2, 5 ja 6 toodud alustel väeosa

ülem ning lõike 2 punktides 3 ja 4 toodud alustel väeliigi ülem või kaitseväge juhataja vahetus alluvuses oleva väeosa ülem.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 69. Ajateenistusest vabastamine

(1) Ajateenistuskohustuse täitnud ajateenija vabastatakse ajateenistusest väeosa ülema käskkirjas märgitud kuupäeval.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Kui teenistusest vabastamise kuupäev langeb puhkepäevale, vabastatakse ajateenija ajateenistusest puhkepäevale eelneval tööpäeval.

(3) Ajateenistusest vabastatu arvatakse reservi või kustutatakse kaitsevägekohustuslaste registrist.

(4) Ajateenistusest vabastamise käskkiri tehakse ajateenijale teatavaks avalikult, kaitseväge määrustikus ettenähtud korras vähemalt kaks tööpäeva enne vabastamist. Käskkirja ärakiri (väljavõte) saadetakse viivitamatult Kaitseressursside Ametisse, kus ajateenistusest vabastatu reservis arvele võetakse.

(5) Reservi arvamiseks teatab ajateenija väeosa ülemale oma tulevase elukoha, kus ta Kaitseressursside Ametis arvele võetakse.

(6) Ajateenistusest vabastamisel esitab väeosa ülem või tema määratud ülem kaitsevägekohustuslaste riiklikku registrisse andmed ajateenija kaitseväge teenistuskohustuse täitmise aja kohta kuudes ja päevades.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(7) Ajateenistusest vabastamisel antakse ajateenijale kätte kõik temalt teenistuse vältel hoiule võetud dokumendid.

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

(8) Erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ajateenijat tegevteenistusest ei vabastata. Mobilisatsiooni korral loetakse kõik ajateenijad mobiliseerituks kaitsejõududesse alates mobilisatsiooni väljakuulutamisest.

§ 70. Ajateenija teenistussuhte lõppemine tema surma korral

(1) Ajateenija teenistussuhe loetakse lõppenuks, arvates tema surma päevale järgnevast päevast.

(2) Ajateenija kustutatakse surma korral kaitsevägekohustuslaste registrist.

2. jagu Asendusteenistus

1. jaotis ASENDUSTEENISTUSE KORRALDUS

§ 71. [Kehtetu – RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 72. Ajateenistuse asendamine asendusteenistusega

(1) Ajateenistuse asendamise asendusteenistusega otsustab Kaitseressursside Amet.

(2) Kutsealuse esitatud ajateenistuse asendusteenistusega asendamise taotluse motiivide põhjendatuse kontrollimiseks Kaitseressursside Amet:

1) võtab seletused kutsealuselt ja tema lähedastelt;

2) teeb järelepärimised kutsealuse õppe- või töökohale ja kutsealuse poolt viidatud usuorganisatsioonile.

(3) Kaitseressursside Amet võib kutsealuse välja kutsuda, nõuda lisadokumente või otsustada ilma nendeta, kas ajateenistuse asendusteenistusega asendamise taotlus rahuldada või rahuldamata jätta.

(4) Kaitseressursside Ameti otsusega mitterõustumise korral võib kutsealune esitada vaide kaitseväge teenistuse komisjonile või kaebuse halduskohtule.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 73. Asendusteenistustase teenistuskoh

Asendusteenistustlane teenib Siseministeriumi valitsemisalasse kuulavas asutuses, mis tegeleb päästetöödega, riigi või kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud sotsiaalteenuseid osutavas asutuses või õppeasutuses, kus õpib erivajadusega õpilane.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 74. Asendusteenistuse kestus

Asendusteenistuse kestus ei tohi olla pikem kui 12 kuud ega lühem kui 8 kuud. Asendusteenistuse kestuse määrab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.

[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

2. jaotis

ASENDUSTEENISTUSSE KUTSUMINE, TEENIMINE ASENDUSTEENISTUSES JA ASENDUSTEENISTUSEST VABASTAMINE

§ 75. Kutsealuse kutsumine asendusteenistusse

(1) Kutsealuse kutsumine asendusteenistusse toimub ajateenistusse kutsumisega samadel alustel ja korras.

(2) Asendusteenistuses teeniv isik on asendusteenistustlane.

§ 75¹. Välisriigis asendusteenistuse läbimine

Kui kaitsevääkkohtustlane on läbinud asendusteenistuse välisriigis, loetakse tema asendusteenistus täidetuks ja Kaitseressursside Amet arvab ta reservi.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 75². Asendusteenistusleping

(1) Asendusteenistusse asumisel sõlmitakse asendusteenistustlase, teenistuskoha asutuse ning Kaitseressursside Ameti vahel asendusteenistusleping.

(2) Asendusteenistuslepingu vormi kehtestab kaitseminister määrusega.

(3) Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning töölepingu seaduses töö- ja puhkeajale sätestatud nõuete täitmise asendusteenistustlase suhtes tagab käesoleva seaduse §-s 73 nimetatud asutus, kelle juures asendusteenistustlane täidab ajateenistuskohustust asendusteenistuses.

[RT I 2009, 36, 234- jõust. 01.07.2009]

§ 76. Teenimine asendusteenistuses

(1) Asendusteenistustlase tahte vastaselt ei tohi teda kohustada käsitsema relva või muid sõjapidamisvahendeid, harjutama nende kasutamist või osalema nende hoolduses, samuti käsitsema teisi vahendeid ja aineid, mis on mõeldud inimese hävitamiseks või vigastamiseks.

(1¹) Kaitseressursside Ameti otsus asendusteenistusse kutsumise, kutsumise aja ja teenistuskoha kohta tehakse kutsealusele teatavaks hiljemalt üks kuu enne asendusteenistusse asumist.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2) [Kehtetu – RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2¹) Kaitseressursside Amet maksab asendusteenistustlasele asendusteenistuses viibimise ajal igakuist toetust Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud ulatuses ja korras.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2²) Ajateenistuskohustuse täitmisel asendusteenistuses ei tagata asendusteenistustlasele käesoleva seaduse § 158 lõikes 1 nimetatud tasuta majutust ja toitlustamist.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(3) [Kehtetu – RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(4) Asendusteenistustlase avalduse alusel võib Kaitseressursside Amet asendusteenistustlase üle viia ajateenistusse asendusteenistuse esimese poole jooksul, võrdsustades ajateenistuskohustuse täitmisel asendusteenistuse kaks päeva ajateenistuse ühe päevaga.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 76¹. Asendusteenistulase töö- ja puhkeae

Asendusteenistulase töö- ja puhkeajale kohaldatakse töölepingu seaduses sätestatud töö- ja puhkeaja regulatsiooni.

[RT I 2009, 36, 234- jõust. 01.07.2009]

§ 77. Ajateenistuskohustuse täitmine asendusteenistuses

(1) Ajateenistuskohustuse täitmine asendusteenistuses toimub ajateenistuskohustuse täitmisega samadel alustel ja korras, arvestades käesoleva jao erisusi.

(1¹) Kaitseressursside Ameti otsusega peatatakse asendusteenistus seoses asendusteenistulase:

1) Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsuse alusel tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks ajutiselt mittekõlblikuks tunnistamisega kuni kaheks kuuks;

2) tõkendina vahi all viibimisega üle kümne päeva.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(1²) Kaitseväekohustulase, kelle ajateenistuskohustuse täitmine asendusteenistuses ei ole loetud täidetuks, kutsub Kaitseressursside Amet asendusteenistust jätkama, kui tema suhtes ei esine enam käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud peatamise asjaolusid.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(1³) Kaitseväekohustulane, kelle asendusteenistus on peatatud, on kohustatud Kaitseressursside Ametile viivitamatult teatama kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktis 2 nimetatud asjaolude muutumisest või äralangemisest.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(1⁴) Asendusteenistulase põhjendatud taotluse alusel võib Kaitseressursside Amet muuta asendusteenistulase teenistusk kohta vastavalt käesoleva seaduse §-le 73.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(1⁵) Asendusteenistulane, kes on viibinud üle 60 päeva järjest haiguslehel, kutsutakse Kaitseressursside Ameti arstlikku komisjoni kaitsevääteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramiseks.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2) Asendusteenistulane vabastatakse asendusteenistusest, kui tal ei ole võimalik jätkata ajateenistuskohustuse täitmist asendusteenistuses seoses:

1) tema tervise seisundi tõttu Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsuse alusel tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega;

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

2) temale tahtlikult toimepandud kuriteo eest mõistetud vabadusekaotusliku karistuse kandmisega;

3) kohustusega ainsa hooldajana hooldada raske või sügava puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest.

(2¹) Kaitseressursside Ameti otsusega võib asendusteenistulase käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alustel vabastada asendusteenistusest ja lugeda tema ajateenistuskohustus täidetuks, kui ta on teeninud vähemalt 3/4 oma asendusteenistuse kestusest.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(3) [Kehtetu – RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 78. Asendusteenistusest vabastamine, reservi arvamine

(1) Asendusteenistulane arvatakse asendusteenistusest vabastamisel reservi.

(1¹) Kaitseressursside Amet kustutab käesoleva seaduse § 77 lõike 2 punkti 1 alusel asendusteenistusest vabastatud asendusteenistulase kaitseväekohustulaste registrist.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2) Reservis olevate asendusteenistulaste arvestust peetakse kaitseväekohustulaste registris.

(3) Reservi arvatud asendusteenistulasele laienevad kõik käesolevas seaduses sätestatud reservväelase õigused ja kohustused, mis ei ole vastuolus käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 sätestatud tingimustega.

3. jagu

Lepinguline teenistus

1. jaotis KAADRIKAITSEVÄELASENA LEPINGULISSE TEENISTUSSE VÕTMINE

§ 79. Lepingulisse teenistusse võtmisele esitatavad nõuded

(1) Kaadrikaitseväelasena võib lepingulisse teenistusse võtta Eesti kodaniku, kes:

- 1) on vähemalt 18 aastat vana;
- 2) omab nõutavat kvalifikatsiooni, haridust ja sõjaväelist väljaõpet;
- 3) valdab eesti keelt kaadrisõdurilt, kaadriallohvitserilt või kaadriohvitserilt nõutaval tasemel;
- 4) on oma tervise seisundi poolest võimeline täitma teenistuskohustusi;
- 5) on oma füüsilise ettevalmistuse poolest võimeline täitma teenistuskohustusi.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Eesti keele valdamise nõuded kaadrisõdurile, kaadriallohvitserile ja kaadriohvitserile kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Isik on oma tervise seisundi poolest võimeline täitma teenistuskohustusi, kui ta on arstliku komisjoni otsusega tunnistanud tegevteenistuseks kõlblikuks või tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega.

(4) Kaadrikaitseväelase teenistuskohast või ametikohast tulenevate teenistusülesannete täitmiseks võib kaitseminister kehtestada tervise seisundile täiendavaid nõudeid.

(5) Kaadrikaitseväelase füüsilise ettevalmistuse nõuded kehtestab kaitseminister määrusega.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 80. Lepingulisse teenistusse võtmist välistavad asjaolud

Lepingulisse teenistusse võtmine on välistatud, kui isik:

- 1) on kriminaalasjas kahtlustatav või süüdistatav;
- 2) on karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest ja tema karistusandmed on karistusregistris;
- 3) on süüdi mõistetud ja temalt on jõustunud kohtuotsusega ära võetud sõjaväelise auastmega ametikohal töötamise õigus;
- 4) on distsiplinaarsüüteo eest kaitseväeteenistusest, politseiteenistusest või avalikust teenistusest vabastatud ja teenistusest vabastamisest on möödunud vähem kui üks aasta;
- 5) saab välisriigilt pensioni, töötasu või muid regulaarseid hüvitisi;
- 6) on olnud Eestit okupeerinud riikide julgeolekuorganite luure või vastuluure teenistuses või agent või on osalenud kodanike jälitamisel ja represseerimisel nende poliitiliste veendumuste, ebalojaalsuse, klassikuuluvuse või Eesti Vabariigi riigi- või kaitseteenistuses olemise eest.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 81. Lepingulisse teenistusse võtmiseks esitatavad dokumendid, lepingulisse teenistusse võtmise kord

Kaadrikaitseväelase poolt lepingulisse teenistusse võtmiseks esitatavate dokumentide loetelu, lepingulisse teenistusse võtmise korra ja tegevteenistuse lepingu ning teiste selleks vajalike dokumentide vormi- ja sisunõuded kehtestab kaitseminister määrusega.

§ 82. Tegevteenistuse leping

(1) Tegevteenistuse leping on Eesti Vabariigi nimel lepingulisse teenistusse võetava isikuga sõlmitav kirjalik kokkulepe, mille kohaselt:

- 1) lepingulisse teenistusse võetav isik kohustub teenima kaadrikaitseväelasena ja alluma käesolevas seaduses, kaitseväe määrustikes ja muudes õigusaktides sätestatud tingimustele ja korrale;
- 2) Eesti Vabariigi nimel käesoleva seaduse alusel tegevteenistuse lepingut sõlmiv ülem kohustub kaadrikaitseväelasele tegevteenistuse ajal maksma tasu ja tagama muud käesolevas seaduses, kaitseväe määrustikes ja teistes õigusaktides sätestatud kaitseväelase õigused.

(2) Tegevteenistuse lepingu sõlmimisel sätestatakse lepingus:

- 1) lepingu tähtaeg;
- 2) [kehtetu – RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]
- 3) kaadrikaitseväelase nõusolek täieliku varalise vastutusega ametikohal teenimiseks;
- 4) tegevteenistusse võtmise tähtpäev ja tingimused.

(3) Tegevteenistuse lepingut muudetakse lepingu lisadega.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 83. Tegevteenistuse lepingu tähtaeg

(1) Tegevteenistuse leping sõlmitakse määramata tähtajaks. Poolte kokkuleppel võib tegevteenistuse lepingu sõlmida määratud tähtajaks.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras lõpeb:

1) määramata ajaks sõlmitud tegevteenistuse leping - käskkirjas märgitud tegevteenistusest vabastamise või tegevteenistuse lõppemise kuupäeval;

2) määratud ajaks sõlmitud tegevteenistuse leping - lepingus märgitud kuupäeval.

§ 84. Tegevteenistuse lepingu sõlmimine

(1) Tegevteenistuse lepingut sõlmima volitatud ülemaks või juhiks (edaspidi *lepingut sõlmiv ülem*) on:

1) kaadriohvitserile - kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja);

2) kaadriallohvitserile ja kaadrisõdurile kaitseväes ja Kaitsealiidus - kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) määratud ülem, kuid mitte madalam kui väeosa ülem.

3) kaadriallohvitserile ja kaadrisõdurile sõjaväeliselt korraldatud asutustes ja üksustes - asutuse või üksuse juht, kes on seaduse alusel võrdsustatud väeosa ülema või temast kõrgema ülemaga.

(2) Tegevteenistuse lepingule allakirjutamisega kinnitab kaadrikaitseväelane nõustumist lepingutingimustega ning enda esitatud andmete õigsust.

(3) Tegevteenistuse leping sõlmitakse kahes eksemplaris, millest üks jääb kaadrikaitseväelasele, teine lisatakse kaadrikaitseväelase teenistuslehele.

(4) Tegevteenistuse leping jõustub selle allakirjutamisel.

§ 85. Tegevteenistuse lepingu muutmine

(1) Tegevteenistuse lepingut muudetakse käesolevas seaduses ning lepingus sätestatud tingimustel ja korras kahepoolset allakirjutatava lepingu lisaga.

(2) Tegevteenistuse lepingu lisa või käskkirja ärakiri lisatakse kaadrikaitseväelase teenistuslehele.

(3) Tegevteenistuse lepingu muutmine ei peata tegevteenistussuhet.

§ 86. Tegevteenistuse lepingu kahepoolne muutmine kokkuleppel

(1) Kaadrikaitseväelase ja lepingut sõlmiva ülema kokkuleppel võib enne lepingu lõppemise tähtpäeva muuta määratud tähtajaks sõlmitud tegevteenistuse lepingu määramata tähtajaks sõlmitud tegevteenistuse lepinguks.

(2) Kaadrikaitseväelasel on õigus ühe kuu jooksul isiklikult kirjalikult taotleda lepingut sõlmivalt ülemalt tegevteenistuse lepingu tingimuste muutmist iga kord pärast kolmeaastast lepingulist teenistust.

(3) Kaadrikaitseväelane ei või taotleda tegevteenistuse lepingu tingimuste muutmist nendes teenistussuhetes, mis on sätestatud kaitseväge määrustikes, juhendites või kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) käskkirjades.

(4) Tegevteenistuse lepingut muudetakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud taotluse alusel selles osas, milles pooled jõuavad kokkuleppele. Kui kokkuleppele ei jõuta, lõpetatakse tegevteenistuse leping käesoleva seaduse § 109 lõikes 2 sätestatud alustel ja korras.

(5) Kaadrikaitseväelase arvamisel Eesti Vabariigi rahvusvahelist kohustust täitvasse väeüksusesse viiakse tegevteenistuse leping vastavusse välislepingu või Riigikogu otsuse nõuetega.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(6) Kaadrikaitseväelase suunamisel tsiviilõppeasutusse kõrghariduse omandamiseks sätestatakse tegevteenistuse lepingus teenistuse jätkamise tähtajad ja tingimused.

§ 87. Tegevteenistuse lepingu kehtetuks tunnistamise alused

Kaadrikaitseväelase tegevteenistuse leping tunnistatakse lepingut sõlmiva ülema käskkirjaga kehtetuks, kui:

1) enne tema määramist ametikohale ilmnevad käesolevas seaduses sätestatud tegevteenistusse võtmise nõuetele mittevastavust kinnitavad või tegevteenistusse võtmist välistavad asjaolud;

2) rahuldatakse tema poolt enne ametikohale määramist esitatud tegevteenistusse astumisest loobumise avaldus.

§ 88. Lepingulisse teenistusse võtmine

Kaadrikaitseväelase võtab käskkirjaga lepingulisse teenistusse lepingut sõlmiv ülem.

§ 88¹. Lipniku auastmes oleva reservohvitseri lepingulisse teenistusse võtmine

- (1) Lipniku auastmes oleva reservohvitseri võib kaitseväge juhataja võtta lepingulisse teenistusse.
- (2) Lipniku lepingulisse teenistusse võtmisel võib ta teenistuse ajaks määrata tema kvalifikatsioonile vastavale allohvitseri ametikohale, kuid mitte madalamale kui vanemseersandi ametikohale.
[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

2. jaotis KAADRIKAITSEVÄELASE AMETIKOHALE MÄÄRAMISE JA AMETIKOHALT VABASTAMISE ÜLDSÄTTED

§ 89. Ametikohale määramine ja ametikohalt vabastamine

- (1) Kaadrikaitseväelane määratakse sõjaväelise auastmega ametikohale ja vabastatakse ametikohalt käskkirjaga:
 - 1) teenistuse huvides, olenemata tema nõusolekust;
 - 2) tema algatusel omal soovil.
- (2) Kaadriohvitseri määrab ametikohale ja vabastab ametikohalt kaitseväes ja Kaitseliidus kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) või tema määratud ülem, kuid mitte madalam kui väeosa ülem.
- (3) Väljaspool kaitseväge ja Kaitseliitu määrab kaadriohvitseri ametikohale ja vabastab ametikohalt sõjaväeliselt korraldatud asutuse või üksuse juht.
- (4) Kaadriallohvitseri ja kaadrisõduri määrab ametikohale ja vabastab ametikohalt Kaitseliidu ülem kaitseväge struktuuriüksuse või väeliigi ülem.
[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]
- (5) Kaadrikaitseväelast ei määrata ametikohale, mille vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps, lapselaps), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa.
- (6) Kaadriallohvitseri ei määrata kaadrisõduri ametikohale ja kaadriohvitseri ei määrata kaadriallohvitseri või kaadrisõduri ametikohale. Kaadrikaitseväelast ei määrata ajateenija ametikohale.
- (7) Kaadrisõdurit ei määrata kaadriohvitseri või kaadriallohvitseri ametikohale ja kaadriallohvitseri ei määrata kaadriohvitseri ametikohale.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 90. Kaadrikaitseväelase määramine kohusetäitjaks

- (1) Teenistuse huvides võib kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) või sõjaväeliselt korraldatud asutuse või üksuse juht määrata kaadrikaitseväelase kõrgemaastmelisele vabale ametikohale kohusetäitjaks kuni kuueks kuuks.
- (2) Kohusetäitjaks määramisel ei vabastata kaadrikaitseväelast tema põhiametikohalt.

§ 91. Ülema asendamine

- (1) Ülema asendamiseks paneb otsene ülem asendatava kohustused teisele sama- või madalamaastmelisel ametikohal teenivale kaitseväelasele.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
- (2) Asendav kaitseväelane kirjutab dokumentidele alla oma ametinimetuse ning lisab asendatava ülema ametinimetuse koos sõnaga «ülesannetes».

§ 92. Kaadrikaitseväelase tegevteenistussuhte peatumine seoses kriminaalasjaga

- (1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt ja tema tegevteenistussuhe peatatakse, kui:
 - 1) teda peetakse kriminaalasjas tõkendina vahi all üle 10 päeva või tõkend vahi all pidamine asendatakse tõkendiga kautsjon – vahi alla võtmise päevale järgnevast päevast;
 - 2) ta on süüdistatavana uurija määrusega ametikohalt kõrvaldatud - uurija määruses märgitud ametikohalt kõrvaldamise päevale järgneval päeval.
- (2) Kaadrikaitseväelase tegevteenistussuhe peatatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudel ametikohalt vabastamise päeval kuni kohtuotsuse jõustumiseni või tema suhtes kriminaalasia lõpetamiseni ja temale ei säilitata ametipalka, lisatasusid ega hüvitisi.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelase tegevteenistussuhe taastatakse ja ta ennistatakse samaastmelisele ametikohale ametikohalt vabastamise

aluseks olnud kriminaalasjas õigeksmõistva kohtuotsuse või tema suhtes kriminaalasja lõpetamise määruse jõustumisele järgneval päeval ning temale kompenseeritakse alusetu vabadusevõtmise või alusetu ametikohalt kõrvaldamisega tekitatud kahju seaduses ettenähtud ulatuses ja korras.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 93. Ametikohalt vabastamise alused

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt seoses tema:

- 1) määramisega uuele ametikohale;
- 2) tervise seisundiga;
- 3) teenistustähtaja lõppemisega;
- 4) lähedaste sugulaste, hõimlaste või faktilise abikaasaga koos töötamise keeluga;
- 5) õppima suunamisega;
- 6) koondamisega koos teisele ametikohale määramisega;
- 7) mittevastavusega ametikohale;
- 8) distsiplinaarsüüteoga;
- 9) pidamisega kriminaalasjas tõkendina vahi all üle 10 päeva või süüdistatavana uurija määrusega ametikohalt kõrvaldamisel;
- 9¹) ametikohalt kõrvaldamisega distsiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse ajaks;
- 10) vabastamisega lepingulisest teenistusest.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 9 sätestatud tõkendi vahi alla võtmine asendamisel tõkendiga kaitsjon otsustab kaadrikaitseväelase ametikohalt vabastamise kaadrikaitseväelase ametikohale määrav ülem.

(2) Ametikohalt ei vabastata kaadrikaitseväelast, kes:

- 1) on ajutiselt vabastatud teenistuskohustuste täitmisest tervise seisundi tõttu või muul seaduslikul alusel;
- 2) viibib puhkusel;
- 3) kannab distsiplinaarkaristust arestis.

[RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

§ 94. Ametikohale määramise ja ametikohalt vabastamise käskkiri

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt ja määratakse sama käskkirjaga teisele ametikohale, kui tema vabastab ametikohalt ja määrab teisele ametikohale sama ülem.

(2) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt tema ametikohalt vabastamise käskkirjaga ja määratakse ametikohale tema ametikohale määramise käskkirjaga, kui ametikohalt vabastamise ja teisele ametikohale (teenistuskohale) määramise aluseks on otsese ülema käskkiri.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Pärast lepingulisse teenistusse võtmist esimesele ametikohale määramisel tehakse ametikohale määramise käskkirjas viide lepingulisse teenistusse võtmise käskkirjale, kui kaadrikaitseväelast ei määranud ametikohale teda lepingulisse teenistusse võtnud ülem.

(4) Kui kaadriohvitser, kaadriallohviter või kaadrisõdur vabastatakse ametikohalt kaitseväes või Kaitseliidus, märgitakse lepingulisest teenistusest vabastamisel tema ametikohalt vabastamise käskkirjas tegevteenistuse lepingu lõpetamise alus ja tingimused ning tegevteenistuse leping lõpetatakse sama käskkirjaga.

(5) Ametikohale määramise või ametikohalt vabastamise käskkiri tehakse kaadrikaitseväelasele viivitamatult allkirja vastu teatavaks.

§ 95. Teenistusse suunamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud teenistuskohale suunab kaadrikaitseväelase:

- 1) kaitseväest ja Kaitseliidust - kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja);
- 2) sõjaväeliselt korraldatud asutusest või üksusest - kooskõlastatult kaitseväe juhatajaga (kaitseväe ülemjuhatajaga) selle asutuse juht, mille struktuuri sõjaväeliselt korraldatud üksus kuulub.

(2) Kaadrikaitseväelane suunatakse valitsusasutusse alalisele teenistuskohale teenistuse huvides.

(3) Kolm kuud enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 märgitud asutusse suunamise tähtaja lõppu teeb vastavalt kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) või valitsusasutuse juht:

- 1) valitsusasutuses teenistust lõpetavale kaadrikaitseväelasele käskkirjaga teatavaks tema edasise teenistuskoha;
- 2) ministrile või valitsusasutuse juhile ettepaneku järgmise suunatava kaadrikaitseväelase kohta.

(4) Valitsusasutuses teenistuses olevale kaadrikaitseväelasele laienevad avaliku teenistuse seadusega sätestatud teenistuskohustused ja ametiasutuse sisekorraeskiri niivõrd, kuivõrd käesoleva seadusega ei sätestata teisiti.

(5) Eesti Vabariigi välisesinduses teenivale kaadrikaitseväelasele laienevad avaliku teenistuse seaduse ja käesoleva seaduse sätted niivõrd, kui võrd välisteenistuse seadusega ei sätestata teisiti.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 96. Kaadrikaitseväelaste reserv

(1) Kaadrikaitseväelaste reserv on tegevteenistusse võetud või ametikohalt vabastatud, kuid ametikohale määramata kaadrikaitseväelase teenistukoht Kaitseväe Peastaabi juures.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Kaadrikaitseväelase määrab kaadrikaitseväelaste reservi käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) kuni kaadrikaitseväelase määramiseni uuele ametikohale, kuid mitte kauemaks kui 30 kalendripäevaks.

(3) Kaitseminister võib kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) motiveeritud taotlusel käskkirjaga pikendada kaadrikaitseväelase kaadrikaitseväelaste reservis oleku aega kuni 90 kalendripäevani.

(4) Kaadrikaitseväelase võib vahetult pärast tegevteenistusse võtmist määrata kaadrikaitseväelaste reservi juhul, kui ta võetakse tegevteenistusse Eesti Vabariigi rahvusvahelise kohustuse täitmiseks ja tema määramine ametikohale väljaspool Eestit tuleneb Eesti Vabariigi välislepingu või rahvusvahelise kohustuse täitmisest.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud tähtaja jooksul ei ole võimalik kaadrikaitseväelast määrata ametikohale, lõpetatakse tema tegevteenistuse leping ning kaadrikaitseväelane arvatakse reservi.

(6) Kaadrikaitseväelaste reservi üldarvu määrab Vabariigi Valitsus.

(7) Kaadrikaitseväelaste reservis oleku ajaks säilitatakse kaadrikaitseväelasele tema teenistustasu viimase ametikoha järgi. Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kaadrikaitseväelaste reservi määratud kaadrikaitseväelasele makstakse kuni ametikohale määramiseni tema auastmele vastava ametikoha madalaimat teenistustasu.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 97. Kaitseväe juhtkonna ametisse nimetamine ja ametist vabastamine

(1) Kaitseväe juhataja nimetatakse ametisse Riigikogu otsusega Vabariigi Presidendi ettepanekul üheks ametiajaks viieks aastaks. Kaitseväe juhataja ennetähtaegse ametist vabastamise otsustab Riigikogu Vabariigi Presidendi ettepanekul.

(1¹) Kaitseväe juhtkonda kuuluvad Kaitseväe Peastaabi ülem, väeliikide ülemad ja Kaitseliidu ülem.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Kaitseväe ülemjuhataja nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist Riigikogu otsusega Vabariigi Presidendi ettepanekul.

(3) Ametist tagasiastumisest teatab kaitseväe juhataja Vabariigi Presidendile vähemalt neli kuud ette.

(4) Kaitseväe Peastaabi ülem, Kaitseliidu ülem ja kaitseväe väeliikide ülemad nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist Vabariigi Presidendi käskkirjaga Vabariigi Valitsuse ja kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) ettepanekul.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 97¹. Kaitseväe juhataja kandidaadi julgeolekukontroll

(1) Kaitseväe juhataja kandidaat peab enne kaitseväe juhatajaks nimetamist läbima julgeolekukontrolli, välja arvatud juhul, kui ta omab kehtivat juurdepääsuluba täiesti salajase taseme riigisaladusele juurdepääsuks või kui ta on kandidaadiks saamise ajal ametikohal, millel on ametikohajärgne õigus juurdepääsuks kõigile riigisaladuse tasemetele.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

(2) Kaitseväe juhataja kandidaadi staatuse omandab isik, kellele Vabariigi President on teinud ametisse kandideerimise ettepaneku ja kes on andnud kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks.

(3) Kaitseväe juhataja kandidaadi julgeolekukontrolli teostab Kaitsepolitsei amet julgeolekuasutuste seaduses ettenähtud korras.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

(4) Julgeolekukontrolli läbimiseks esitab kaitseväe juhataja kandidaat Vabariigi Presidendi Kantslei kaudu Kaitsepolitsei ametile riigisaladusele juurdepääsu loa taotleja täidetud ankeedi ja kirjaliku nõusoleku, millega lubatakse julgeolekukontrolli teostaval asutusel saada julgeolekukontrolli teostamise ajal tema kohta teavet füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustelt ja organitelt.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

(5) Kaitsepolitseiamet edastab julgeolekukontrolli tulemusena kogutud andmed ning arvamuse kaitseväge juhataja kandidaadi vastavuse kohta riigisaladusele juurdepääsu loa saamise tingimustele Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjonile kolme kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud dokumentide saamisest. Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjon vaatab läbi ja kinnitab kaitseväge juhataja kandidaadi suhtes teostatud julgeolekukontrolli tulemused ning saadab need koos kogutud andmetega Vabariigi Presidendiile hiljemalt järgmisel tööpäeval, arvates julgeolekukontrolli tulemuste kinnitamisest.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

(6) Kui kaitseväge juhataja volitused on lõppenud ennetähtaegselt, tuleb julgeolekukontroll kaitseväge juhataja kandidaadi suhtes teostada ühe kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud dokumentide saamisest. Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni loal võib julgeolekukontrolli teostamise tähtaega pikendada ühe kuu võrra, kui esinevad riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse § 33 lõike 4 punktis 1 või 2 nimetatud asjaolu või on ühe kuu jooksul võimalik punktis 3 või 4 nimetatud asjaolu ilmnemine.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

(7) Julgeolekukontrolli käigus kogutud andmetele tuginedes võib kandidaadi ametisse nimetada üheksa kuu jooksul alates ajast, kui julgeolekukontrolli teostanud asutus julgeolekukontrolli käigus kogutud teabe pädevale asutusele või põhiseaduslikule institutsioonile edastas. Nimetatud tähtajast hiljem võib kandidaadi ametisse nimetada pärast uue julgeolekukontrolli läbimist.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

§ 97². Kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) asendamine ja kaitseväge juhataja kohusetäitja

(1) Kui kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) ei saa puhkuse, haiguse või muu mõjuva põhjuse tõttu oma ülesandeid täita, täidab neid Kaitseväge Peastaabi ülem kaitseministri poolt määratud tähtaja jooksul.

(2) Kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) ametist vabastamise korral on uue kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) ametisse nimetamiseni Kaitseväge Peastaabi ülem kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) ülesannetes.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 97³. Kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) juurdepääs riigisaladusele ja salastatud välisteabele

(1) Kaitseväge juhatajal (kaitseväge ülemjuhatajal) on ametikohajärgne õigus juurdepääsuks riigisaladusele ja salastatud välisteabele Eesti Vabariigi põhiseaduse ja seadustega ning nende alusel antud õigusaktidega talle pandud ülesannete täitmiseks.

(2) Kui välislepingu kohaselt on julgeolekukontrolli läbiviimine salastatud välisteabele juurdepääsu õiguse andmise kohustuslik eeltingimus, teostatakse julgeolekukontroll ka kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) suhtes.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud julgeolekukontrolli läbimiseks täidab kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) riigisaladusele juurdepääsu loa taotleja ankeedi ja allkirjastab nõusoleku, millega lubab julgeolekukontrolli teostaval asutusel saada julgeolekukontrolli teostamise ajal enda kohta teavet füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustelt ja organitelt, ning esitab need kaitseministrile.

(4) [Kehtetu – RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(5) Julgeolekuasutus esitab julgeolekukontrolli käigus kogutud andmed kolme kuu jooksul kaitsevägejuhataja puhul ning ühe kuu jooksul kaitseväge ülemjuhataja puhul arvates käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teabekandjate saamisest kaitseministrile otsustamiseks, kas kaitseväge juhataja või kaitseväge ülemjuhataja on julgeolekukontrolli läbinud. Salastatud välisteabe juurdepääsusertifikaat väljastatakse riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses ettenähtud korras.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

3. jaotis

KAADRIKAITSEVÄELASE VABASTAMINE AMETIKOHALT, MÄÄRAMINE TEISELE AMETIKOHALE

§ 98. Ametikohalt vabastamine seoses määramisega kõrgemaastmelisele ametikohale

(1) Kaadrikaitseväelase võib teenistuse huvides vabastada seniselt ametikohalt ja määrata kõrgemaastmelisele ametikohale (ametikohal ülendada), kui tal on kõrgemaastmelisele ametikohale vastav haridus, kvalifikatsioon,

sõjaväeline väljaõpe ja teenistuspraktika ning ta sobib atesteerimistulemuste alusel kõrgemaastmelisele ametikohale.

- (2) Kõrgemaastmelisele ametikohale ei määrata kaadrikaitseväelast:
- 1) kes on kriminaalasjas kahtlustatav, süüdistatav või kohtualune;
 - 2) distsiplinaarkaristuse kehtivuse ajal.

§ 99. Ametikohalt vabastamine seoses määramisega samaastmelisele ametikohale

- (1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse seniselt ametikohalt ja määratakse samaastmelisele ametikohale:
- 1) teenistuse huvides;
 - 2) tema omal soovil.
 - 3) kui ta on atesteerimistulemuste põhjal tunnistatud senisele ametikohale mittevastavaks.
- [RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Pärast teenistuse huvides ametikohalt vabastamist võib kaadrikaitseväelase kuni samaastmelisele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

§ 100. Ametikohalt vabastamine seoses määramisega madalamaastmelisele ametikohale

Kaadrikaitseväelase võib seniselt ametikohalt vabastada ja määrata madalamaastmelisele ametikohale (ametikohal alandada):

- 1) tema omal soovil;
- 2) kui ta on atesteerimistulemuste põhjal tunnistatud senisele ametikohale mittevastavaks;
- 3) distsiplinaarkaristusena;
- 4) tema auastme alandamise korral.

§ 101. Ametikohalt vabastamine ja teisele ametikohale määramine seoses tervise seisundiga

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt tervise seisundi tõttu kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel ja määratakse tema tervise seisundile vastavale sama- või madalamaastmelisele ametikohale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel madalamaastmelisele ametikohale määratud kaadrikaitseväelase taotlusel määratakse ta madalamaastmelisele ametikohale määramise põhjuste äralangemise korral kaitseväge arstliku komisjoni otsusel samaastmelisele ametikohale, millelt ta vabastati tervise seisundi tõttu.

(3) Kaadrikaitseväelase võib pärast ametikohalt vabastamist seoses tervise seisundi tõttu ametikohale mittevastavaks tunnistamisega kuni uuele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 102. Ametikohalt vabastamine seoses teenistustähtaja lõppemisega

(1) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud teenistuskohalt vabastab asutuse juht kaadrikaitseväelase seoses teenistustähtaja lõppemisega teenima suunamise käskkirjas märgitud tähtpäeval.

(2) Seoses teenistustähtaja lõppemisega ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelase, kes jätkab tegevteenistust, suunab teda valitsusasutusse või õppeasutusse suunanud ülem tagasi endisele teenistuskohale.

(3) Kaadrikaitseväelase võib pärast ametikohalt vabastamist seoses teenistustähtaja lõppemisega määrata kuni uuele ametikohale määramiseni kaadrikaitseväelaste reservi.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 103. Ametikohalt vabastamine seoses lähedaste sugulaste või hõimlaste koostöötamise keeluga

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt 10 päeva jooksul, kui tema vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps, lapselaps) , hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa, ja määratakse teisele samaastmelisele ametikohale.

(2) Kaadrikaitseväelase võib pärast ametikohalt vabastamist seoses lähedaste sugulaste, hõimlaste või faktilise abikaasaga koos töötamise keeluga määrata kuni samaastmelisele ametikohale määramiseni kaadrikaitseväelaste reservi või tema nõusolekul madalamaastmelisele ametikohale.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 104. Ametikohalt vabastamine seoses õppima suunamisega

(1) Kaadrikaitseväelase võib vabastada ametikohalt seoses õppima suunamisega, kui õpiaeg ületab kuut järjestikust kuud.

(2) Kaadrikaitseväelase suunab tema nõusolekul tsiviilõppeasutusse õppima kaitseväge juhataja.

(3) Kaadrikaitseväelase suunab teenistuse huvides sõjaväelise hariduse või väljaõppe täiendamiseks sõjaväelisse õppeasutusse õppima ametikohale määrav ülem.

(4) Õppima suunatud kaadrikaitseväelasele säilitatakse õppimise ajaks suunamiseelne ametikoht, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks, ja sellele ametikohale võib määrata kohusetäitja.

§ 105. Ametikohalt vabastamine seoses koondamisega koos määramisega teisele ametikohale

- (1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt ja määratakse teisele ametikohale seoses:
- 1) sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu ülempiiri vähendamise ja sellest tuleneva teenistuse ümberkorraldamisega;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
 - 2) väeüksuse või muu kaitseväge struktuuriüksuse ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamisega;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
 - 3) käesoleva seaduse §-des 91 ja 104 sätestatud alustel kohusetäitjaks olemise tähtaja lõppemisega või teise kaadrikaitseväelase määramisega ametikohale, millel ta on kohusetäitja;
 - 4) varem sellel ametikohal teeninud kaadrikaitseväelase ennistamisega ametikohale kohtuotsuse alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2, 3 või 4 sätestatud alustel ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelane määratakse samaastmelisele ametikohale või tema nõusolekul madalamaastmelisele ametikohale.

(3) Kaadrikaitseväelase võib pärast käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2, 3 või 4 sätestatud alustel ametikohalt vabastamist kuni samaastmelisele ametikohale või tema nõusolekul madalamaastmelisele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 106. Sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu ülempiiri vähendamise korral tegevteenistusse jäämise eelisõigus

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(1) Kaadrikaitseväelase ametikohalt vabastamisel seoses koondamisega sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu ülempiiri vähendamise tõttu on eelisõigus tegevteenistusse jääda laitmatu teenistuskäigu, paremate teenistusalaste näitajate ja atesteerimistulemustega kaadrikaitseväelasel.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Laitmatu teenistuskäigu, teenistusalaste näitajate ja atesteerimistulemuste võrdvärsuse korral arvestatakse seda, kas kaadrikaitseväelasel on ülalpeetavaid.

(3) Sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu ülempiiri vähendamise, kaitseväge struktuuriüksuse ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise korral on lepingut sõlmival ülemal õigus teha kaadrikaitseväelaste ümberpaigutusi, vabastades ametikohalt koondamise tõttu isiku, kelle ametikoht säilib, ning määrates sellele ametikohale teise kaadrikaitseväelase, kelle ametikoht koondatakse.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 107. Ametikohalt vabastamine seoses mittevastavusega ametikohale

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt seoses mittevastavusega ametikohale:

- 1) käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud teenistuskohale või õppeasutusse teenima suunatud kaadrikaitseväelasele pandud tööülesannete täitmata jätmise või ebapiisava täitmise korral;
- 2) atesteerimistulemuste põhjal;
- 3) kui tal puudub dokument, mis on vastaval ametikohal teenimise kohustuslik tingimus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alustel ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelane määratakse samaastmelisele ametikohale, millelt ta suunati teenima valitsusasutusse või õppeasutusse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel vabastatud kaadrikaitseväelase võib kuni uuele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

(4) Ametikohal teenimise kohustuslikuks tingimuseks oleva dokumendi puudumise tõttu tuleb kaadrikaitseväelane vabastada ametikohalt kohe pärast vastava asjaolu ilmnenist.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 107¹. Ametikohalt kõrvaldamine

(1) Distiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse käigus võib kaadrikaitseväelase ametikohale määramise õigust omav ülem kaadrikaitseväelase distiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse ajaks ametikohalt kõrvaldada, kui on alust arvata, et kaadrikaitseväelane on:

- 1) kasutanud vägivalda teise isiku suhtes;
 - 2) seadnud ohtu riigisaladuse salastatud välisteabe või asutusesiseseks tunnistatud teabe säilimise;
- [RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

3) põhjustanud riigivara puudujäägi, rikkumise, hävimise, kaotamineku või riisumise või ta on teenistuskohal varastanud kaastöötaja vara;

4) seadnud ohtu riigivara säilimise.

(2) Kaadrikaitseväelase ametikohalt kõrvaldamise korral säilitatakse talle ajaks, millal ta on ametikohalt kõrvaldatud, senine teenistustasu.

(3) Ametikohalt kõrvaldatud kaadrikaitseväelase võib kuni distsiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse lõppemiseni ajutiselt määrata teisele ametikohale. Sellise määramise ajal kohaldatakse teenistustasu osas käesoleva paragrahvi lõiget 2.

4. jaotis **KAADRIKAITSEVÄELASE VABASTAMINE** **LEPINGULISEST TEENISTUSEST**

§ 108. Lepingulisest teenistusest vabastamise alused

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses:

- 1) tegevteenistuse lepingu lõpetamisega tema omal soovil;
- 2) tegevteenistuse lepingu tähtaja lõppemisega;
- 3) tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega;
- 4) piirvanuse täitumisega;
- 5) koondamisega;
- 6) distsiplinaarsüütega;
- 7) süüdimõistva kohtuotsusega;
- 8) tegevteenistuse nõuetele mittevastavusega;
- 9) [kehtetu – RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]
- 10) kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemisega;
- 11) kaadrikaitseväelase eksmatrikuleerimise korral kaitseväge õppeasutusest edasijõudmatuse tõttu.

(2) Lepingulisest teenistusest vabastamine lõpetab kaadrikaitseväelase tegevteenistuse lepingu.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 109. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses tegevteenistuse lepingu lõpetamisega omal soovil

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses tegevteenistuse lepingu lõpetamisega omal soovil lepingut sõlmivale ülemale esitatud kirjaliku avalduse alusel. Kaadrikaitseväelane on kohustatud lepingu lõpetamise soovist ette teatama vähemalt kaks kuud.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud etteteatamistähtaeg võib olla lühem, kui selleks annab nõusoleku lepingut sõlmiv ülem.

(2) Kui käesoleva seaduse § 86 lõikes 4 sätestatud lepingu muutmises kokkuleppele ei jõuta, vabastatakse kaadrikaitseväelane lepingulisest teenistusest seoses tegevteenistuse lepingu lõpetamisega tema omal soovil, käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lepingu lõpetamise aluste puudumise korral aga kuue kuu jooksul, arvates lepingutingimuste muutmise taotluse esitamise päevast.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 110. Tegevteenistusest vabastamine seoses tegevteenistuse lepingu tähtaja lõppemisega

Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest määratud tähtjaks sõlmitud tegevteenistuse lepingus märgitud päeval.

§ 111. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega

Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest ühe kuu jooksul, arvates kaitseväge arstliku komisjoni otsuse tegemise päevast, millega ta tunnistati tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks.

§ 112. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses piirvanusega

(1) Kaadrikaitseväelane võib olla lepingulises teenistuses järgmise piirvanuseni:

- 1) sõdurina - kuni 50-aastaseks saamiseni;
- 2) allohvitserina - kuni 55-aastaseks saamiseni;
- 3) nooremohvitserina - kuni 50-aastaseks saamiseni;
- 4) majori, kolonelleitnandi, kaptenmajori või kaptenleitnandina - kuni 55-aastaseks saamiseni;
- 5) koloneli, mereväekapteni või kõrgema ohvitserina - kuni 60-aastaseks saamiseni.

(2) Piirvanuse täitumisel vabastatakse kaadrikaitseväelane lepingulisest teenistusest ning ta arvatakse reservi. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud isik arvatakse erru.

(2¹) Kaitseväe juhataja võib pikendada lepingulises teenistuses oleva käesolevas seaduses kaadrikaitseväelasele esitatud nõuetele vastava kaitseväelase iga-aastase motiveeritud taotluse alusel tema teenistusaega üle käesoleva seaduse §-s 112 sätestatud piirvanuse ühe aasta kaupa kuni riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniea saabumiseni.
[RT I 2007, 65, 406- jõust. 01.01.2008]

(3) Kaadrikaitseväelasele, kes piirvanuse täitumisel on kaitseväe juhataja (ülemjuhataja) ametikohal, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud piirvanust ja ta vabastatakse lepingulisest teenistusest pärast kaitseväe juhataja (ülemjuhataja) ametikohalt vabastamist.
[RT I 2006, 53, 398- jõust. 02.12.2006]

§ 113. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses koondamisega

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses koondamisega:

1) sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu ülempiiri vähendamise ja sellest tuleneva teenistuse ümberkorraldamise korral;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

2) käesoleva seaduse § 105 lõike 1 punktis 2, 3 või 4 sätestatud alustel ametikohalt vabastamise korral, kui ta ei nõustu madalamaastmelisele ametikohale määramisega.

(2) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses koondamisega ühe kuu möödumisel sellest, kui temale koondamise tõttu ametikohalt vabastamine teatavaks tehti.

(3) Õppimise vältel ei vabastata kadetti lepingulisest teenistusest seoses koondamisega.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 114. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses distsiplinaarsüüteoga

(1) Hinnates distsiplinaarsüüteo iseloomu ja raskust, võib lepingut sõlmiv ülem lepingulisest teenistusest vabastada kaadrikaitseväelase, kes ei saa distsiplinaarsüüteo tõttu jätkata teenistuskohustuste täitmist senisel ametikohal.

(2) Kaadrikaitseväelane vabastatakse seoses distsiplinaarsüüteoga lepingulisest teenistusest ühe kuu jooksul, arvates distsiplinaarsüüteo toimepanemisest või sellest teatavaks saamisest lepingut sõlmivale ülemale.

§ 115. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses süüdimõistva kohtuotsusega

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse tegevteenistusest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel, millega talle mõisteti karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest või karistus, mis välistab tegevteenistuse jätkamise, arvates süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise päevale järgnevast päevast.

(2) Vahi alla võetud kaadrikaitseväelane vabastatakse tegevteenistusest pärast süüdimõistva kohtuotsuse jõustumist, arvates vahi alla võtmise päevast.

(3) Lepingut sõlmiv ülem on kohustatud vabastama kaadrikaitseväelase lepingulisest teenistusest käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtpäevast jõustunud kohtuotsuse talle teatavaks saamise päeval.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 116. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses nõuetele või ametikohale mittevastavusega

Ametikohale mittevastavust kinnitavate atesteerimistulemuste põhjal või ametikohal teenimise kohustuslikuks tingimuseks oleva dokumendi puudumise tõttu või tegevteenistusse võtmist välistavate või tegevteenistusse võtmise nõuetele mittevastavust kinnitavate asjaolude ilmnemisel, mida ei ole võimalik kõrvaldada, vabastatakse kaadrikaitseväelane lepingulisest teenistusest 10 tööpäeva jooksul.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 117. [Kehtetu – RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]

§ 117¹. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemisega

Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemise päevale järgnevast päevast.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 117². Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses eksmatrikuleerimisega kaitseväge õppeasutusest

Kaitseväge õppeasutusest edasijõudmatuse tõttu eksmatrikuleeritud kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest 10 tööpäeva jooksul, arvates eksmatrikuleerimise päevast.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 118. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses teenistusalaste piirangute järgimata jätmisega

(1) Kaadrikaitseväelasele, kes kuulub erakonda või relvi valdavasse ühingusse või liitu või osaleb ettevõtluses või töötab väljaspool teenistuskohustuste täitmist või ei esitanud majanduslike huvide deklaratsiooni, määrab lepingut sõlmiv ülem kuni kümnepäevase tähtaja, mille jooksul kaadrikaitseväelane on kohustatud asuma järgima teenistusalaseid piiranguid.

(2) Distsiplinaarvõimu omav ülem on kohustatud võtma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teenistusalaseid piiranguid mittejärginud kaadrikaitseväelase distsiplinaarvastutusele.

(3) Kaadrikaitseväelane, kes ei asunud lepingut sõlmiva ülema poolt käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel määratud tähtaja jooksul järgima teenistusalaseid piiranguid, vabastatakse lepingulisest teenistusest distsiplinaarsüüteo toimepanemise tõttu käesoleva seaduse §-s 114 sätestatud alustel.

(4) Kaadrikaitseväelane, kes kasutas oma käsu- või distsiplinaarvõimu kaitseväelase mõjutamiseks erakondlikes huvides või avaldas avaldamisele mittekuuluvaid andmeid või ei hoidnud riigisaladust või salastatud välisteavet või ei järginud piiranguid tehingute tegemisel, võetakse distsiplinaar- või kriminaalvastutusele ja vabastatakse lepingulisest teenistusest käesoleva seaduse §-s 114 või 115 sätestatud alustel.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

§ 119. Kaadrikaitseväelase teenistussuhte lõppemine tema surma korral

(1) Kaadrikaitseväelase teenistussuhe loetakse lõppenuks, arvates tema surma päevale järgnevast päevast.

(2) Kaadrikaitseväelane kustutatakse surma korral kaitsevägekohustuslaste registrist.

§ 120. Lepingulisest teenistusest vabastamise aeg ja tingimused

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest vabastamise käskkirjas märgitud kuupäeval ja talle makstakse välja kõik saadaolevad teenistustasud, hüvitised ja kompensatsioonid (lõpparve).
[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

(2) Kaadrikaitseväelane teatab enne lepingulisest teenistusest vabastamist lepingut sõlmivale ülemale oma tulevase elukoha, kus ta Kaitseressursside Ametis reservi arvele võetakse.

(3) Lepingut sõlmiv ülem saadab lepingulisest teenistusest vabastatud või kaitsevägekohustuslaste registrist kustutatud kaadrikaitseväelase teenistuslehe koos teiste teenistusdokumentidega Kaitseväge Peastaabi arhiivi ühe kuu jooksul, arvates tegevteenistuse lepingu lõpetamisest.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4) Erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal tegevteenistuse lepingut ei lõpetata ja kaadrikaitseväelast tegevteenistusest ei vabastata. Mobilisatsiooni korral loetakse kõik kaadrikaitseväelased mobiliseeritaks kaitsejõududesse alates mobilisatsiooni väljakuulutamisest.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 121. Lepingulisest teenistusest vabastamise käskkiri

(1) Lepingulisest teenistusest vabastamise käskkirjas märgitakse kaadrikaitseväelase:

- 1) isikuandmed;
- 2) viimane teenistuskohalt ja ametikoht;
- 3) ametikohalt ja lepingulisest teenistusest vabastamise kuupäev ja alus viitega seadusesättele;
- 4) [kehtetu – RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]
- 5) väljateenitud kaitseväge teenistuse staaž;
- 6) [kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1¹) Viimase ametikoha järgi väljamaksmisele kuuluva teenistustasu, hüvitise, kompensatsiooni ja nende summast kinnipidamisele kuuluva summa määrab kindlaks teenistust korraldav ülem.

(2) Lepingulisest teenistusest vabastamise käskkiri tehakse teatavaks kaadrikaitseväelasele.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 122. Asjaajamise ja vara üleandmise kohustus

Kaadrikaitseväelane on kohustatud tegevteenistuse lepingu kehtetuks tunnistamise või ametikohalt vabastamise korral üle andma tema kätte teenistuskohustuste täitmisel usaldatud vara ja asjaajamise selleks määratud

kaadrikaitsevälasele ning tagastama temale avansina väljamakstud, kuid teenistuse huvides kasutamata jäänud summad hiljemalt tegevteenistusest vabastamise päeval.

§ 123. Lepingulisest teenistusest vabastamisel makstav hüvitis

(1) Lepingulisest teenistusest vabastamisel seoses koondamisega või kaadrikaitsevälaste reservis oleku tähtaja lõppemisega makstakse kaadrikaitsevälasele hüvitist vastavalt tema kaitsevæeteenistuse staažile järgmiselt:

- 1) alla kolme aasta - kahe kuu ametipalk;
- 2) kolm kuni viis aastat - kolme kuu ametipalk;
- 3) viis kuni kümme aastat - kuue kuu ametipalk;
- 4) üle kümne aasta - kaheteistkümne kuu ametipalk.

(2) Lepingulisest teenistusest vabastamisel makstakse kaadrikaitsevälasele:

- 1) ametikohalt vabastamisel seoses ametikohale mittevastavusega atesteerimistulemuste põhjal - ühe kuu ametipalk;
- 2) ametikohalt vabastamisel seoses piirvanuse täitumisega või tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekölblikuks tunnistamisega - kolme kuu ametipalk.

(3) Kui koondamise tõttu lepingulisest teenistusest vabastatud isik nimetatakse ametisse või ta sõlmib töölepingu töötamiseks oma viimasel käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud teenistuskohal enne ajavahemiku möödumist, mille eest talle vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 hüvitist maksti, peab ta tagastama saadud hüvitise sellele ajavahemikule vastavas ulatuses, mille võrra varem, võrreldes hüvitise maksmisel aluseks olnud ajavahemikuga, ta uuesti ametisse nimetati või ta töölepingu sõlmis.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 124. Teenistust korraldava ülema vastutus kaadrikaitsevälasele lõpparve maksmisega viivitamise eest

(1) Kui tegevteenistusest vabastamise päeval jäi kaadrikaitsevälasele lõpparve maksmata, on teenistust korraldav ülem kohustatud kaadrikaitsevälasele maksma lõpparve viie päeva jooksul arvates nõude esitamisele järgnevast päevast.

(2) Kui teenistust korraldav ülem lõpparve väljamaksmisega viivitas, on ta kohustatud maksma kaadrikaitsevälasele tema viimasele ametikohale vastavat ametipalka ja auastmetasu lõpparve väljamaksmisega viivitatud iga tööpäeva eest, kuid mitte üle kaadrikaitsevälase ühe kuu keskmise palga.

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

§ 125. Kinnipidamised lepingulisest teenistusest vabastamisel väljamaksmisele kuuluvatest summadest

(1) Kaadrikaitsevälasele, kellel on õigus saada lepingulisest teenistusest vabastamisel hüvitist, teenistustasu või ametipalka sama aja eest mitmel õiguslikul alusel, makstakse välja üks, temale soodsaim tasu või hüvitise liik.

(2) Kaadrikaitsevälasele tegevteenistuse lepingu lõppemisel või kehtetuks tunnistamisel hüvitise või kompensatsiooni või ametipalgana väljamakstavatest summadest võib kinni pidada asjaajamise ja vara üleandmise kohustuse täitmata jätmise tõttu riigile tagastamata jäänud vara rahalise väärtuse ja avansina väljamakstud summad.

(3) Teenistussuhte lõppemisel kaadrikaitsevälase surma korral või lepingulisest teenistusest vabastamisel seoses tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekölblikuks tunnistamisega ei tehta kinnipidamisi kaadrikaitsevälasele või pärijatele väljamakstavast teenistustasust või hüvitisest või kompensatsioonist.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

7. peatükk RESERVTEENISTUS

1. jagu Üldsätted

§ 126. Reservi ja erru arvamine

(1) Reservi arvatakse:

1) väeosa ülema või kaitseministri poolt isik, kes on täitnud ajateenistuskohustuse või kellel on see loetud täidetuks;

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

- 2) lepingut sõlmiva ülema poolt tegevteenistusest vabastatud kaitseväekohustuslasest kaadrikaitseväelane;
3) väeosa ülema, kaitseväe õppeasutuse ülema või Kaitseressursside Ameti poolt vastava erialase ettevalmistuse ja sõjaväelise väljaõppe saanud naissoost Eesti kodanik;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
4) Kaitseressursside Ameti poolt isik, kes on täitnud ajateenistuskohustuse asendusteenistuses või kellel on see loetud täidetuks.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2) Käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud isikud võetakse Kaitseressursside Ameti poolt reservis arvele väljaõpetamata sõduritena.

(2¹) Meessoost isik, kes on vanuses 28 kuni 60 eluaastat ja kes on võetud rahvastikuregistri objektina arvele rahvastikuregistri seaduse § 32 lõike 1 punktide 2 ja 3 alusel ning kuulub reservväelasena arvestamisele, võetakse Kaitseressursside Ameti poolt reservis arvele väljaõpetamata sõdurina.

(3) Kaadrikaitseväelane, kes oma vanuse või tervise seisundi tõttu ei kuulu arvestamisele reservväelasena, arvatakse lepingut sõlmiva ülema või Kaitseressursside Ameti poolt erru.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud isikute reservi või erru arvamise korral esitab Kaitseliidu ülem, väeosa ülem, kaitseväe õppeasutuse ülem või asjaomane minister või nende määratud isikud või Kaitseressursside Amet vastavad andmed kaitseväekohustuslaste registrisse.
[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

§ 127. Reservväelaste ja eruväelaste arvestus ning reservväelase arstlik läbivaatus

(1) Reservväelaste arvestust peetakse kaitseväekohustuslaste registris.

(2) [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3) Kaitseväekohustuslane kuulub reservväelasena arvestamisele kuni selle kalendriaasta lõpuni, mille jooksul ta saab 60-aastaseks. 60-aastaseks saanud kaitseväekohustuslane kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist.

(4) Eruväelane on registris arvel kuni surmani.

(5) Andmekogu, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus on kohustatud esitama Kaitseressursside Ameti või kaitseringkonna nõudmisel käesoleva seaduse alusel haldusakti andmiseks või toimingute sooritamiseks oma valduses olevaid andmeid ja tõendeid reservväelase hariduse, elukoha, kontaktandmete, õppe- või töökoha, tervisliku seisundi, karistatuse ning perekondliku või majandusliku olukorra kohta.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(6) Reservväelase kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramine tema tervise seisundi alusel toimub Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(7) Reservväelasele teatab Kaitseressursside Amet kirjalikult tema tervise seisundi kontrollimiseks määratud Kaitseressursside Ameti arstlikku komisjoni ilmumise aja ja koha.

(8) Reservväelase, kelle tervise seisundit ei ole võimalik arstliku läbivaatuse või tema tervise seisundit kajastavate dokumentide alusel objektiivselt hinnata, suunab Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni esimees täiendavale arstlikule läbivaatusele või uuringutele raviasutusse.

(9) Kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramiseks Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis viibimisega ning käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud juhul täiendaval arstlikul läbivaatusel või uuringutel viibimisega seotud sõidu- ja toitlustuskulude katteks makstakse reservväelasele hüvitist.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud hüvitise maksmise korra ja ulatuse kehtestab kaitseminister määrusega.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 128. Reservväelase kohustused

(1) Reservväelane on kohustatud:

1)–3)

[kehtetud – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

4) teatama kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Kaitseressursside Ametile oma hariduse, perekonnaseisu ja töökoha muutumisest, samuti raskest haigusest, kehalisest puudest ja teistest asjaoludest, mis oluliselt mõjutavad tema kõlblikkust kaitseväeteenistuseks;

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

5) vastava kutse saamise järel võtma osa õppekogunemisest;

6) esitama Kaitseressursside Ameti või kaitseringkonna nõudmisel käesoleva seaduse alusel tema kohta haldusakti andmiseks või toimingute sooritamiseks vajalike andmete või tõendite täiendamiseks või kontrolliks vastavad tõendid.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129. Teenistus Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas väeüksuses
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(1) Teenistuse ajaks Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas väeüksuses säilitatakse reservväelasele tema ameti- või töökoht.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Teenistuse aega Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas väeüksuses ei arvata käesoleva seaduse § 131 lõigetega 1 ja 2 kehtestatud õppekogunemise kestuse hulka.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Reservväelaste teenistuse tasustamine Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas väeüksuses toimub samadel alustel kaadrikaitseväelaste rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil osalemise tasustamisega.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

1¹. jagu

Valmisoleku reserv ja valmidusreserv

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 129¹. Valmisoleku reserv

(1) Reservväelane, kes vastab käesolevas seaduses lepingulisse teenistusse võtmisele esitatavatele nõuetele, arvatakse temaga sõlmitava valmisoleku reservi lepingu alusel kaitseväge kõrgendatud reageerimisvalmiduse tagamiseks ettenähtud väeüksuse ülesannete, sealhulgas Eesti riigi poolt rahvusvaheliste kohustuste, täitmiseks moodustatavasse valmisoleku reservi.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Valmisoleku reservis oleku ajal on reservväelane lisaks käesoleva seaduse §-s 128 sätestatule ja sõlmitud valmisoleku reservi lepingus võetud kohustustele kohustatud:

- 1) teatama valmisoleku reservi lepingut sõlmivale ülemale oma elu- ja töökohta ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav valmisoleku reservi lepingus sätestatud aja jooksul;
- 2) informeerima viivitamatult valmisoleku reservi lepingu sõlminud ülemat käesoleva lõike punktis 1 nimetatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis mõjutavad tema valmisoleku reservis olekut või lepingulisse tegevteenistusse astumist;
- 3) väljakutse saamise korral ilmuma määratud ajal tegevteenistusse.

(3) Valmisoleku reservi lepingu sõlminud reservväelasel on valmisoleku reservis toimuva sõjalise väljaõppe ajal õppekogunemisest osavõtva reservväelase õigused ja kohustused.

§ 129². Valmisoleku reservi leping

(1) Valmisoleku reservi leping on Eesti Vabariigi nimel teenimiseks kaitseväge kõrgendatud reageerimisvalmiduse tagamiseks ettenähtud väeüksuses, sealhulgas Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas väeüksuses, reservväelasega sõlmitav kirjalik kokkulepe, mille kohaselt:

1) reservväelane kohustub valmisoleku reservis oleku ajal osalema nimetatud väeüksuses teenimiseks vajalikul sõjalisel väljaõppel ja asuma väljakutsel tegevteenistusse, täitma käesolevas seaduses, kaitseväge määrustikes ja teistes õigusaktides sätestatud tingimusi ja korda;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

2) Eesti Vabariigi nimel käesoleva seaduse alusel valmisoleku reservi lepingut sõlmiv ülem kohustub valmisoleku reservis olevale reservväelasele valmisoleku reservis oleku ajal tagama nimetatud väeüksuses teenimiseks vajaliku sõjalise väljaõppe, maksuma valmisoleku reservi tasu ja tagama muud käesolevas seaduses, kaitseväge määrustikes ja teistes õigusaktides sätestatud kaitseväelase õigused.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Valmisoleku reservi lepingu sõlmimisel märgitakse lepingus:

- 1) lepingu tähtaeg;
- 2) reservväelase auaste ja ametikoht;
- 3) reservväelase nõusolek väljakutse saamisel sõlmida tegevteenistuse leping ning teenida määratud ajal ja kohas kaitseväge kõrgendatud reageerimisvalmiduse tagamiseks ettenähtud väeüksuses, sealhulgas Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
- 4) reservväelase nõusolek osaleda valmisoleku reservis oleku ajal määratud ulatuses ja ajal sõjalisel väljaõppel;

5) valmisoleku reservis oleku muud tingimused.

(3) Valmisoleku reservi lepingut sõlmima volitatud ülemaks on valmisoleku reservis oleva reservväelase teenistust korraldav ülem.

(4) Valmisoleku reservi lepingule allakirjutamisega kinnitab reservväelane nõustumist lepingu tingimustega ning enda esitatud andmete õigsust.

(5) Valmisoleku reservi leping sõlmitakse kahes eksemplaris, millest üks jääb reservväelasele ja teine käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ülemale.

(6) Valmisoleku reservi lepingu sõlmimisest informeerib lepingut sõlmiv ülem Kaitseressursside Ametit.

(7) Valmisoleku reservi leping jõustub selle allakirjutamisel.

(8) [Valmisoleku reservi lepingu vormi kehtestab kaitseminister.](#)
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129³. Valmisoleku reservi lepingu tähtaeg

Valmisoleku reservi leping sõlmitakse kuni kolmeks aastaks.

§ 129⁴. Valmisoleku reservi lepingu peatamine

Valmisoleku reservi leping peatatakse:

- 1) valmisoleku reservis oleva reservväelasega tegevteenistuse lepingu kehtivuse ajaks;
- 2) ajaks, millal reservväelane on tunnistanud kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel tegevteenistuseks ajutiselt mittekölblikuks;
- 3) ajaks, mil esinevad üle ühe kuu kestvad asjaolud, mis mõjutavad reservväelase valmisoleku reservis olekut või lepingulisse tegevteenistusse astumist.

§ 129⁵. Valmisoleku reservi lepingu lõpetamine

Lepingut sõlmiv ülem lõpetab valmisoleku reservi lepingu:

- 1) kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel reservväelase kaitseväeteenistuskölblikkuse astme muutmise korral, mille tõttu on välistatud tema kuulumine valmisoleku reservi;
- 2) reservväelase poolt lepingu mittetäitmise korral;
- 3) reservväelase surma korral.

§ 129⁶. Valmisoleku reservi tasu

(1) Reservväelasele makstakse valmisoleku reservis oleku aja eest tasu. Tasu makstakse välja valmisoleku reservis oldud iga kaheteist kuu möödumisele järgneval kuul ja lepingu tähtaja lõppemisele järgneval kuul.

(2) Valmisoleku reservi tasu ei maksta aja eest, millal valmisoleku reservi leping on peatatud või lõpetatud seoses reservväelase poolt lepingu mittetäitmisega.

(3) [Valmisoleku reservi tasu suuruse ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.](#)

§ 129⁷. Valmidusreserv

(1) Reservväelane võidakse pärast reservi arvamist määrata neljaks aastaks valmidusreservi. Reservväelane määratakse valmidusreservi vastavale sõjaaja ametikohale määramisega. [Vabariigi Valitsus sätestab määrusega sõjaaja üksused ja reservüksused, mille koosseisu määratud reservväelased on valmidusreservis.](#)
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2) Valmidusreservis oleku ajal on reservväelane lisaks käesoleva seaduse §-s 128 sätestatud kohustatud teatama Kaitseressursside Ametile oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav kaitseministri poolt määrusega kehtestatud tähtaja jooksul, ning teavitama Kaitseressursside Ametit viivitamatult nende andmete muutmisest.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129⁸. Reservväelastele ja kutsealustele sõjalise valmisoleku tõstmisel, mobilisatsiooni läbiviimisel, sõjaseisukorra ja erakorralise seisukorra ajal rakendatavad piirangud

(1) Vabariigi Valitsus võib kõrgenenud ohu korral Eesti julgeolekule või vajadusel täita Eesti rahvusvahelisi sõjalisi kohustusi kehtestada kaitsevägekohustuslastele Eestist lahkumise keelu:

- 1) reservväelastele sõjalise valmisoleku tõstmisel, mobilisatsiooni läbiviimisel, sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra ajal;
- 2) kutsealustele alates 18. eluaastast sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra ajal.

(2) Vabariigi Valitsus võib sõjalise valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni läbiviimisel kehtestada reservväelasele kohustuse teatada Kaitseressursside Ametile oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav kaitseministri kehtestatud tähtaja jooksul, ning teavitada Kaitseressursside Ametit viivitamatult nende andmete muutumisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud Eestist lahkumise keelu kohaldamisel toimitakse järgmiselt:

1) määratakse reservväelaste või kutsealuste kategooriad, kelle suhtes keeld kehtib;

2) pärast kõrgendatud valmisoleku kehtestamist võidakse Eestist lahkumise keeldu rakendada valmisoleku reservi ja valmidusreservi kuuluvate reservväelaste suhtes;

3) pärast tõrjevalmisoleku kehtestamist võidakse Eestist lahkumise keeldu rakendada kõigi reservväelaste suhtes, kes on määratud sõjaaja ametikohale;

4) pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist võidakse Eestist lahkumise keeldu rakendada kõigi reservväelaste suhtes.

(4) Sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra lõppemise, demobilisatsiooni väljakuulutamise korral või juhul, kui Riigikogu otsustab jätta heaks kiitmata Vabariigi Valitsuse otsuse sõjalise valmisoleku tõstmiseks, muutuvad Eestist lahkumise keelud kehtetuks.

(5) Kui Eestist lahkumise keeld on kehtestatud sõjaaja ametikohtadele määratud reservväelaste suhtes, siis reservväelase vabastamise korral sõjaaja ametikohalt muutub Eestist lahkumise keeld tema suhtes kehtetuks, kui reservväelast ei ole määratud teisele sõjaaja ametikohale, mille suhtes on samuti kehtestatud Eestist lahkumise keeld või kui Eestist lahkumise keeldu tema suhtes hiljem ei laiendata.

(6) Reservväelasele, kelle suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, kuid kes teenib ametikohal, mis on seotud riigi sisemise julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamisega ning tulenevalt tema ametikoha ülesannetest on vajalik Eestist lahkumine, võib Eestist lahkumise loa anda kaitseminister või kaitseringkonna ülem.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(7) Kutsealusele, kelle suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, kuid kes teenib ametikohal, mis on seotud riigi sisemise julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamisega ning tulenevalt tema ametikoha ülesannetest on vajalik Eestist lahkumine, võib Eestist lahkumise loa anda kaitseminister või Kaitseressursside Amet.

(8) Andmed Eestist lahkumise keelu laienemise kohta reservväelasele või kutsealusele, samuti andmed reservväelasele või kutsealusele nimetatud Eestist lahkumise loa kohta kantakse kaitseväeteenistuskohustuslike Eesti kodanike riiklikusse registrisse. Registri andmed võetakse aluseks Eestist lahkumise keelu kohaldamisel.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129⁹. Eestist lahkumise keelu kehtestamisest teavitamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 129⁸ sätestatud Eestist lahkumise keelu kehtestamisest teavitatakse reservväelast või kutsealust ühel järgmisel viisil:

1) teade toimetatakse reservväelasele või kutsealusele kätte isiklikult või posti teel lihtkirjaga, tähtkirjaga või väljastusteatega tähtkirjaga;

2) teade avaldatakse vähemalt ühes üleriigilises ajalehes;

3) teade avaldatakse ringhäälingu kaudu kella 7.00-st kuni 22.00-ni vähemalt kolmel korral, kusjuures iga avaldamise vahel peab olema vähemalt üks tund.

(2) Kui teade avaldatakse ajalehes või ringhäälingu kaudu, võidakse selles ära nimetada ainult sõjaaja üksuste ja reservüksuste tunnused, mille ametikohtadele määratud reservväelaste suhtes keeld kehtib.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Kui reservväelane määratakse sõjaaja ametikohale, mille suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, siis sõjaaja ametikohale määramisel teavitatakse reservväelast ka sõjaaja ametikohast tulenevast ja tema suhtes kehtivast Eestist lahkumise keelust.

(4) Eestist lahkumise keelust teavitamise viisi otsustab ja sellest teavitab Kaitseressursside Amet.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

2. jagu Osavõtt õppekogunemisest

§ 130. Reservväelase kutsumine õppekogunemisele

(1) Reservväelane kutsutakse õppekogunemisele väeossa.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Õppekogunemisest osavõttev reservväelane on tegevteenistuses.

(3) Iga õppekogunemise aja ja neist osavõtivate reservväelaste arvu järgmiseks aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 15. juuniks, välja arvatud käesoleva seaduse § 131 lõikes 4 sätestatud juhul. Vabatahtlikult õppekogunemisest osavõtivatele reservväelastele määratakse järgmiseks aastaks õppekogunemistest osavõtjate üldarv.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3¹) Kaitseväge juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku õppekogunemise aja ja neist osavõtivate reservväelaste arvu kohta järgmiseks aastaks hiljemalt 15. maiks.

(4) Reservväelase kutsub õppekogunemisele kaitseväge juhataja või temale alluvad ülemad.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Kutse õppekogunemisele toimetatakse kätte tühel järgneval viisil:

- 1) toimetatakse reservväelasele kätte posti teel;
- 2) avaldatakse ajalehes;
- 3) avaldatakse ringhäälingu kaudu.

(6) Kutse õppekogunemisele võidakse avaldada ringhäälingu (raadio või televisiooni) kaudu, kui seda tingib riigikaitse vajadus õppekogunemise kiireks korraldamiseks. Ringhäälingu kaudu avaldamisel tuleb kutse õppekogunemisele avaldada kellaaegadel 7.00-st kuni 22.00-ni vähemalt kolmel korral, kusjuures iga avaldamise vahel peab olema vähemalt üks tund. Pärast teate kolmandal korral avaldamist loetakse kutse õppekogunemisele kättetoimetatuks.

(7) Kui kutse õppekogunemisele avaldatakse ajalehes või ringhäälingu kaudu, võidakse see anda üldkorraldusena, nimetades selles ainult sõjaaja üksuse ja reservüksuse nime või tunnuse reservväelase nime nimetamata.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 131. Õppekogunemise kestus

(1) Reservväelast võib kohustada õppekogunemisest osa võtma reservis oleku kestel järgmiselt:

- 1) ohvitseri - kokku kuni 12 kuuks;
- 2) allohvitseri - kokku kuni 9 kuuks;
- 3) sõdurit - kokku kuni 6 kuuks.

(2) Reservväelase võib õppekogunemisele kutsuda järgmiselt:

- 1) ohvitseri - kuni 30 päevaks;
- 2) allohvitseri - kuni 21 päevaks;
- 3) sõduri - kuni 14 päevaks.

(3) [Kehtetu – RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

(4) Sõjalise valmisoleku tõstmisel võib korraldada reservväelastele täiendavaid õppekogunemisi. Käesolevas lõikes sätestatud õppekogunemisest osavõtivate reservväelaste arvu kehtestab Vabariigi Valitsus. Sellise õppekogunemise puhul ei arvestata käesolevas paragrahvis sätestatud piiranguid ning sellisest õppekogunemisest osavõttu ei arvestata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aja hulka.

(5) Vabatahtlikult reservväelasena õppekogunemisest osavõtjale ei laiene käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud piirangud.

(6) Õppekogunemisele kutsumisest teatatakse reservväelasele enne kutsumist vähemalt 120 päeva ette, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhtudel.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 132. Vabastamine õppekogunemisele kutsumisest

(1) Õppekogunemisele ei kutsuta reservväelast:

- 1) kes on vabastatud õppekogunemisele kutsumisest käesoleva seaduse alusel;
 - 2) kes kandideerib kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu, Euroopa Parlamendi või Vabariigi Presidendi valimistel;
 - 3) tervise seisundi tõttu kaitseväge või Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsuse alusel;
 - 4) kes on sõlminud valmisoleku reservi lepingu, lepingu tähtaja jooksul.
- 5) [kehtetu – RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(1¹) Õppekogunemisele ei kutsuta käesoleva seaduse § 138 alusel mobiliseerimisest vabastatud reservväelasi.

(2) Reservväelase võib õppekogunemisele kutsumisest vabastada:

- 1) perekondliku olukorra tõttu;
- 2) kui ta on õppekogunemise ajal kohustatud hariduse omandamise jätkamiseks olema õppetööl või eksamil;
- 3) [Kehtetu – RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

(3) Kirjaliku taotluse õppekogunemisele kutsumisest vabastamiseks koos vabastamise alust tõendavate dokumentidega esitab reservväelane kaitseringkonnale, kes otsustab õppekogunemisele kutsumisest vabastamise.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 133. Reservväelase määramine ametikohale

Reservväelane määratakse õppekogunemisel väeosa ülema või otsese ülema käskkirjaga tema auastmele ja sõjaväelisele väljaõppele vastavale, kaitseväge koosseisudes ettenähtud ametikohale, kui reservväelane ei ole sõjaaja ametikohale eelnevalt määratud.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 134. Reservväelase ametikohale määramise piirangud

(1) Reservväelast ei määrata ametikohale, mille vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps, lapselaps), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa.

(2) Reservväelase võib määrata täieliku varalise vastutusega ametikohale tema nõusolekul.

(3) Ohvitseri ei määrata allohvitseri või sõduri ametikohale ja allohvitseri ei määrata sõduri ametikohale.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 135. Reservväelase õppekogunemisest vabastamise alused ja kord

(1) Reservväelane vabastatakse õppekogunemisest:

- 1) õppekogunemise lõppemisel;
- 2) tervise seisundi tõttu väeosa arsti taotlusel, kui reservväelane ei ole võimeline jätkama teenistuskohustuste täitmist;
- 3) seoses ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorraga;
- 4) seoses reservis oleku piirvanuse täitumisega;
- 5) seoses kohtuotsuse täitmisele pööramisega, millega talle mõisteti vabadusekaotuslik karistus, või tema tõkendina vahi alla võtmisega.

(2) Reservväelase vabastab õppekogunemisest väeosa ülem.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal võib Vabariigi Valitsuse otsusel reservväelasi õppekogunemisest mitte vabastada. Mobilisatsiooni väljakuulutamisel loetakse kõik õppekogunemisest osavõtvad reservväelased mobiliseerituks kaitsevärke alates mobilisatsiooni väljakuulutamisest.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

3. jagu Tegevteenistus mobilisatsiooni korral

§ 136. Reservväelaste tegevteenistusse kutsumine mobilisatsiooni korral

(1) Väljakuulutatud mobilisatsiooni korral kutsutakse reservväelased kaitseväteenisusse kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) mobilisatsioonikäsuga.

(2) Kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) mobilisatsioonikäsu kättetoimetamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 130 sätestatud.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 137. Kohustus ilmuda kogunemiskohta

(1) Reservväelane on kohustatud vastavalt mobilisatsioonikäsule või temale varem teatavaks tehtud mobilisatsioonikorraldusele ilmuma määratud ajal kogunemiskohta.

(1¹) Eesti territooriumi vastu suunatud sõjalise rünnaku korral on sõjaaja ametikohale määratud reservväelane kohustatud ilmuma eelnevalt teatavaks tehtud kogunemiskohta, ootamata ära sellekohast korraldust.

(2) [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3) Välisriigis viibiv kaitseväekohustuslane on kohustatud pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist viivitamatult ilmuma Eesti Vabariigi välisesindusse või kogunemiskohta Eestis.

[RT I 2009, 29, 175- jõust. 01.07.2009]

(4) Mobilisatsiooni korral arestist või vahi alt vabastatud reservväelane on kohustatud ilmuma kogunemiskohta üldistel alustel.

(5) Kogunemiskohta ilmudes peavad reservväelasel olema kaasas talle teatavaks tehtud dokumendid ja esemed.

(5¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud dokumentide ja esemete loetelu kehtestab kaitseminister määrusega.

(6) Mobiliseeritud reservväelased on tegevteenistuses alates nende vastuvõtmisest väeosas.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 138. Mobilisatsiooni korral oma töö- või teenistuskohal riigikaitsekohustust täitvad isikud

(1) Mobilisatsiooni korral täidavad riigikaitsekohustust oma ametikohal Vabariigi President, Vabariigi Valitsuse liikmed, Riigikogu liikmed, riigikontrolör, riigi peaprokurör, õiguskantsler, riigisekretär, ministeeriumide kantslerid, Riigikohtu esimees ja riigikohtunikud, riigiprokurör, ringkonna-, maa- ja linnakohtute esimehed, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor, Kaitsepolitsei ameti peadirektor, Eesti Panga Nõukogu esimees ja Eesti Panga president, vallavanemad ja linnapead.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Vabariigi Valitsus võib kehtestada piirangud nende isikute mobiliseerimisele, kes:

1) on avalikus teenistuses riigi või kohalikus omavalitsuses ametikohal, mis on vahetult seotud mobilisatsiooni läbiviimisega;

2) on avalikus teenistuses ametikohal, mis on vahetult seotud riigi sisemise julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamisega;

3) töötavad äriühingus, mis täidab otseseid riigikaitse ülesandeid.

§ 139. Vabatahtlike mobiliseerimine

Nais- ja meessoost Eesti kodanikke alates 18. eluaastast, kes ei ole kaitseväekohustuslased, võib mobilisatsiooni korral võtta vabatahtlikena tegevteenistusse kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) käskkirjaga kehtestatud korras.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 140. Mobiliseerimisele kuuluva reservväelase arstlik läbivaatus

(1) Arstlik läbivaatus tehakse kogunemiskohas väeosa arsti või Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni liikme poolt.

(2) Arstliku läbivaatuse eest vastutab väeosa ülema määratud arst.

(3) Reservväelane, kes haiguse või vigastuse tõttu ei ole suuteline täitma teenistusülesandeid, suunatakse arstliku läbivaatuse tulemusena kaitseväe arstlikku komisjoni tema kaitseväekõlblikkuse kindlaksmääramiseks.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 141. Tervise tõttu piirangutega kaitseväekohustuslaste arstlik läbivaatus

(1) Mobilisatsiooni korral kuuluvad kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) käskkirja alusel rahuajal tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks piirangutega kõlblikuks ja tegevteenistuseks ajutiselt mittekõlblikuks tunnustatud kaitseväekohustuslased arstlikule läbivaatusele.

(2) Olenevalt tervise seisundist suunatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 märgitud isikud kaitseväe arstliku komisjoni otsuse põhjal ravile, mobiliseeritakse kaitseväeteenistusse või kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist.

§ 142. Mobiliseeritud reservväelase vabastamine kaitseväeteenistusest

Ametikohale määrav ülem võib oma käskkirjaga vabastada mobiliseeritud kaitseväekohustuslase määratud tähtajaks kaitseväeteenistusest järgmistel juhtudel:

1) kaitseväe arstliku komisjoni otsuse põhjal haiguse või vigastuse raviks;

2) väeosa tegevuse ümberkorraldamiseks.

§ 143. [Kehtetu – RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 144. Reservväelase mitteilmumine kogunemiskohta

(1) Kogunemiskohta ilmutamata jätmise eest või mobilisatsioonist kõrvalehoidumise eest võetakse reservväelane vastutusele vastavalt seadusele.

(2) Kui reservväelane ei saa ilmuda kogunemiskohta tähtjaks, on ta kohustatud viivitamatult teatama kaitseringkonnale, välisriigis viibides Eesti Vabariigi välisesindusele põhjused, mis takistavad tema ilmumist kogunemiskohta.

[RT I 2009, 29, 175- jõust. 01.07.2009]

(3) Kogunemiskohta ilmumata jätmist põhjendavaks takistuseks loetakse:

- 1) reservväelase sellist haigust, mis ei võimalda kogunemiskohta ilmuda;
- 2) reservväelase viibimist vahi all;
- 3) stiihilise iseloomuga või reservväelase tahtest või tegevusest mittesõltuvaid takistusi, mis ei võimalda kogunemiskohta ilmuda.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud asjaolude äralangemisel on reservväelane kohustatud viivitamatult ilmuma kaitseringkonda, välisriigis viibiv reservväelane - Eesti Vabariigi välisesindusse.

[RT I 2009, 29, 175- jõust. 01.07.2009]

(5) Kaitseringkond, välisriigis viibiva reservväelase suhtes Eesti Vabariigi välisesindus, tunnistab reservväelase kogunemiskohta ilmumata jätmise tema poolt esitatud tõendite alusel põhjendatuks või põhjendamatuks.

[RT I 2009, 29, 175- jõust. 01.07.2009]

8. peatükk

ATESTEERIMINE

§ 145. Atesteerimise mõiste ja eesmärk

(1) Kaadrikaitseväelase atesteerimine on kaadrikaitseväelase sõjalise ja erialase ettevalmistuse, kvalifikatsiooni, töötulemuste ja saavutuste ning tema võimete ja isikuomaduste hindamine, lähtudes temale ametikohal esitatavatest nõuetest.

(2) Atesteerimise eesmärk on kaadrikaitseväelase:

- 1) ametikohale vastavuse hindamine;
- 2) edasise teenistuse planeerimine;
- 3) täiend- ja väljaõppe planeerimine.

(3) Kaadrikaitseväelase plaaniline atesteerimine viiakse läbi üks kord kahe aasta jooksul vastavalt kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) kinnitatud atesteerimiskorrale.

§ 146. Atesteerimise tingimused

(1) Korralisele atesteerimisele kuulub kaadrikaitseväelane, kellel jooksval aastal täitub kaks aastat eelmisest atesteerimisest.

(2) Erakorralisele atesteerimisele teenistuse huvides kuulub kaadrikaitseväelane lepingut sõlmiva ülema käskkirja alusel mitte varem kui neli kuud pärast korralist atesteerimist.

(3) Eelmisest atesteerimisest möödunud ajast olenemata kuulub lepingulist teenistust jätkav kaadrikaitseväelane atesteerimisele:

- 1) enne Eesti Vabariigi rahvusvahelise kohustuse täitmisel teenima asumist;
- 2) pärast teenistust valitsusasutuses või õppeasutuses;
- 3) vahetult enne kaitseväge õppeasutuse lõpetamist.

(4) Atesteerimisele ei kuulu:

- 1) kõrgemad ohvitserid, ülemveebel;
- 2) kaadrikaitseväelane, kellel jooksval aastal täitub piirvanus;
- 3) kaitseväge õppeasutuse kadett, kuulaja;
- 4) Eesti Vabariigi rahvusvahelise kohustuse täitmisel teeniv kaadrikaitseväelane;
- 5) jooksval aastal tegevteenistusse võetud kaadrikaitseväelane;
- 6) kaadrikaitseväelane, kelle peatatud tegevteenistussuhe on jooksval aastal taastatud;
- 7) käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud asutusse teenima suunatud kaadrikaitseväelane.

§ 147. Atesteeritava õigused ja kohustused

(1) Atesteeritaval on õigus teada atesteerimise aega ja kohta vähemalt 14 päeva enne atesteerimise algust.

(2) Atesteerimistulemused tehakse atesteeritavale teatavaks allkirja vastu 10 tööpäeva jooksul, arvates atesteerimise toimumise päevast. Atesteeritaval on õigus lisada atesteerimislehele omalt poolt kirjalik seletus.

(3) Atesteerimistulemustega mittedõustumise korral võib atesteeritav esitada atesteeriva ülema kaudu kaitsevæ atesteerimiskomisjonile vaide 10 päeva jooksul, arvates atesteerimistulemuste teatavakstegemise päevast.

(4) Atesteeritav, kes hoidus kõrvale atesteerimistoimingutest või keeldus täitmast käesolevast seadusest või atesteerimise juhendist tulenevaid nõudeid, võetakse distsiplinaarvastutusele, mille tulemusena võib atesteeritava distsiplinaarsüüteo eest tegevteenistusest vabastada.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 148. Atesteerivad ülemad

(1) Kaadrikaitsevælast atesteerib tema vahetu ülem - atesteerija -, kelle alluvuses on atesteeritav teeninud vähemalt kolm kuud. Atesteerija annab tema poolt koostataval ja teenistuslehele lisataval atesteerimislehel hinnangu atesteeritava teenistuse kohta.

(2) Atesteerija vahetu ülem - kõrgem atesteerija - annab hinnangu nii atesteeritava kui ka atesteerimise käigu kohta.

(3) [Kehtetu – RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 149. Kaitsevæ atesteerimiskomisjon

(1) Kaitsevæ atesteerimiskomisjoni esimeheks on Kaitsevæ Peastaabi ülem ja liikmeteks kaitsevæ juhataja (kaitsevæ ülemjuhataja) määratud kaadrikaitsevælaste teenistuskäiku planeerivad ülemad ning kaitseministri nimetatud Kaitseministeeriumi ametnikud.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Kaitsevæ Peastaabi juures tegutsev kaitsevæ atesteerimiskomisjon lahendab atesteeritava ülema taotluse alusel atesteerimisest tuleneva vaide või vaidluse 10 tööpäeva jooksul, arvates vaide või taotluse saamisest.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Kaitsevæ atesteerimiskomisjoni töökorra ja atesteerimiskomisjoni otsuse kinnitab kaitsevæ juhataja (kaitsevæ ülemjuhataja).
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 150. Atesteeriva ülema taandamine

(1) Atesteeriv ülem on kohustatud enne atesteerimise algust ennast taandama, kui ilmnevad haldusmenetluse seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud asjaolud, mis võivad seada kahtluse alla atesteerimise tulemuste objektiivsuse.

(2) Atesteerija vahetu ülem vaatab läbi atesteeriva ülema enesetaandamise avalduse või atesteeritava ülema taandamiseks esitatud taotluse ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aluste esinemise korral taandab atesteeriva ülema.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taandamise alused ilmnevad atesteerimise käigus, viiakse läbi uus atesteerimine.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 151. Atesteerimise käik ja ettepanekud

(1) Atesteerija teeb atesteerimislehe kokkuvõttvas osas atesteeritava kohta ühe järgmistest ettepanekutest:

1) tunnistada ametikohale vastavaks ja kõrgemaastmelisele ametikohale ülendamise vääriliseks;

2) tunnistada ametikohale vastavaks;

2¹) tunnistada ametikohale mittevastavaks ja määrata teisele samaastmelisele ametikohale.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

3) tunnistada ametikohale mittevastavaks ja määrata madalamaastmelisele ametikohale;

4) tunnistada ametikohale mittevastavaks ja vabastada tegevteenistusest.

(2) Atesteerimislehe kokkuvõttvasse osasse võib lisada täiendava ettepaneku atesteeritava teenistuskäigu planeerimiseks.

(3) Atesteerija esitab atesteerimislehe kõrgemale atesteerijale, kes pärast atesteerimise kokkuvõttega tutvumist annab kirjaliku hinnangu atesteerimislehe kokkuvõttvas osas esitatud ettepaneku põhjendatuse ja atesteerimiskäigu kohta. Esitatud ettepanekuga mittedõustumine peab olema motiveeritud.

(4) Kui kaadrikaitsevælane ei saanud atesteerimisel osaleda temast mitteolenevate takistuste tõttu, atesteeritakse ta vahetult pärast atesteerimist takistanud asjaolude äralangemist.

§ 152. Reservväelaste atesteerimine

(1) Reservväelaste atesteerimine toimub kaadrikaitsevælastega samadel alustel ja korras.

(2) Reservväelased atesteeritakse vahetult enne õppekogunemise lõppu.

9. peatükk TEENISTUSALASED TAGATISED

1. jagu Ametipalk, lisatasud, toetused ja hüvitised

§ 153. Teenistustasu

(1) Kaadrikaitseväelase teenistustasu koosneb ametipalgast koos seaduses sätestatud lisatasudega, puhkusetasust ja puhkusetootusest.

(2) Kaadrikaitseväelasel on õigus saada käesolevas seaduses sätestatud alustel teenistustasu alates lepingulisse teenistusse võtmise päevast kuni lepingulisest teenistusest vabastamise päevani.

(3) Kaadrikaitseväelaste ametikohtade aastmetele vastavad palgatasemed, sealhulgas palgamäärade diferentseerimise alused, ning lisatasude maksmise alused ja ulatuse täiendavate teenistusülesannete täitmise, nõutavamast tulemuslikuma teenistuse ning teenistuse eripära eest ning nende [maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 154. Ametipalk

(1) Ametipalgaks nimetatakse palgatasemele vastava kuupalgamäära alusel arvatud palga osa.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(1¹) Palgamäär on kaadrikaitseväelase ametikoha palgataseme alusel määratud rahasumma.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(1²) Palgamäära määramise alused ja korra kehtestab kaitseväge juhataja.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Ajateenijale makstakse ametipalga asemel ajateenistuskohustuse täitmise ajal igakuist toetust.

(3) Reservväelasele makstakse õppekogunemisest osavõtu aja eest tema ametikohale vastavat kaadrikaitseväelase palgataseme keskmist ja aastmetasu.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(4) Kadetile makstakse ametipalga asemel igakuist stipendiumi.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud ajateenija igakuise toetuse ning kadeti igakuise stipendiumi ulatuse ja maksmise korra [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

(6) Otsese ülema asendamisel üle ühe kuu järjest või kohusetäitjaks olemise ajal makstakse asendavale kaitseväelasele asendamisperioodil asendatava ülema ametipalka.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(7) [Kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(8) Kaadrikaitseväelasele võib maksta lisatasu täiendavate teenistusülesannete täitmise, nõutavamast tulemuslikuma teenistuse ja teenistuse eripära eest.

(9) Teenistuse eripäraks loetakse teenistust:

1) tervist kahjustavates või eriti rasketes tingimustes;

2) kõrgendatud ohu- ja lahinguvalmiduse tingimustes;

3) vaimsele ja füüsilisele tervisele ning erialale kõrgendatud nõudeid esitavates tingimustes.

§ 154¹. Kaitseväge juhataja ametipalk ja lisatasud

(1) Kaitseväge juhataja ametipalk sätestatakse Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seadusega.

(2) Kaitseväge juhatajale ei laiene käesolevas seaduses sätestatud lisatasud, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 155 sätestatud aastmetasu.

[RT I 2005, 65, 496- jõust. 23.12.2005]

§ 155. Auastmetasu

(1) Kaadrikaitseväelasele makstakse lisaks ametipalgale lisatasu auastme eest (edaspidi auastmetasu), mille suuruse kehtestab Vabariigi Valitsus.

(2) Auastmetasu makstakse kaadrikaitseväelasele ka välisteenistusse lähetamise ajal välisteenistuse seaduse mõistes.

[RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

§ 156. [Kehtetu – RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 157. Tööandja eluruum

(1) Kaadrikaitseväelasele võib anda tööandja eluruumi.

(2) Kaadrikaitseväelase auastmele ja ametikohale vastava ning tema perekonnaliikmete arvust sõltuva elamispinna suuruse normid ja eluruumi andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Isikule, kellele on antud tööandja eluruum käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel ja kes on haigestunud või saanud vigastada lepingulises tegevteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu ning tunnistatud kaitseväge arstliku komisjoni otsusega tegevteenistuseks mittekõlblikuks ja seetõttu teenistusest vabastatud, säilitatakse eluruumi kasutamise õigus kolmeks aastaks alates tema teenistusest vabastamisest.

[RT I 2008, 53, 294- jõust. 26.12.2008]

(4) Teenistusülesannete täitmise tõttu hukkunud kaitseväelasega koos elanud perekonnaliikmetel on õigus kasutada kaadrikaitseväelasele antud tööandja eluruumi kolm aastat alates kaitseväelase teenistussuhte lõppemisest käesoleva seaduse § 119 alusel.

– rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2008. aasta 1. maist

[RT I 2008, 53, 294- jõust. 26.12.2008]

§ 158. Majutus ja toitlustamine

(1) Ajateenijale ja õppekogunemisest osavõtvale reservväelasele tagatakse tegevteenistuse ajal tasuta majutus ning kaitseministri kehtestatud ulatuses tasuta toitlustamine.

(2) Kaadrikaitseväelasele tagatakse väliõppusel, rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil, õhuväe õhusõiduki pardal ja teenistusel mereväe laevadel tasuta toitlustamine kaitseministri kehtestatud korras ja ulatuses.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 159. Õppemaksu hüvitamine

(1) Kaadrikaitseväelasele, kelle kaitseväge juhataja on hariduse omandamiseks suunanud õppima tsiviilõppeasutusse, hüvitatakse riigi kulul õppemaks.

(2) Isikule, kes on haigestunud või saanud vigastada lepingulises tegevteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu ja tunnistatud kaitseväge arstliku komisjoni otsusega tegevteenistuseks mittekõlblikuks ning seetõttu teenistusest vabastatud ja kes asub kahe aasta jooksul pärast teenistusest vabastamist õppima Eestis asuvasse tsiviilõppeasutusse, hüvitatakse riigi kulul õppemaks. Riik hüvitab nimetatud õppemaksu õppekava nominaalkestuse jooksul kas ühe keskhariduse baasil kutseõppe või ühe kõrghariduse omandamiseks.

(3) Õppemaksu hüvitamise ulatuse ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

[RT I 2008, 53, 294- jõust. 26.12.2008]

§ 160. Kaitseväelase riidevarustus

(1) Kaitseväelase riidevarustus on vormiriietus, eririidevarustus, eraldusmärgid, lisariidevarustus ja vooditarvikud.

(2) Kaitseväelasele antakse tagastamise kohustusega eririidevarustus, eraldusmärgid, vooditarvikud ja kaitseväeliste tunnustega vormiriietus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud riidevarustus antakse kaitseväelasele tagastamise kohustusega. Tegevteenistusest vabastatud reservi või erru arvatav vormikandmise õigusega kaadrikaitseväelane ei pea vormiriietust tagastama.

(4) Kaitseväelase riidevarustuse kirjelduse kehtestab kaitseminister määrusega viieks aastaks.

(5) Kaitseväelase vormiriietuse ja eraldusmärkide kandmise korra kehtestab kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja).

(6) Kaitseväelase riidevarustuse elementide loetelu ja kogused, nende kasutusse andmise, ladustamise, hooldamise, võõrandamise, kõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise korra [kehtestab kaitseminister määrusega](#) või kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) kaitseministri volitusel. [RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 161. Puhkusetasu ja puhkusetootus

(1) Kaadrikaitseväelasele makstakse puhkusetasu töölepingu seaduses ettenähtud alustel ja korras. [RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

(2) Kaadrikaitseväelasele võib maksta puhkusetootust avaliku teenistuse seaduses sätestatud alustel ja korras.

§ 162. Ümberasumise kulud

(1) Kaadrikaitseväelase määramisel ametikohale paikkonda, mis tingib tema elukohavahetuse, makstakse talle seoses ümberasumisega ühekordse hüvitisena tema ühe kuu ametipalk, millele lisandub 25% ametipalga määrast iga pereliikme kohta, kes asub ümber koos kaadrikaitseväelasega, ning kompenseeritakse ümberasumisega seotud sõidukulud ning vara veo kulud ja kolimiskulud.

(2) Ümberasumisega seotud kulud kompenseeritakse ja ühekordset hüvitist makstakse Vabariigi Valitsuse [kehtestatud korras ja ulatuses](#). [RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 163. Kaitseväelasele osutatav arstiabi ja selle eest tasumine

(1) Kaitseväelasele tagatakse riigi kulul arstlik läbivaatus, regulaarsed terviseuuringud, vaksineerimine ja muu arstiabi üldarstiabiga võrdsustatud ulatuses.

(2) Tervishoiuteenuse osutaja poolt kaitseväelasele osutatud tervishoiuteenuste ja terviseuuringute eest võtab tasu maksmise kohustuse üle Eesti Haigekassa ravikindlustuse seaduses sätestatud korras.

(3) Rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalenud kaitseväelasele tagatakse meditsiinilise näidustuse korral taastusravi riigi kulul Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarves eraldi selleks ettenähtud vahenditest.

(4) Ajateenijale ja kaadrikaitseväelasele tagatakse riigi kulul eriarstiabi, meditsiiniseadmed ja ravimid. [RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(4¹) Ajateenijale ja kaadrikaitseväelasele riigi kulul eriarstiabi, meditsiiniseadmete ja ravimite tagamise korra ja ulatuse [kehtestab kaitseminister määrusega](#). [RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(5) Isikule, kes haigestub või saab vigastada ajateenistuse kestel teenistusülesannete täitmise tõttu, tagatakse riigi kulul arstiabi ajateenijale ettenähtud ulatuses kuni püsiva töövõimetus tuvastamiseni, kuid mitte kauem kui kuue kuu jooksul, alates reservi arvamisest.

(6) Isikule, kes on haigestunud või saanud vigastada tegevteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu ja tunnistatud kaitseväge arstliku komisjoni otsusega tegevteenistuseks mittekõlblikuks ning seetõttu teenistusest vabastatud, tagatakse Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvevahendite arvelt teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest tingitud tervishoiuteenused, meditsiiniseadmed ja ravimid, mille eest tasumine kohustust ei ole üle võtnud Eesti Haigekassa. [RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(7) Teenistusülesannete täitmise tõttu haigestunud või vigastada saanud ja tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistatud isikule tervishoiuteenuste, meditsiiniseadmete ja ravimite tagamise ulatuse ja korra [kehtestab kaitseminister määrusega](#). [RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

§ 163¹. Kaitseväeteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu haigestunud või vigastada saanud isikule osutatavad sotsiaalteenused

(1) Kaitseväeteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu haigestunud või vigastada saanud isikule, kellel on tuvastatud puue (edaspidi *nimetatud isik*), tagatakse rehabilitatsiooniteenused ning proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite andmine (edaspidi *sotsiaalteenused*).

(2) Teenistusülesannete täitmise tõttu haigestunud või vigastada saanud isikule sotsiaalteenuste tagamise ulatuse ja korra [kehtestab kaitseminister määrusega](#).

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sotsiaalteenuste osutamist ulatuses, mida ei finantseerita sotsiaalhoolekande seaduse alusel, finantseeritakse Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarves selleks ettenähtud vahenditest.

(4) Kaitseväge arstlik komisjon otsustab teenistusülesannete täitmise tõttu haigestunud või vigastada saanud isikule osutatavate sotsiaalteenuste osutamise ning kulutuste tegemise vajaduse.

– rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2008. aasta 1. maist
[RT I 2008, 53, 294- jõust. 26.12.2008]

§ 164. Hüvitis kaitseväelase hukkmise ja töövõimetuse korral teenistusülesannete täitmise tõttu [RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(1) Teenistusülesannete täitmise tõttu hukkunud kaitseväelase käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud isikutele kokku maksab riik ühekordset hüvitist hukkmise kuule eelneva viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga 150-kordses ulatuses.
[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hüvitis makstakse isikutele järgmiselt:

1) kuni pool makstava hüvitise summast makstakse hukkunud kaitseväelase poolt kirjalikult määratud füüsilisele isikule või füüsilistele isikutele;

2) ülejäänud osa makstava hüvitise summast makstakse hukkunud kaitseväelase lastele, vanematele, lesele ja isikutele, kes olid hukkunu ülalpidamisel perekonnaseaduse kohaselt.

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(1²) Kui kaitseväelane ei ole käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktis 1 nimetatud isikut või isikuid määranud, makstakse kogu hüvitis lõike 1¹ punktis 2 nimetatud isikutele. Kui kaitseväelasel ei ole käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktis 2 nimetatud isikuid, makstakse kogu hüvitis lõike 1¹ punktis 1 nimetatud isikutele.

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(1³) Kaitseminister kehtestab määrusega kaitseväelase poolt käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktis 1 nimetatud isikute ja neile makstava hüvitise osakaalu määramise korra.

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(2) Teenistusülesannete täitmise tõttu või teenistusülesannete täitmise ajal hukkunud või surnud kaitseväelase matuse korraldab riik ja kannab riikliku matusetootuse seaduses sätestatud matuse korraldamise kulud [Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses ja korras](#).

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Teenistusülesannete täitmise tõttu saadud vigastuse või tekkinud haiguse tagajärjel kaitseväge arstliku komisjoni otsusega püsivalt töövõimetuks tunnistatud kaitseväelasele maksab riik ühekordset hüvitist:

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

1) osalise töövõimetuse korral töövõime kaotusel 10–30 protsenti – töövõimetuks tunnistamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga kuuekordses ulatuses;

2) osalise töövõimetuse korral töövõime kaotusel 40–50 protsenti – töövõimetuks tunnistamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga 24-kordses ulatuses;

3) osalise töövõimetuse korral töövõime kaotusel 60–70 protsenti – töövõimetuks tunnistamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga 48-kordses ulatuses;

4) osalise töövõimetuse korral töövõime kaotusel 80–90 protsenti – töövõimetuks tunnistamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga 72-kordses ulatuses;

5) täieliku töövõimetuse korral töövõime kaotusel 100 protsenti – töövõimetuks tunnistamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga 96-kordses ulatuses.

(4) Kaadrikaitseväelasele ja reservväelasele, kes teenistusülesannete täitmisel sai kehavigastuse, millega kaasnes ajutine töövõime kaotus üle 30 päeva, maksab riik ühekordset hüvitist töövõimetuks tunnistamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalgaga ulatuses.

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(5) [Vabariigi Valitsus kehtestab](#) kaitseväelase teenistusülesannete täitmise tõttu hukkmise või töövõimetuks jäämise korral asjaomase ministri käskkirja alusel antava ühekordse hüvitise maksamiseks taotluste esitamise, hüvitise määramise ja väljamaksmise korra.

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(6) Teenistusülesannete täitmiseks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta olukordi, kus kaitseväelane:

1) on puhkusel või lubatud ülema loal lahkuda teenistuskohast;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

2) on omavoliliselt lahkunud teenistuskohast;

3) on vabatahtlikult põhjutanud endale alkohoolse, narkootilise või psühhotroopse joobe;

4) on toime pannud distsiplinaarkorras karistatava teo;

5) on toime pannud süüteo;

6) on toime pannud enesetapu või enesetapakatse või enesevigastuse, mis ei ole seotud haigusliku seisundiga ega ole põhjustatud teiste isikute süülisest käitumisest;

7) on hõivatud teenistusega mitteseotud tegevusega, mille ajaks ta on teenistusest vabastatud väeosa ülema käskkirja alusel.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(7) Kaitsevälasele, kes on haigestunud või saanud vigastada teenistusülesannete täitmise tõttu rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil ja kelle välislähetus seoses sellega lõpetatakse, makstakse Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarves selleks ettenähtud vahenditest igakuist hüvitist kaitsevälasele määratud rahvusvahelise sõjalise operatsiooni välislähetustasu suuruses summas ajutise töövõimetuse perioodi jooksul, kuid mitte kauem kui lähetamise käskkirjas määratud rahvusvahelise sõjalise operatsiooni tähtaja lõppemiseni.

[RT I 2010, 17, 95- jõust. 10.05.2010]

(8) Pärast käesoleva paragrahvi alusel hüvitise maksmist tekib riigil süüdiolava isiku suhtes regressiõigus hüvitisena makstud summa ulatuses. Regressinõudeasjades esindab riiki kaitseminister või tema volitatud isik.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

§ 165. Toetuste ja saamata jäänud summade väljamaksmine pärijatele

Kaitsevälase surma korral makstakse kuue kuu jooksul temale väljamaksmisele kuuluv teenistustasu kaitsevälase teenistust korraldanud ülemale esitatud avalduse ja pärimisõigust tõendava dokumendi alusel välja tema pärijatele.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 165¹. Perekonnaliikmete ja lähedaste sõidu- ja majutuskulude tagamine

(1) Teenistusülesannete täitmise tõttu raske kehavigastuse saanud kaitsevälase välisriigi raviasutuses viibimise korral võib Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarv vahendite arvelt kaitseväge juhataja või tema volitatud isiku otsusel tagada kuni kahele kaitsevälasele perekonnaliikmele või lähedasele sõidukulud raviasutuse asukohta ja tagasi ning majutuskulud raviasutuse asukohas.

(2) Perekonnaliikmete ja lähedaste sõidu- ja majutuskulude tagamise ulatuse ja korra [kehtestab kaitseminister määrusega](#).

[RT I 2008, 53, 294- jõust. 26.12.2008]

§ 166. Tagatised reservvälasele õppekogunemisest osavõtmisel

(1) Tööandja või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse juht on kohustatud õppekogunemisest osavõtva reservvälase vabastama õppekogunemise ajaks töö- või teenistusülesannete täitmisest ja peatama temaga töö- või teenistussuhte.

(2) Õppekogunemisele kutsutud reservvälasele säilitatakse tema töö- või ametikoht.

(3) Õppekogunemisest osavõtvale reservvälasele [kompenseeritakse sõit elukohast õppekogunemisele ja tagasi Eesti piires kaitseministri kehtestatud ulatuses ja korras](#).

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 167. Asendusteenistusest vabastamisel makstav toetus

[RT I 2007, 54, 360- jõust. 21.10.2007]

(1) Asendusteenistuselasele, kes on läbinud asendusteenistuse või vabastatud asendusteenistusest käesoleva seaduse § 77 lõike 2 punktide 1 ja 3 alusel, makstakse ühekordset toetust, mis arvutatakse tema teenistusest vabastamise kuule eelnenud viimasest Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmisest brutopalgast kalendriaastas kahe nädala ulatuses.

[RT I 2007, 54, 360- jõust. 21.10.2007]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud toetuse arvutamise ja maksmise korra [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

2. jagu Töö- ja puhkeaeg, lähetused

§ 168. Tööaeg

(1) Kaadrikaitsevälase töö- ja puhkeaeg määratakse töölepingu seaduse 3. peatüki 3. jao alusel, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Kaadrikaitseväelasele võib kohaldada tööaja summeeritud arvestust tööaja arvestusperioodina kuni neli kuud.

(3) Kaadrikaitseväelasele kohaldatakse tööajana kaheksat tundi päevas viiepäevasel 40-tunnisel tööädalal.

(4) Kaadrikaitseväelase töötundide arv (teenistusülesannete katkestamatu täitmine) päevas ei või üldjuhul ületada 13 tundi, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 6 toodud juhtudel.

(5) Kaadrikaitseväelast on õigus rakendada teenistust korraldava ülema käsul teenistusse öisel ajal, riigipühadel ning puhkepäevadel, kui see tuleneb teenistusülesannete täitmise iseloomust. Kaadrikaitseväelastele ei kohaldata töölepingu seaduse §-s 50 nimetatud öötöö piirangut.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud summeeritud tööaja arvestust, lõikes 3 sätestatud tööaega, lõikes 4 sätestatud tööaja piirangut ning töölepingu seaduse § 51 ja § 52 ei kohaldata:

- 1) erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal;
- 2) toimkonna ajal;
- 3) õppuse ajal;
- 4) lähetuse ajal;
- 5) osalemise ajal rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses.

(7) Kaadrikaitseväelasele hüvitatakse käesoleva paragrahvi lõike 6 punktides 1–4 nimetatud juhtudel üle kokkulepitud tööaja tehtud töö kas vaba aja andmisega või rahas kaitseväge juhataja kehtestatud korras ja ulatuses. Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 5 nimetatud juhtudel tehtud töö tasustatakse käesoleva seaduse §-s 175 kehtestatud korras.

(8) Kui kaadrikaitseväelane peab tulenevalt teenistuslikest huvidest olema kaitseväge kättesaadav teenistusülesannete täitmiseks väljaspool tööaega ja nimetatud kohustus sisaldub tema ametijuhendis (edaspidi *valveaeg*), siis seda arvestatakse tema ametipalga määramisel. Selle eest kaadrikaitseväelasele lisatasu ei maksta ja seda vaba ajaga ei hüvitata.

(9) Kui kaadrikaitseväelane peab tulenevalt teenistuslikest huvidest olema kaitseväge kättesaadav teenistusülesannete täitmiseks väljaspool tööaega, kuid nimetatud kohustus ei sisaldu tema ametijuhendis ja seda ei ole arvestatud tema ametipalga määramisel (edaspidi *erakorraline valveaeg*), tuleb kaadrikaitseväelasele selle eest maksta lisatasu, mis peab moodustama vähemalt 1/10 ametipalgast, või hüvitada see talle vaba ajaga, mis peab moodustama vähemalt 1/4 erakorralisest valveajast.

(10) Valveaja, sealhulgas erakorralise valveaja kohaldamisel ei rakendata kaadrikaitseväelasele töölepingu seaduse § 48 lõigetes 1 ja 2 sätestatud.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

§ 169. Puhkus

(1) Kaadrikaitseväelase põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva.

(2) Põhipuhkus ja teised puhkused antakse kaadrikaitseväelasele käesolevas seaduses ja töölepingu seaduses sätestatud alustel ja korras.

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

(3) Ajateenijale või asendusteenistuselasele antakse ajateenistuskohustuse täitmise ajal puhkust sõltuvalt ajateenistuskohustuse või asendusteenistuskohustuse täitmise kestusest:

- 1) lühima käesolevas seaduses sätestatud ajateenistuskohustuse või asendusteenistuskohustuse täitmise kestuse korral vastavalt ajateenijale 10 päeva ja asendusteenistuselasele 15 päeva;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kestusest pikema ajateenistuskohustuse või asendusteenistuskohustuse täitmise kestuse korral vastavalt ajateenijale 15 päeva ja asendusteenistuselasele 20 päeva.

(3¹) Ajateenijale või asendusteenistuselasele võib eeskujuliku teenistuse eest anda lisapuhkust kuni 10 päeva.

(4) Kaadrikaitseväelasele antakse alates viiendast teenistusaastast iga tegevteenistuses oldud aasta eest üks päev lisapuhkust, kuid kokku mitte rohkem kui 10 kalendripäeva. Distiplinaarkaristuse kehtivuse ajal võib lisapuhkust vähendada või jätta selle andmata.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 170. Puhkusele lubamine

(1) Puhkusele võib mitte lubada kaitseväelast, kes võtab osa kaitseväge struktuuriüksuse moodustamisest, ümberkorraldamisest või tegevuse lõpetamisest.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Puhkusele lubab:

1) kaitseväge struktuuriüksuses teeniva kaitseväelase vastava kaitseväge struktuuriüksuse ülem;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

1¹) Kaitseliidus teeniva kaitseväelase Kaitseliidu ülem;

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

2) Kaitseliidu ülema, väeliikide ülemad ja kaitseväge struktuuriüksuse ülema – kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja);

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

3) kaitseväge juhataja – kaitseminister;

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

4) käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud teenistuskohal olija - asutuse juht.

(3) Ajateenijale kompenseeritakse üks kord sõit puhkusele elukohta ja tagasi Eesti piires kaitseministri kehtestatud ulatuses ja korras.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 171. Erakorraline puhkus

(1) Kaitseväelasele võib anda erakorralist puhkust teenistustasu säilitamisega kuni seitsmeks päevaks:

1) tema abiellumise puhul;

2) perekonaliikme või ülalpeetava raske haiguse või surma korral;

3) riigieksamite sooritamiseks või tööalasel koolitusel osalemiseks;

4) muudel erakorralistel juhtudel - kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) otsuse alusel.

(2) Kaadrikaitseväelasele antakse teenistust korraldava ülema otsusel erakorralist puhkust teenistustasu säilitamisega rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses osalemise ajal või vahetult pärast operatsiooni lõppemist järgmiselt:

1) tema osalemise korral rahvusvahelises sõjalises operatsioonis kuni kolm kuud – 10 päeva;

2) tema osalemise korral rahvusvahelises sõjalises operatsioonis kuni kuus kuud – 21 päeva.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud erakorralise puhkuse ajaks säilitatakse kaadrikaitseväelasele rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalemise ajal makstav teenistustasu.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 172. Ravijärgne puhkus

Kaadrikaitseväelasele antakse kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel ravijärgset puhkust teenistustasu säilitamisega kuni kuuks kuuks.

[RT I 2008, 53, 294- jõust. 26.12.2008]

§ 173. Puhkuse katkestamine

(1) Riigikaitse huvides võib kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) katkestada kaitseväelase puhkuse ja kutsuda ta teenistuskohustuste täitmisele. Kaitseväge juhataja puhkuse võib riigikaitse huvides katkestada ja kutsuda ta teenistuskohustuste täitmisele kaitseminister.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras ei katkestata käesoleva seaduse §-des 171 ja 172 sätestatud puhkust.

(3) Puhkuse katkestamise tõttu kasutamata jäänud puhkuse osa antakse puhkusele lubava ülemaga kokkuleppel samal teenistusaastal või liidetakse järgmise teenistusaasta puhkusega või antakse järgmise teenistusaasta kestel mõnel muul ajal.

(4) Mobilisatsiooni, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra väljakuulutamine katkestab kõik puhkused ja kaitseväelased on kohustatud viivitamatult ilmuma oma teenistuskohhta.

§ 174. Kaitseväelase lähetus Eestis

(1) Kaitseväelase teenistusalaseks lähetuseks loetakse tema lähetamist kindlaksmääratud ajavahemikuks teenistuskohustuste täitmisele väljaspool teenistuskohhta teises paikkonnas.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Lähetamise õigus on Kaitseliidu ülemal, kaitseväge struktuuriüksuse ja väeliigi ülemal või nende otsestel ülematel.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

(3) Lähetada võib kuni 30 järjestikuseks kalendripäevaks ja seda tähtaega võib pikendada otsene ülem.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4) Lähetamise õigust omaval ülemal on õigus lähetatud kaitseväelane tagasi kutsuda enne lähetamistähtaaja lõppu.

(5) Kaadrikaitsevaelasel on õigus teenistusalase lähetuse kulude hüvitamisele käesoleva seaduse ja Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud tingimustel ja korras.

§ 175. Kaitsevaelase välislähetus

(1) Välislähetuseks loetakse kaitsevaelase teenistusalast lähetamist välisriiki.

(2) Kaitsevaelase lähetab välisriiki kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja).

(3) Kaitseväge juhataja lähetab välisriiki kaitseminister.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4) Kaitsevaelase välisriiki lähetamise, välislähetustasu ning hüvitiste suuruse ja maksmise ning rahvusvahelises sõjalises operatsioonis välislähetustasu suuruse ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(5) Rahvusvahelise sõjalise operatsiooni välislähetustasu koefitsiendid kehtestab, lähtudes operatsiooni iseloomust ja toimumise piirkonnast, kaitseminister kaitseväge juhataja ettepanekul.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

10. peatükk TEENISTUSKOHUSTUSED JA TEENISTUSALASED PIIRANGUD, VARALINE VASTUTUS

1. jagu Teenistuskohustused

§ 176. Teenistuskohustuste täitmine

(1) Kaitsevaelase teenistuskohustuste täitmine algab tegevteenistusse võtmise käskkirjas märgitud päeval ja lõpeb tegevteenistusest vabastamise käskkirjas märgitud päeval.

(2) Tegevteenistussuhte peatamine peatab kaitsevaelase teenistuskohustuste täitmise.

§-d 177—179

[Kehtetud – RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 180. Riigisaladuse või avaldamisele mittekuuluva teabe hoidmine

(1) Kaitsevaelased, reservväelased ja eruväelased ei tohi avaldada neile teenistuse tõttu teatavaks saanud avaldamisele mittekuuluvaid andmeid.

(2) Riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse korra sätestab riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadus.
[RT I 2007, 16, 77- jõust. 01.01.2008]

§ 180¹. Ressursimahuka koolituse ja täiendusõppe kulude hüvitamine

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(1) Kaadrikaitsevaelane ja kaitseväge õppeasutuse kadett on kohustatud hüvitama proportsionaalselt tegevteenistusajale otsesed kulutused, sealhulgas teenistusalase lähetuse ja välislähetusega seotud kulud, mida riik on kandnud seoses tema ressursimahuka koolituse ja täiendusõppega ning mille kestus on pikem kui kolm kuud või mille maksumus ületab töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud neljakordset töötasu alammäära juhul, kui ta:

[RT I 2009, 36, 234- jõust. 01.07.2009]

- 1) katkestas mõjuva põhjuseta õpingud või täiendusõppe;
- 2) vabastati lepingulisest teenistusest seoses süüdimõistva kohtuotsusega;
- 3) vabastati lepingulisest teenistusest seoses distsiplinaarsüüteoaga;
- 4) vabastati lepingulisest teenistusest omal soovil;
- 5) vabastati seoses teenistusalaste piirangute järgimata jätmisega;
- 6) eksmatrikuleeriti kaitseväge õppeasutusest edasijõudmatuse tõttu.

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(2) Ressursimahuka koolituse ja täiendusõppe kulud ei pea hüvitama kaadrikaitsevaelane, kes:

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

1) pärast kaitseväge õppeasutuse või vastava välisriigi õppeasutuse või täiendusõppe läbimist on olnud lepingulises tegevteenistuses ajavahemiku, mis on võrdne pooleteistkordse koolitusajaga, kuid mitte vähem kui aasta;

2) on lepingulisest tegevteenistusest vabastatud seoses kohustusega hooldada püsiva töövõimetuse või puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest.

(2¹) Ressursimahuka koolituse ja täiendusõppe kulusid ei pea hüvitama isik, kes on haigestunud või saanud vigastada lepingulises tegevteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu ja kes on kaitseväge arstliku komisjoni otsusega tunnistanud tegevteenistuseks mittekõlblikuks ning teenistusest vabastatud.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(3) Ressursimahuka koolituse ja täiendusõppe kulude arvestamise ja hüvitamise korra [kehtestab kaitseminister määrusega](#).
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(4) Kaadrikaitseväelase võib ressursimahukale koolitusele ja täiendusõppele suunata kaadrikaitseväelase kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

(5) Ressursimahukal koolitusel ja täiendusõppel osalemine vormistatakse haldusaktiga, milles määratakse ära kaadrikaitseväelase kohustus olla lepingulises tegevteenistuses kaitseväes teatud aja jooksul või hüvitada riigile tekkinud kulutused proportsionaalselt tegevteenistusajale.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

2. jagu Teenistusalsed piirangud

§ 181. Erakonda kuulumise piirang

[RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]

- (1) Kaitseväes on erakondlik tegevus keelatud. Kaadrikaitseväelane ei tohi kuuluda erakonda.
- (2) Kaitseväelane ei tohi käsu- ja distsiplinaarvõimu kasutada erakondlikes huvides.
- (3) [Kehtetu – RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]
- (4) Õppekogunemisel osalev reservväelane ei tohi tegevteenistuse ajal osa võtta erakonna tööst.

§ 182. Kuulumine relvi valdavasse ühingusse või liitu

Kaitseväelane ei tohi kuuluda relvi valdavasse ühingusse või liitu. Keeld ei laiene kuulumisele Kaitseliitu ja Eestis registreeritud jahimeeste või spordiseltsi.

§ 183. Ettevõtluses osalemise ja äriühingutesse kuulumise piirang

- (1) Kaadrikaitseväelane ei tohi:
[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]
 - 1) tegutseda ettevõtjana täisühingus või usaldusühingus;
 - 2) kuuluda äriühingu juhtorganisse, kontroll- ega revisjoniorganisse;
 - 3) isiklikult vastutada äriühingu kohustuste eest.
- (2) Kaadrikaitseväelane ja ajateenija tohivad omada osäihingu osa, aktsiaseltsi aktsiaid või teisi väärtpabereid.
- (3) Käesolevas paragrahvis sätestatud piirangud ei laiene reservväelastele ja valmisoleku reservi lepingu sõlminud reservväelastele nende lepingulises tegevteenistuses oleku ajal.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 184. Kaitseväelase ja reservväelase töötamine väljaspool teenistuskohustuste täitmist

- (1) Kaadrikaitseväelasel on keelatud töötada palgalisel tööil väljaspool teenistuskohustuste täitmist, välja arvatud pedagoogilisel, tervishoiualasel või teaduslikul tööil vahetu ülema poolt lubatud koormusega, kui töötamine ei takista teenistuskohustuste täitmist.
[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]
- (2) Reservväelane ja ajateenija ei tohi tegevteenistuses olles töötada väljaspool teenistuskohustuste täitmist.

§ 185. Majanduslike huvide deklareerimise kohustus

Kaadrikaitsevaelane on kohustatud esitama lepingut sõlmivale ülemale majanduslike huvide deklaratsiooni korruptsioonivastases seaduses sätestatud korras ja tingimustel.

§ 186. Piirangud tehingute tegemisel

(1) Kaitsevaelasel on keelatud:

1) omandada temale seoses teenistuskohustuste täitmisega tehingu tegemiseks usaldatud vara;
2) teha tehinguid käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud teenistuskohaga, kuhu ta on ametikohale määratud, välja arvatud seaduse või Vabariigi Valitsuse määruse alusel tehtavad tehingud, millega hüvitatakse isikliku vara kasutamine teenistuse huvides.

(2) Kaitsevaelasel on teenistuskohustuste täitmisega seoses keelatud teha ja volitada oma alluvaid tegema tema asemel tehinguid:

- 1) isikuga, kelle suhtes ta on töövõtja väljaspool teenistuskohustuste täitmist;
- 2) äriühinguga, mille aktsiad või osad kuuluvad kas täielikult või osaliselt talle või tema lähisugulastele ja -hõimlastele või mille juhtkonna või otsuseid tegeva organi liige on tema või tema lähisugulane või -hõimlane;
- 3) mittetulundusühingu või sihtasutusega, mille juhtkonna või otsuseid tegeva organi liige on tema või tema lähisugulane või -hõimlane;
- 4) struktuuriüksusega, mille üle ta teostab teenistuslikku järelevalvet;
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
- 5) oma lähisugulaste, -hõimlaste või iseendaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud keeldu rikkudes tehtud tehing on tühine.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

3. jagu Varaline vastutus

§ 187. Kaitsevaelase varaline vastutus

(1) Kaitsevaelane on kohustatud hüvitama riigile süüliselt teenistuskohustuste rikkumisega tekitatud kahju.

(2) Riigile kaitsevaelase poolt tekitatud kahju on ka riigi poolt makstud hüvitis kaitsevaelase teenistuskohustuste rikkumisega kolmandale isikule tekitatud kahju eest.

(3) Kaitsevaelase poolt riigile tekitatud kahju eest väljamõistetava hüvitise suuruse kindlaksmääramisel ning kahju hüvitamise korra osas kohaldatakse avaliku teenistuse seaduses ametniku varalist vastutust reguleerivaid sätteid.

(4) Kahju hüvitamiseks teeb kaitsevaelasele ettepaneku ja pöördub halduskohtu poole hüvitise väljamõistmiseks kaitsevaelase teenistust korraldav ülem. Tähtaegade osas kohaldatakse avaliku teenistuse seadust.

[RT I 2001, 47, 260- jõust. 01.01.2002]

§ 188–189. [Kehtetud – RT I 2001, 47, 260- jõust. 01.01.2002]

11. peatükk KAITSEVÄETEENISTUSE STAAŽ, KAITSEVÄELASE, TEMA PEREKONNALIHKMETE JA ÜLALPEETAVATE PENSIONIKINDLUSTUS

1. jagu Kaitseväeteenistuse staaž

§ 190. Kaitseväeteenistuse staaži arvestamine

(1) Kaitseväeteenistuse staaži hulka arvatakse alates 1991. aasta 21. augustist tegevteenistuses:

- 1) ajateenistus- või asendusteenistuskohustuste täitmise aeg;
- 2) lepingulise teenistuse aeg;
- 3) reservväelasena õppekogunemistest osavõtu aeg kestusega üle ühe ööpäeva järjest.

(2) Kaitseväeteenistuse staaži hulka arvatakse samuti:

- 1) ajateenistuse ja asendusteenistuse aeg vastavalt seadusele «Tööteenistusest Eesti Vabariigis», kaitseteenistuse seadusele ja kaitseväeteenistuse seadusele ;
- 2) Teise maailmasõja ajal Eesti Vabariigi iseseisvuse ja põhiseadusliku korra kaitsmisel osalemise aeg;

3) sõjaväeteenistuse aeg mõne teise riigi sõjaväes;
4) teenistuse aeg töölepingu või muul õiguslikul alusel enne tegevteenistuse lepingu sõlmimist kaitseväs alates 1991. aasta 21. augustist, Kaitseliidus alates 1990. aasta 17. veebruarist, piirikaitstes (piirivalves) alates 1990. aasta 15. oktoobrist, sõjaväestatud päästeüksustes alates 1992. aasta 1. jaanuarist ning linna- või maakonnavalitsuste riigi- ja piirikaitse osakondades alates 1990. aasta 31. oktoobrist kuni 1994. aasta 1. septembrini.

(3) Kaitseväeteenistuse staaži hulka arvatakse sooduskorras kolmekordselt:

1) rehabiliteeritud isiku õigusvastaselt vahi all, kinnipidamiskohas või asumisel oleku aeg, mille tingis isiku teenistus kaitseväs;

2) Teise maailmasõja ajal või pärast seda sõjavangis, koonduslaagris või getos viibimise aeg;

3) aastatel 1941–1942 töö- ja ehituspataljonis või töö- ja ehituskolonnis viibimise aeg;

4) Teises maailmasõjas rindel viibimise aeg;

5) Eesti Vabariigi territooriumil võõrriikide okupatsiooni vastases relvastatud vabadusvõitluses osalenud või ennast õigusvastaste repressioonide eest varjanud isiku vabadusvõitluses osalemise või enese varjamise aeg;

5¹) aastatel 1986–1989 sõjaväeüksuste koosseisus eriõppekogunemistele kutsutuna Tšernobõli aatomielektrijaama avarii tagajärgede likvideerimisel viibitud aeg;

6) teenistuse aeg töölepingu või muul õiguslikul alusel enne tegevteenistuse lepingu sõlmimist, samuti tegevteenistuse lepingu alusel kaitseväs alates 1991. aasta 21. augustist, Kaitseliidus alates 1990. aasta 17. veebruarist, piirikaitstes (piirivalves) alates 1990. aasta 15. oktoobrist, sõjaväestatud päästeüksustes alates 1992. aasta 1. jaanuarist ning linna- või maakonnavalitsuste riigi- ja piirikaitse osakondades alates 1990. aasta 31. oktoobrist kuni 1994. aasta 1. septembrini.

(4) Kaitseväeteenistuse staaži hulka ei arvata aega, millal kaitsevaelase tegevteenistussuhe oli käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras peatatud või katkestatud.

(5) Kaitseväeteenistuse staaži arvamisel avaliku teenistuse staaži hulka ja vastupidi võrdsustatakse üks päev kaitseväeteenistuse staaži ühe päeva avaliku teenistuse staažiga.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 01.04.2005]

§ 191. Kaitseväeteenistuse staaži tõendamine

(1) Kaitseväeteenistuse staaži tõendatakse kandega teenistuslehel.

(2) Kaitseväeteenistuse hulka arvatavat staaži tõendatakse tööraamatuga, samuti riigi- või kohaliku omavalitsuse või arhiiviasutuse poolt väljaantavate dokumentidega või kohtu korras.

§ 192. Teenistusleht

(1) Kaadrikaitsevaelase kohta peetakse teenistuslehte.

(2) [Kehtetu – RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Teenistuslehe vormi ja pidamise korra kehtestab kaitseminister määrusega kooskõlastatult kaitseväe juhatajaga (kaitseväe ülemjuhatajaga).

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 193. Teenistusleht kaadrikaitsevaelase teisele teenistuskohale asumisel või teenistusest vabastamisel

(1) Kaadrikaitsevaelase määramisel ametikohale teise teenistuskohale saadetakse tema teenistusleht sinna.

(2) Kaadrikaitsevaelasele antakse lepingulisest teenistusest vabastamisel tema soovil väljavõtte teenistuslehest ja teenistusleht saadetakse Kaitseväe Peastaapi.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 194. [Kehtetu – RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

2. jagu

Kaitsevaelase, tema perekonnaliikmete ja ülalpeetavate pensionikindlustus

§ 195. Pensioni liigid

(1) Käesolev seadus sätestab kaitsevaelase, reservväelase või eruväelase (edaspidi *pensionidõiguslik isik*) ja tema perekonnaliikmete järgmised riikliku pensioni liigid:

- 1) väljateenitud aastate pension;
- 2) töövõimetuspension;
- 3) toitjakaotuspension.

(2) Pensioniõigusliku isiku ja tema perekonnaliikmete pensionikindlustuses kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse sätteid, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

§ 196. Õigus pensionile

(1) Kaadrikaitseväelasel, reservväelasel ja eruväelasel, kellel on vähemalt 20-aastane kaitseväeteenistuse staaž või vähemalt 25-aastane üldine pensionistaaž, millest kaitseväeteenistuse staaži on 13 aastat, tekib 50-aastaselt õigus väljateenitud aastate pensionile, välja arvatud juhul, kui ta on vabastatud lepingulisest teenistusest kaitseväes tahtlikult toimepandud kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise tõttu.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõistev kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.
[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

(1¹) Kaadrikaitseväelasel, reservväelasel ja eruväelasel, kelle tegevteenistuse leping on sõlmitud alates 2008. aasta 1. jaanuarist ja kellel on vähemalt 20-aastane kaitseväeteenistuse staaž, tekib 50-aastaselt õigus väljateenitud aastate pensionile, välja arvatud juhul, kui ta on vabastatud lepingulisest teenistusest kaitseväes tahtlikult toimepandud kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise tõttu.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõistev kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.
[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

(2) Isikul, kes on kaotanud täielikult või osaliselt töövõime teenistuskohustuste täitmise tõttu, tekib õigus töövõimetuspensionile.
[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

(3) Isikul, kes on kaotanud täielikult või osaliselt töövõime seoses haigestumisega kolme kuu jooksul pärast tegevteenistusest vabastamist, kui haigestumise põhjustas teenistuskohustuste täitmine, tekib õigus töövõimetuspensionile.

(4) Kui kaitsevälane teenistusülesannete täitmisel hukkub, tekib tema ülalpidamisel olnud töövõimetul perekonnaliikmetel ja nendega võrdsustatud isikutel õigus toitjakaotuspensionile.

(5) Isikule, kellel on samaaegselt õigus mitmele käesolevas seaduses või teistes seadustes sätestatud pensionile, määratakse tema valikul üks pensioniliik.

(6) Isik, kes on süüdi mõistetud karistusseadustiku 15. peatükis või 17. peatüki 2. jaos sätestatud süüteo eest, mille eest karistusseadustik näeb ette vähemalt kuni viieaastase vangistuse, kaotab õiguse käesolevas paragrahvis sätestatud väljateenitud aastate pensionile.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõistev kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.
[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

(7) Kui isikule maksti käesolevas paragrahvis sätestatud väljateenitud aastate pensioni, siis lõpetatakse pensioni maksmine kohtuotsuse jõustumise kuule järgnevast kuust. Käesolevas paragrahvis sätestatud pensionile õiguse kaotamise korral säilib isikul õigus taotleda pensioni üldistel alustel.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõistev kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.
[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

(8) Kohus on kohustatud 10 tööpäeva jooksul kohtuotsuse jõustumisest kirjalikult teatama Sotsiaalkindlustusametile asjaolust, millega seoses kaob isikul õigus käesolevas paragrahvis sätestatud väljateenitud aastate pensionile.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõistev kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.
[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

§ 196¹. Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitseväe Peastaabi ülema õigus pensionile

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(1) Seadusega sätestatud korras ametisse nimetatud kaitseväe juhatajal ja kaitseväe ülemjuhatajal ning Kaitseväe Peastaabi ülemal on õigus ametist vabastamise korral väljateenitud aastate pensionile, sõltumata tema kaitseväe juhatajana ja ülemjuhatajana või Kaitseväe Peastaabi ülemana ametis oleku ajast, välja arvatud juhul, kui ta on ametist vabastatud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja väljateenitud aastate pensioni suuruseks on 75% tema valikul kas ametipalgast vastavalt Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seadusele või tema pensioni suuruse arvestamise aluseks olevast summast vastavalt käesoleva seaduse §-le 197.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Kaitseväe Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensioni suuruseks on 75% tema pensioni suuruse arvestamise aluseks olevast summast vastavalt käesoleva seaduse §-le 197.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(4) Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitseväe Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensioni saamise ajal ei ole isikul õigust saada teisi riiklikke pensione ega kaitseväeteenistuse seaduses sätestatud teenistustasu.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(5) Isik, kes on süüdi mõistetud karistusseadustiku 15. peatükis või 17. peatüki 2. jaos sätestatud süüteo eest, mille eest karistusseadustik näeb ette vähemalt kuni viieaastase vangistuse, kaotab õiguse käesolevas paragrahvis sätestatud Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitseväe Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensionile.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõiste kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.

[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

(6) Kui isikule maksti käesolevas paragrahvis sätestatud Kaitseväe juhataja või ülemjuhataja või Kaitseväe Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensioni, siis lõpetatakse pensioni maksmine kohtuotsuse jõustumise kuule järgnevast kuust. Käesolevas paragrahvis sätestatud pensionile õiguse kaotamise korral säilib isikul õigus taotleda pensioni üldistel alustel.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõiste kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.

[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

(7) Kohus on kohustatud 10 tööpäeva jooksul kohtuotsuse jõustumisest arvates kirjalikult teatama Sotsiaalkindlustusametile asjaolust, millega seoses kaob isikul õigus käesolevas paragrahvis sätestatud Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitseväe Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensionile.

– kohaldatakse isikule, kelle suhtes jõustub süüdimõiste kohtuotsus pärast seaduse jõustumist.

[RT I 2009, 15, 94- jõust. 10.03.2009]

§ 197. Pensioni suuruse arvestamise alus

(1) Pensioni suuruse arvestamise aluseks on:

1) kaadrikaitseväelasele, reservväelasele ja eruväelasele – tema ametikoha auastmele vastav käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse määratud palgataseme keskmise ja auastmetasu summa (edaspidi *pension arvestamise summa*);

[RT I 2007, 65, 406- jõust. 01.01.2008]

2) ajateenijale ja õppekõneministri viibivale reservväelasele – viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalk kalendriaastas.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Kaadrikaitseväelane, reservväelane ja eruväelane võivad valida pensioni taotlemiseks väljateenitud aastate pensioni või töövõimetuspension suuruse arvutamise aluseks oma lepingulise teenistuse aja viimase viie aasta kõrgeima ametikoha auastmele vastava käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse määratud palgataseme keskmise ja pensioni määramise hetkel oleva auastme auastmetasu summa. Viimase viie aasta nõuet ei kohaldata nende eruväelaste suhtes, kelle õigus pensionile tekkis enne 2007. aasta 1. jaanuari.

17.04.2012 13:39

Veaparandus - Lõike sisus olev selgitav tekst parandatud muutmismärke selgitavaks tekstiks. Alus "Riigi Teataja seadus" § 10 lõige 4.

[RT I 2009, 61, 402- jõust. 26.12.2009, lõike 2 teises lauses nimetatud isikute pension määratakse uuesti, kui eruväelane on esitanud sellekohase avalduse, ning õigus pensionile tekib pärast muudatuse jõustumist.]

(3) Välisriigis või rahvusvahelises organisatsioonis teeniva või käesoleva seaduse § 14 lõike 3 alusel teenistusse suunatud kaadrikaitseväelase pensioni suuruse arvestamise aluseks on tema auastmele vastavale põhiametikohale käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse määratud palgataseme keskmise ja auastmetasu summa.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 198. Väljateenitud aastate pensioni arvutamine

(1) Kaadrikaitseväelasel, reservväelasel ja eruväelasel, kellel on vähemalt 20-aastane kaitseväeteenistuse staaž, tekib õigus väljateenitud aastate pensionile 50% suuruses osas tema ametikohajärgsest pensioni arvestamise summast.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Õiguse tekkimise korral väljateenitud aastate pensionile üldise pensionistaaži alusel, millest kaitseväeteenistuse staaži on 13 aastat, on pensioni suuruseks 30%-line osa kaadrikaitseväelase ametikohajärgsest pensioni arvestamise summast.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(3) Iga 13-aastasele kaitseväeteenistuse staažile lisanduv kaitseväeteenistuse staaži aasta suurendab pensioni arvestamise summast pensioniks arvatavat protsenti 3% võrra.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(4) Iga 20-aastasele kaitseväeteenistuse staažile lisanduv kaitseväeteenistuse staaži aasta suurendab pensioni arvestamise summast pensioniks arvatavat protsenti 2,5% võrra.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(5) Väljateenitud aastate pensioni ülemmäär on 75% suurune osa kaadrikaitseväelase pensioni arvestamise summast.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(6) Väljateenitud aastate pensioni ei suurendata avaliku teenistuse seaduse § 57 alusel.

§ 199. Töövõime kaotuse tuvastamine

Teenistuskohustuste täitmisest põhjustatud töövõime kaotuse astme, selle tekke aja ja põhjused tuvastab kaitseväge arstlik komisjon, kes määrab ka püsiva töövõimetuse astme.
[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 200. Töövõimetuspensionide suuruse arvestamise alus

Töövõimetuspensionide suuruse arvestamise aluseks on isikule tema teenistuskohustuste täitmisest põhjustatud töövõime kaotuse astmele vastavalt määratud püsiva töövõimetuse aste, endisele kaadrikaitseväelasele tema pensioni arvestamise summa ning endisele ajateenijale ja reservväelasele viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmine brutopalk kalendriaastas.
[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 201. Töövõimetuspensionide arvutamine

(1) Töövõimetuspension arvutatakse pensioni arvestamise summast või viimasest Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmisest brutopalgast kalendriaastas järgmises ulatuses:

- 1) täielik püsiv töövõimetuse – 80%;
- 2) osaline püsiv töövõimetuse alates 50% – 60%;
- 3) osaline püsiv töövõimetuse alla 50% – 40%.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Kui isikul on tema töövõimetuse tunnustamise päevaks väljateenitud aastate pensioni määramiseks nõutav väljateenitud aastate pensioni staaž, määratakse tema soovil talle töövõimetuspension väljateenitud aastate pensioni suuruses.

[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 202. Toitjakaotuspensionile õigust omavad perekonnaliikmed

(1) Kaitseväelase surma korral on õigus toitjakaotuspensionile tema lapsel, vanemal või leasel, sõltumata sellest, kas pensionitaotleja oli toitja ülalpidamisel või mitte.

(2) Toitjakaotuspensionile õigust omavad perekonnaliikmed ja nendega võrdsustatud isikud on:

- 1) laps, vend, õde või lapselaps, kes on alla 18-aastane (alla 24-aastane gümnaasiumi või kutseõppeasutuse päevases õppevormis või täiskoormusega õppiv õpilane või ülikooli või rakenduskõrgkooli täiskoormusega õppiv üliõpilane) või sellest eest vanem, kui ta on tunnustatud töövõimetuseks enne 18-aastaseks (päevases õppevormis või täiskoormusega õppija enne 24-aastaseks) saamist. Vennal, õel või lapselapsel on õigus pensionile siis, kui tal ei ole töövõimelisi vanemaid;
- 2) pensionieas või püsivalt töövõimetu vanem või lesk, kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt viis aastat;
- 3) lahutatud abikaasa, kui ta jõudis pensioniikka või tunnustati püsivalt töövõimetuseks enne abielu lahutamist;
- 4) üks vanematest, lesk või eestkostja, kes ei tööta ning kasvatab toitja alla 18-aastaseid lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi oma perekonnas.

(3) Võõraslapsel, -vennal või -õel ning kasulapsel, kes ei saa elatist oma vanematelt, samuti võõrasvanemal on õigus saada toitjakaotuspensionile võrdselt toitja oma lapse, venna, õe või vanemaga.

(4) Kaitseväelase lapsendajal on õigus saada pensioni võrdselt kaitseväelase vanemaga ning kaitseväelase poolt lapsendatud lapsel võrdselt kaitseväelase lapsega.

(5) Käesoleva seaduse alusel määratakse toitjakaotuspension ka siis, kui kaitseväelasest toitja on kehtestatud korras tunnustatud teadmata äraolijaks.

(6) Lese või lahutatud isiku uuesti abiellumise korral säilitatakse temale abikaasa surma või teadmata äraolijaks tunnistamise puhul määratud toitjakaotuspension 12 kuuks.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 203. Toitjakaotuspensioni suuruse arvestamise alused

Toitjakaotuspensioni arvestamise aluseks on, kui toitja oli:

1) kaadrikaitseväelane - tema pensioni arvestamise summa;

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

2) ajateenija ja õppekogunemisel viibiv reservväelane – viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmine brutopalk kalendriaastas.

§ 204. Toitjakaotuspensioni arvutamine

Toitjakaotuspension arvutatakse ühe toitjakaotuspensioni õigust omava ülalpeetava kohta 35%, kahe toitjakaotuspensioni õigust omava ülalpeetava kohta 55%, kolme ja enama toitjakaotuspensioni õigust omava ülalpeetava kohta 75% ulatuses toitjakaotuspensioni arvestamise aluseks olevast summast.

§ 205. Pensioni taotlemine

Pensioni taotlemine toimub riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud korras.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 206. Pensioni määramine

Pensioni määramine toimub riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud korras, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 207. Pensioni määramise algtähtaeg

(1) Pension määratakse sellele pensioniliigile õiguse tekkimise päevast, milleks on:

1) väljateenitud aastate pensioni taotlemisel – lepingulisest teenistusest vabastamise või erru või reservi arvamise päev või pensioni määramiseks vajalike dokumentide esitamise päev;

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

2) töövõimetuspensioniga taotlemisel - püsiva töövõimetuse astme määramise või tegevteenistusest vabastamise päev;

3) toitjakaotuspensioniga taotlemisel - kaitseväelase surma või teadmata äraolijaks tunnistamise päev.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtpäevast määratakse pension siis, kui lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud pensionide määramiseks on avaldus esitatud kolme kuu jooksul, arvates sellele pensionile õiguse tekkimisest, ning lõike 1 punktis 3 sätestatud pensioni määramiseks on avaldus esitatud kuue kuu jooksul, arvates sellele pensionile õiguse tekkimisest.

(3) Kui avaldus pensioni määramiseks on esitatud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaega, määratakse pension avalduse ja teiste pensioni määramiseks vajalike dokumentide esitamise päevast.

§ 208. Pensioni määramise tähtaeg

(1) Väljateenitud aastate pension määratakse eluajaks.

(2) Töövõimetuspension määratakse ajaks, millal kaitseväge arstlik komisjon on isiku käesoleva seaduse alusel tunnistanud osaliselt või täielikult töövõimetuks.

[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

(3) Toitjakaotuspension määratakse ajaks, millal isik vastab käesoleva seaduse §-s 202 sätestatud tingimustele.

§ 209. Pensioni ümberarvutamine

(1) Kaitseväelasele või toitjakaotuspensioniga korral kaitseväelase perekonnaliikmele pensioni määramise aluseks olnud pensioni vähendamist või suurendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse pension ümber.

(2) Pensioni ümberarvutamine pensioni suuruse arvestamise aluse muutumisel toimub:

1) kaadrikaitseväelase, reservväelase või eruväelase pensioni arvestamisel aluseks olnud ametikoha auastmele vastava käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse poolt määratud palgataseme keskmise ja auastmetasu muutumisel;

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

2) ajateenija ja õppekogunemisele kutsutud reservväelase pensioni arvestamisel aluseks olnud kuukeskmise brutopalka kalendriaastas suuruse muutumisel järgmisel kalendriaastal.

(3) Pensioni vähendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse pension ümber nende asjaolude tekkimise kuule järgneva kuu esimesest päevast.

(4) Pensioni suurendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse pension ümber vastava avalduse ja vajalike dokumentide esitamise päevast, kui avaldus ja vajalikud dokumendid on esitatud ühe kuu jooksul, arvates pensioni suurendamist tingivate asjaolude tekkimisest. Avalduse ja vajalike dokumentide hilisema esitamise korral arvutatakse pension ümber vastava avalduse ja vajalike dokumentide esitamise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

(5) Käesoleva seaduse alusel pensioni saav isik on kohustatud 10 tööpäeva jooksul oma elukohajärgsele pensioniametile kirjalikult teatama kõikidest asjaoludest, mis toovad kaasa pensioni ümberarvutamise, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel arvutatakse pension ümber ilma sellekohast avaldust nõudmata.

(7) Pensioni suuruse arvestamise aluseks olnud ametikoha auastmele vastava käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse poolt määratud palgataseme keskmise ja auastmetasu muutusest teavitab pensioni saava isiku teenistust korraldanud ülem kirjalikult Sotsiaalkindlustusametit.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(8) Kui pensioni suuruse arvutamise aluseks olnud kuukeskmise brutopalk kalendriaastas muutub järgmisel kalendriaastal, arvutab pensioni ümber Sotsiaalkindlustusamet.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel arvutatakse pension ümber pensioni suuruse arvestamise aluse muutumise ajast arvates.

§ 210. Pensioni maksmine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud pensioni makstakse riigi eelarvelistest vahenditest.

(2) Väljateenitud aastate pensioni või töövõimetuspensioniga saavale isikule makstakse pension välja täies ulatuses, sõltumata saadava sissetuleku suurusest.

(3) Alaealisele makstakse toitjakaotuspensioniga, sõltumata tema sissetuleku suurusest.

(4) Käesoleva seaduse § 202 lõike 2 punktides 2, 3 ja 4 sätestatud isikutele nende töötamise korral toitjakaotuspensioniga ei maksta.

(5) Väljateenitud aastate pensioni ei maksta tegevteenistuses või politseiteenistuses oleku ajal.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 211. Enammakstud pensionisummade tagastamine

Enammakstud pensionisummade tagastamisele kohaldatakse pensioni tagastamise kohta riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

11¹. peatükk **TERVISHOIUTEENUSTE OSUTAMINE KAITSEVÄES**

[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 211¹. Tervishoiuteenuse osutamine kaitseväes

(1) Tervishoiuteenuseid osutab kaitseväes tervishoiutöötaja vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduse üldarstiabi ja eriarstiabi osutamist reguleerivatele sätetele. Tervishoiuteenuse osutamisel kaitseväes ei kohaldata tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 21 lõikes 1 toodud juriidilise vormi nõudeid.

(2) Kaitseminister teostab järelevalvet Kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsevate tervishoiutöötajate, meditsiiniressursside käitlemise ja kaitsevæeteenistuskõlblikkuse määramise üle.
[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 211². Kaitsevæe meditsiinikeskus

Kaitsevæe struktuuriüksuste koosseisu kuuluvad meditsiinikeskused, kus kaitsevæelasele osutatakse:

1) üldarstiabi;

- 2) kaitseväe kiirabiteenust;
 - 3) haiglavälist eriarstiabi.
- [RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 211³. Kaitseväe kiirabi

- (1) Kaitseväe kiirabi on kaitseväelasele osutatav ambulatoorne tervishoiuteenus eluohtliku haigestumise, vigastuse või mürgistuse esmaseks diagnoosimiseks ja raviks ning vajaduse korral abivajaja transpordiks haiglasse.
 - (2) Kaitseväe kiirabi osutatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel kehtestatud korras antud tegevusloa alusel.
 - (3) Kaitseväe kiirabi osutamiseks vajaliku loa taotlemiseks esitab kaitsevägi tervishoiuteenuste korraldamise seaduse §-s 41 nimetatud dokumendid ja andmed.
 - (4) Kaitseväe kiirabibrigaadi koosseisule ja varustusele, sealhulgas kiirabiautodele ja meditsiiniseadmetele kohaldatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 17 lõike 3 punkti 4 alusel kehtestatud nõudeid.
 - (5) Kaitseväe kiirabibrigaadi tööjuhendi kehtestab kooskõlastatult sotsiaalministriga kaitseminister määrusega.
- [RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

12. peatükk VAIDLUSTE LAHENDAMINE

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 212. Vaide esitamine

- (1) Kaitseväelane võib enda nimel esitada vaide kirjalikult käeolevas seaduses ja kaitseväe määrustikes sätestatud alustel ja korras pädevale ülemale või kohtule.
 - (2) Vaide esitamine ei vabasta vaide esitajat seadusest tulenevate kohustuste täitmisest.
- [RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]
- (3) Käesolevas seaduses sätestamata juhtudel võib isik, kes leiab, et tema seaduslikke huve või õigusi on rikutud, esitada vaide:
 - 1) ajateenistusse kutsumise asjades - kaitseväeteenistuse komisjonile;
 - 2) lepingulisse teenistusse võtmise asjades - lepingut sõlmivale ülemale;
 - 3) tegevteenistusest tulenevates asjades - vahetu ülema kaudu väeosa ülemale või lepingut sõlmivale ülemale;
 - 4) tegevteenistusest vabastamise asjades - väeosa ülemale või lepingut sõlmivale ülemale.
 - (4) Struktuuriüksuse ülema või väeliigi ülema ebaseadusliku haldusakti või toimingu peale võib esitada vaide kaitseväe juhatajale (kaitseväe ülemjuhatajale) või kaebuse halduskohtule. Kaitseväe juhataja ebaseadusliku haldusakti või toimingu peale võib esitada vaide kaitseministrile või kaebuse halduskohtule.
- [RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 213. Vaide lahendamine

- (1) Vaiet ei lahenda ega selle lahendamisest ei võta osa ülem, ametnik või valitsusasutuse juht, kelle tegevuse peale vaie on esitatud.
 - (2) Anonüümne vaie ja käesoleva seaduse või kaitseväe määrustike nõuete vastaselt esitatud vaie jäetakse käiku andmata.
 - (3) Ülem on kohustatud ekslikult temale laekunud vaide viivitamatult edastama pädevale isikule.
 - (4) Vaiet lahendav ülem on kohustatud kontrollima vaites esitatud väiteid ja võtma isikult, kelle peale kaevatakse, seletuse.
 - (5) Otsus vaide lahendamise kohta tehakse kaebajale teatavaks ühe kuu jooksul, arvates vaide esitamisest.
- [RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 214. Vaidluste kohtuväline lahendamine

Tegevteenistuse lepingu täitmisest või lõpetamisest, tegevteenistusest või ametikohalt vabastamisest tulenevad kaadrikaitseväelase ja lepingut sõlmiva ülema vahelise vaidluse lahendab otsene ülem.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 215. Kaebuste ja vaidluste kohtulik lahendamine

(1) Tegevteenistusest vabastamise käskkirja tühistamise korral mõistab halduskohus kaadrikaitseväelasele välja teenistusest sunnitud puudumise aja eest kompensatsiooni kuni tema kolme kuu teenistustasu ulatuses.

(1¹) Kui kaadrikaitseväelane ei soovi ennistamist, on kaadrikaitseväelase viimane teenistuskohast kohustatud maksma talle hüvitisena kolme kuu teenistustasu.

(2) Tegevteenistusest vabastamise käskkirja tühistamise korral ennistab kaadrikaitseväelase tegevteenistusse lepingut sõlmiv ülem.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

12¹. peatükk VASTUTUS

§ 215¹. Ajateenistuskohustuse ja ajateenistuskohustuse asendusteenistuses täitmise eiramine

Kutsealuse poolt ajateenistusse ilmumise kohustuse eiramise või asendusteenistusse ilmumata jätmise või asendusteenistuse läbimata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.
[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

§ 215². Õppekogunemise eiramine

Reservväelase poolt õppekogunemisele ilmumise eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 215³. Kaitseressursside Ametisse ilmumise korra rikkumine ning tõendite esitamata või teabe edastamata jätmine

Kaitsevägekohustuslase Kaitseressursside Ameti käesoleva seaduse kohase väljakutse peale ilmumata jätmise eest või Kaitseressursside Ametile käesoleva seaduse kohaselt esitamisele kuuluvate tõendite esitamata jätmise eest või Kaitseressursside Ametile käesoleva seaduse § 58 lõike 2, § 77 lõike 1³, § 128 lõike 1 punktis 4 nimetatud raske haiguse, kehalise puude ja teiste asjaolude kohta, mis oluliselt mõjutavad tema kõlblikkust kaitsevägeteenistuseks, teabe ja § 129⁷ lõike 2 kohaselt edastamisele kuuluva teabe edastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 215⁴. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 215¹–215³ sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärtemenetluse seadustiku sätteid.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(2) Käesoleva seaduse §-des 215¹ ja 215³ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Kaitseressursside Amet.
[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(3) Käesoleva seaduse §-s 215² sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on kaitseväge.
[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

13. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 216. Ajateenistuskohustuse täitmisest vabastamine

(1) Käesoleva seaduse jõustumisel kutseõppeasutuses, riiklikult tunnustatud õppekava alusel rakenduskõrgkooli või ülikooli statsionaarses õppevormis kõrgharidust omandama asunud, samuti kõrghariduse omandanud

kutsealune, kes pole täitnud ajateenistuskohustust, vabastatakse ajateenistuskohustuse täitmisest ning arvatakse reservi.

[RT I 2008, 34, 208- jõust. 01.09.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel reservi arvatud isiku võib reservis olemise kahe esimese aasta jooksul kutsuda õppekogunemisele kuni 90 päevaks aastas.

§ 216¹. Ajapikendus välisriigis kõrghariduse omandamiseks

Kutsealusel, kes 2007. aasta 1.jaanuari seisuga omandab välisriigi kõrgkoolis esimese astme kõrgharidust ning on käesoleva seaduse § 55 lõike 1¹ alusel teatanud ajateenistusse asumise kalendriaasta, on õigus ajapikendusele kuni kõrghariduse esimese astme kvalifikatsiooni saamiseni.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 217. Ajateenistuse kestuse kehtestamine

2000. aasta 1. augustiks kehtestab Vabariigi Valitsus käesoleva seaduse § 61 lõigete 3 ja 4 alusel ajateenistuse kestuse.

§ 218. Lepingulises teenistuses oleva kaitseväelase kaadrikaitseväelasena teenistusse võtmise ümbervormistamine

Kuu kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, viib lepingut sõlmiv ülem lepingulises tegevteenistuses oleva kaitseväelase tegevteenistuse lepingu vastavusse käesoleva seaduse nõuetega. Tegevteenistuse leping sõlmitakse tagasiulatuvalt käesoleva seaduse jõustumise päevast, katkestamata kaitseväeteenistuse staaži ja teenistussuhet.

§ 219. Lepingulisest tegevteenistusest vabastatavad kaitseväelased

(1) Käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses olev kaitseväelane, kes on teatanud lepingulisest tegevteenistusest lahkumisest enne käesoleva seaduse jõustumist, vabastatakse lepingulisest tegevteenistusest, lähtudes temaga sõlmitud tegevteenistuse lepingust.

(2) Käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses olev kaitseväelane, kellele teatati tegevteenistuse lepingu lõpetamisest enne käesoleva seaduse jõustumist, vabastatakse lepingulisest tegevteenistusest, lähtudes temaga sõlmitud tegevteenistuse lepingust.

§ 220. Haridustaseme- ja kvalifikatsiooninõuete rakendamine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist lepingulisse tegevteenistusse võetud kaitseväelasele laienevad käesolevas seaduses kaadrikaitseväelase haridustasemele, kvalifikatsioonile ja sõjaväelisele väljaõppele esitatavad nõuded alates 2012. aasta 1. septembrist.

[RT I 2008, 28, 182- jõust. 13.07.2008]

(2) Kaadrikaitseväelane, kes käesoleva seaduse jõustumisel ei vasta oma hariduse ja sõjaväelise väljaõppe poolest temale ametikohal esitatavatele nõuetele, on kohustatud omandama hariduse ja läbima sõjaväelise väljaõppe kursused kaitseväe juhataja kehtestatud korras.

(3) Kaadrikaitseväelane, kes ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtpäevaks omandanud vastavat haridust ja sõjaväelist väljaõpet, viiakse atesteerimistulemuste põhjal teenistuse huvides tema haridusele ja sõjaväelisele väljaõppele vastavale ametikohale.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 220¹. Statsionaarses õppevormis õppimine

Käesoleva seaduse § 202 lõike 2 punktis 1 sätestatud täiskoormusega õppe nõude asemel nõutakse enne 2003/04. õppeaastat õppeasutusse vastuvõetud isikutelt statsionaarses õppevormis õppimist.

[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 221. Teenistusalaste piirangute järgimisele asumine

(1) Kaitseväelane on kohustatud kolme kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, asuma järgima käesoleva seadusega sätestatud teenistusalaseid piiranguid.

(2) Kui kaitseväelane ei asunud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul järgima teenistusalaseid piiranguid, lõpetab lepingut sõlmiv ülem 10 tööpäeva jooksul tegevteenistuse lepingu ja vabastab kaitseväelase lepingulisest teenistusest käesolevas seaduses sätestatud alustel.

§ 222. Välisriigi relvajõududes või õppeasutuses sõjaväelise hariduse või väljaõppe või sõjaväelise auastme saanud isikute arvelevõtmine

Välisriigi relvajõududes või õppeasutuses sõjaväelise hariduse või väljaõppe või sõjaväelise auastme saanud ohvitser ja allohvitser võetakse reservväelasena arvele tema taotluse alusel ning tema rakendamine tegevteenistuses või reservis sõltub atesteerimistulemustest. Isik, kes loobub oma taotlusest või keda ei atesteerita, arvatakse reservi sõdurina.

[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

§ 223. Auastmete vastavusse viimine käesoleva seadusega

(1) Enne Eesti Vabariigi põhiseaduse jõustumist antud sõjaväelist auastet võib käesoleva seadusega vastavusse viimiseks ülendada, kui isikul on vajalik haridus ja väljaõpe.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud auastet tagasiulatavalt ei alandata.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist toimunud sõjaväelise auastme alandamine viiakse asjast huvitatud isiku taotlusel kooskõlla käesoleva seaduse nõuetega, kui sellega kaasneb allohvitseri või ohvitseri auastme andmine või auastme ülendamine.

§ 224. Kaitseväeametnik

(1) Kuni 2003. aasta 16. aprillini võib allohvitseri või ohvitseri auastmega ametikohal töötada käesoleva seaduse jõustumisel kaitseväeametnikuna teenistuses olev Eesti Vabariigi sõjaväelise auastmeta Eesti kodanik, kelle suhtes ei esine käesoleva seaduse §-s 80 sätestatud lepingulisse tegevteenistusse võtmist välistavaid asjaolusid.

(2) 2003. aasta 16. aprilliks muudetakse kaitseväeametniku ametikohad sõjaväelise auastmega ametikohtadeks või avaliku teenistuja ametikohtadeks vastavalt riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seadusele ning sellel ametikohal töötanud isik määratakse ametisse vastavalt käesolevale seadusele või nimetatakse ametisse vastavalt avaliku teenistuse seadusele

(3) Ametikoha nimetuse muutmise korral, kui muudatusega kaasneb ametipalga vähenemine või seni tehtud töö laadi või keerukusastme muutumine, on kaitseväeametnikul õigus nõuda teenistusest vabastamist, teatades sellest kirjalikult lepingut sõlmivale ülemale vähemalt 14 päeva ette. Käesoleva lõike alusel teenistusest vabastatud isikule makstakse hüvitisena tema kahe kuu keskmine ametipalk.

[RT I 2001, 34, 190- jõust. 01.04.2001]

§ 225. [Kehtetu – RT I 2007, 65, 406- jõust. 01.01.2008]

§ 226. Kaitseväeteenistusest varem reservi või erru arvatud isikute õigus pensionile

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist vanuse, tervise või koondamise tõttu Eesti kaitsevõidudest reservi või erru arvatud endisel kaadrikaitseväelasel on õigus käesolevas seaduses sätestatud väljateenitud aastate pensionile ja töövõimetuspensionile.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud pensioniliikidele ei ole õigust kaitseväelasel, reservväelasel või eruväelasel, kes saab pensioni Vene Föderatsioonilt.

§ 226¹. Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitseväe Peastaabi ülema ametikohalt vabastatud, reservi või erru arvatud isiku õigus pensionile

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist seadusega sätestatud korras kaitseväe juhataja või ülemjuhataja ametikohalt vabastatud, reservi või erru arvatud kaadrikaitseväelasel või eruväelasel on õigus käesolevas seaduses sätestatud kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja väljateenitud aastate pensionile.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist seadusega sätestatud korras Kaitseväe Peastaabi ülema ametikohalt vabastatud, reservi või erru arvatud kaadrikaitseväelasel või eruväelasel on õigus käesolevas seaduses sätestatud Kaitseväe Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensionile.

[RT I 2008, 35, 213- jõust. 01.01.2009]

§ 226². Pensioni arvutamise erisused

(1) Enne 2007. aasta 1. jaanuari määratud pensioni puhul on pensioni arvestamise summaks pensioni määramise hetkel kehtinud pensioni arvestamise teenistustasu ning seda pensioni käesoleva seaduse § 209 lõike 2 alusel ümber ei arvutata.

[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

(2) Enne 2007. aasta 1. jaanuari määratud pensioni võib pensioniõigusliku isiku avalduse alusel määrata uuesti käesolevas seaduses sätestatud uutal alustel.

[RT I 2007, 65, 406- jõust. 01.01.2008]

(3) Eruväelaste ja reservväelaste õigus pensionile uutal alustel tekib alates 2007. aasta 1. jaanuarist.
[RT I 2006, 63, 468- jõust. 01.01.2007]

§ 227. Väljateenitud aastate pensioni arvutamise erand

Käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses oleval kaadrikaitseväelasel, kelle teenistusaega pikendatakse käesoleva seaduse § 112 lõike 2¹ alusel, on 13-aastase kaitseväteeniistuse staaži korral pensioni suuruseks 50%-line osa kaadrikaitseväelase pensioni arvestamise summast.
[RT I 2007, 65, 406- jõust. 01.01.2008]

§ 227¹. Määratud ühekordse toetuse ümberarvutamine

(1) Kaadrikaitseväelasele, kes kaitseväeüksuse koosseisus rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses osales rahvusvahelises sõjalises operatsioonis välisriigis, või tema pärijatele kuni käesoleva seaduse jõustumiseni asjaomase ministri poolt käesoleva seaduse § 164 alusel määratud ühekordne toetus arvutatakse ümber käesoleva seaduse § 164 lõikes 5¹ sätestatud korras.

(2) Asjaomane minister määrab ja maksab täiendava ühekordse toetuse määratud toetuse taotlejale välja kahe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 227². Riigikaitseosakondade ümberkorraldamisega seotud toimingute läbiviimine

Riigikaitseosakondade ümberkorraldamisega seotud toimingud viib läbi kaitseminister.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 17.06.2005]

§ 227³. Riigikaitseosakondade ümberkorraldamine

(1) Kaitseväteeniistuse seaduse alusel moodustatud riigikaitseosakonnad korraldatakse 2005. aasta 1. augustiks ümber Kaitseressursside Ametiks, kusjuures riigikaitseosakonnad lõpetavad tegevuse.

(2) Kõikides õigussuhetes, milles Eesti Vabariik on esindatud riigikaitseosakondade kaudu, loetakse alates 2005. aasta 1. augustist Eesti Vabariigi esindajaks Kaitseressursside Amet.

(3) Alates 2005. aasta 1. augustist on riigikaitseosakondade juhatajate poolt kaitseväteeniistuse seaduse alusel tehtud otsustele esitatud vaiete ja kaebuste menetlemisel haldusorganiks Kaitseressursside Amet.

(4) Alates 2005. aasta 1. augustist on riigikaitseosakondade arstlike komisjonide poolt kaitseväteeniistuse seaduse alusel tehtud otsustele esitatud vaiete ja kaebuste menetlemisel haldusorganiks tegevust jätkav vastav Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 227⁴. Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtjad ja kutsealuste arvuline jagunemine kaitseväe üksuste vahel

(1) Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtjad ja kutsealuste arvulise jagunemise kaitseväe üksuste vahel 2006. ja 2007. aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 2005. aasta 15. oktoobriks.

(2) Kaitseväe juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtaegade ja kutsealuste arvulise jagunemise kaitseväe üksuste vahel kohta 2006. ja 2007. aastaks hiljemalt 2005. aasta 15. septembriks.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 227⁵. Õppekogunemise ajad ja neist osavõtivate reservväelaste arv

(1) Õppekogunemise ajad ja neist osavõtivate reservväelaste arvu 2006. aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 2005. aasta 15. oktoobriks.

(2) Kaitseväe juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku õppekogunemiste aja ja neist osavõtivate reservväelaste arvu kohta 2006. aastaks hiljemalt 2005. aasta 15. septembriks.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 227⁶. Eriarstiabi osutamiseks vajaliku tegevusloa omandamine

Eriarstiabi ja kaitseväe kiirabi osutamiseks on Kaitseministeeriumi valitsemisala tervishoiuteenuse osutajad kohustatud omandama tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 21 lõike 1 kohase tegevusloa hiljemalt 2010. aasta 1. juuliks.

[RT I 2008, 58, 326- jõust. 01.01.2009]

§ 227⁷. Asendusteenistuse täitmise tagamine

(1) Enne 2009. aasta 1. jaanuari ajateenistuskohustust asendusteenistuses täitma asunud isikud jätkavad ajateenistuskohustuse täitmist asendusteenistuses senistel alustel.

(2) Käesoleva seaduse § 74 alusel määratav asendusteenistuse kestus laieneb asendusteenistuselasele, kes asus asendusteenistuskohustust täitma pärast 2010. aasta 1. juulit. Enne 2010. aasta 1. juulit asendusteenistuskohustust täitma asunud asendusteenistuselase asendusteenistuse kestuseks jääb 16 kuud.

(3) Käesoleva seaduse § 167 lõiget 1 ei kohaldata ja selles sätestatud toetust ei maksta asendusteenistuselasele, kes asus asendusteenistuskohustust täitma pärast 2010. aasta 1. juulit.

[RT I 2010, 26, 131- jõust. 01.07.2010]

§ 227⁸. Auastme vanuse kohaldamine

Käesoleva seaduse § 36 lõikes 1 sätestatud auastme vanust kohaldatakse pärast sätte jõustumist vastava auastme saanud kaitsevaelase suhtes.

[RT I 2009, 61, 403- jõust. 17.12.2009]

14. peatükk MUUDATUSED KEHTIVATES ÕIGUSAKTIDES

§ 228–239. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

Väljavõte 8.12.2009. a vastu võetud kaitseväeteenistuse seaduse § 197 muutmise seadusest

«§ 2. Käesoleva seaduse §-s 1 nimetatud isikute pension määratakse uuesti, kui eruväelane on esitanud sellekohase avalduse, ning õigus pensionile käesoleva seaduse alusel tekib pärast käesoleva seaduse jõustumist.»